

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Glossae ex euangeliis - Cod. Aug. perg. 129

[S.l.], [9./10. Jh.]

Glossae ex euangeliis

[urn:nbn:de:bsz:31-4652](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-4652)

Liber autem an codex an uolumen euangelium dicitur. **ISID.** Codex multorum librorum. Liber unius uoluminis. Et dicitur an codex per translationem a cortice arborum. uel uitium quasi caudex. quod multitudo librorum quasi ramorum contineat. Uel liber grece. Et interpretatur memoria. Uolumen liber est auoluendo dicitur. sicut apud hebreos uolumina legis et uolumina prophetarum. Liber est interior costicis tamen. unde et liber dicitur in quo scribimus. quia ante usum castae et membranorum de libris arborum uolumina fiebant. Unde et scriptores a libris. librarios uocauerunt. **Thom** sunt quos nos libror dicitur. Item **theucus** grecum nomen interpretatur uolumen. Nomen autem huius libri hoc est euangelium. Idest boni adnuntiatio. uniuscuique libri singulariter conuenit. Nomen euangelium secundum matth. et secundum marcum. et secundum lucam. et secundum ioh dicitur. Codex autem euangeliorum quattuor libris compositis conuenit. **Itē** liber et **thomus** et **theucus**. uniuscuique libro singulariter dici potest. Nunc autem de nominibus scriptorum pauca dicamus. Idest qualiter et in qua lingua nominati sunt. qui euangelia scripserunt. Et quomodo eorum nomina interpretantur. **Matheus** in hebreo. donatus exprimitur. quod nomen ei conuenit. Cui ad hunc tale donum conlatum est.

ut praecederis non solum electus scriberet. sed etiam primus scribitur euangelium. qui et leu ex tribu aqua ortus est. **Leui** additus siue assumptus interpretatur. quod conuenit quia additus et assumptus numero apostolorum. ex publicano in apostolatū fuit. **Publicanus** quia uectigalia exegit. quia publica negotia lucrataque sectatur. unde et dicitur est. **Marcus** hebraice. excelsus mandato. utique propter euangelium altissimi quod praedicauit in alexandria. **Lucas** scilicet ut hebreum nomen ipse conuersus ut eleuans interpretatur. **Johannes** hebraice quodam uaticinio ex merito nomen accepit. Interpretatur autem in quo est gratia. Amplius enim eum praeteris apostolis dilexit ihesus. **De loco conscriptionis.** unum quatuor euangeliorum ecclesiastica traditio tenet. **Matheus** in iudea. **Marcus** in italia. **Lucas** in achaea bithyniae partibus. **Johannes** autem in asia minore ubi effusus est conscripsit euangelium. **De tempore conscriptionis.** quattuor euangeliorum. **Matheus** in tempore. **gai galiculi.** in quarto anno regni. **Marcus.** in xiii. anno claudi. **Lucas** in tempore. **pauli et claudi.** **Ioh.** in ii. anno neruae conscripsit euangelium. **De personis quattuor euangelistarum.** Duo ex quattuor euangelistis. **apostoli** existunt. Idest **matth.** et **ioh.** et duo discipuli apostolorum **petri** et **pauli.** Idest **marcus**

& lucas. Marcus discipulus petri. et lucas discipulus pauli. Item matheus tria nomina habuit. leui quia de tribuleui. et publican' quia res publicas exegit. & matheus interpretatur donatus. Cur dicitur donatus. Ideo quia octo ei donauit dñs. I. diuitias. II. fidem. III. apostolatū. IIII. uirtutes. V. linguas. VI. conscriptionem euangelii. VII. quod sit primus in ordine. VIII. martyriū. Marcus de tribuleui qui & iohannes dicitur. & mater eius maria. Ille primitus sacerdos fuit in hierusalem. & interpretatur excelsus. quia primus episcopus fuit. & predicator euangelii in alexandria. Lucas. frater natione antiochensis. Interpretatur consurgens. siue eleuans. quia primitus dicit de natiuitate xpi. usque finit de ascensione xpi in caelum. Iohannes ignoratur ex quibus fuit. nisi tantū dicitur quia cognatus caiphae fuit. & lamina auream in fronte habuit. quam non habent alii. nisi leuitae tantū. De lingua in qua quattuor euangelia scripta sunt. Nulla dubitatio est quod canon noui testamenti. in greca lingua scriptus est. excepto matheo. & euangelium mathei. Et epistola pauli ad hebreos quod utrumque in hebreo scripta sunt. Alii tres. id est marcus. lucas. iohannes. in greca lingua sunt. Ideo in greca ut omnes sapientiae saecularer sectatores greca lingua scientiae causa appetentes in ea lingua inuenirent quod sibi in aeternum proderet.

ut eos possit saluare. De ordine. IIII. euangeliorum. Primus matheus. Deinde marcus. Tertius lucas. ultimus iohannes. Primū & ultimum locum tenuerunt duo apti. matheus & iohannes. & reliqui duo. qui ex illo numero non erant. sed tamen xpm in illis loquentem secuti fuerunt. sicut filii amplectandi. de hoc in medio loco constituti. utroque ab eis latere munirentur. De auctoritate. IIII. euangelistarum. Quaeritur qua auctoritate imbutus unus quisque eorum conscripserit. Ad hoc respondendum. quod matheus ab ipso xpo. tūquā unus descripsit ea & iam quae ipse uiderat. & ab ipso dño audierat referens. Marcus discipulus & interpretes petri quae audierat retulit. Lucas ex ore pauli uelut sectator ipsius & comes eius indiuiduus & ceterorum aptorum didicere euangelium. Unde & initio euangelii sui dicit. Sicut mihi tradiderunt qui ab initio ipsi uiderunt. & ministri fuerunt sermonis. Iohannes uelut matheus facta & dicta dñi quae & uidit & audiuit. indubitanter descripsit. & in extasi scriptus ad caelestia diuinitatis eructa uel sacramenta quae audierat. Ordine regularum. primus matheus quia senior. secundus iohannes. quia uirgo fuit. Tertius marcus. quia discipulus petri fuit. Quartus lucas. quia discipulus pauli. Et petrus primitus discipulus xpi fuit. quia paulus. De causa scribendi. Quaeritur quae causa singuli euangelios

gelistae. sua uolumina conscripserunt.
Matheus in iudaea euangelium edidit hebreo
sermone. ob eorum maximae causam qui in
xpm crediderunt ex iudaeis. ut nequaquam
umbra legis seruari. succedente euan-
gelii ueritate. Marcus interpret p&tridiscipulus
q. illius. iuxta qd p&trum auclerat. rogatus a
tribus. rome scripsit euangelium. quod cum
p&trus aucleret & probauit & legendum sua
auctoritate edidit. Lucas postulantem
theophilo machaia bithuniam scripsit
euangelium. Unde in principio euangelii sui
dicit. Usus est & mihi assecuto a principio
omnibus diligenter ex ordine tibi scribere
optime theophile. ut cognoscas eorum uerbo-
rum de quibus eruditus es ueritate. hanc causa
Lucas sem euangelium edidit. Iohannes
apostolus filius zebedei nouissimus omnium
scripsit euangelium rogatus ab asiae epis.
contra chortum aliosq. hereticos & maxime
tunc hebeonitarum dogma consurgens. qui
serunt xpm ante maria non fuisse. Unde
etiam compulsus est diuina eius natiuitate
edicere. sed aliam causam huius conscrip-
tionis ferunt. quia cum legis & mathei &
marci & luciae libros. pbauit quidem tex-
tum historiae & ueracior dixisse firmavit.
De numero euangelistarum. primitus requi-
ritur cur maior minorue non fuit. Augustinus
dicit. Istugitur quattuor euange-

listae omni terram orbemotissimi. ob hoc for-
tasse quattuor. quod quattuor sunt partes
terrae. p cuius uniuersitate ecclesia xpi di-
latari ipse numero declarauerunt. Designifi-
catione quattuor euangelistarum.

Matheus melli. ppter pfectorum dulce-
dinem pceptorum comparatur. Marcus
uino. ppter austeritatem poenitentiae in pri-
mordio sui sermonis. Lucas lactissimili-
tudine coaptatur. propter sinceram & mys-
ticae candorem doctrinae. Iohannes oleo.
quod omnibus eminent dicens lucem diuini-
tatis initio coruscantem sui sermonis.

Prima hominis facies matheum significat.
qui quasi de homine. exorsus est predicare
& scribere edicens. Liber generationis ihu
xpi. filii dauid filii abraham. Secunda
marcum. In quo uox leonis rugientis audi-
tur in heremo dicens. Uox clamantis in de-
serto. & reliqua. Tertia uiculi. quia lucas
a zacharia sacerdote sumit se principium
dicens. fuit in diebus herodis regis sacer-
dos quidam nomine zacharias. Quarta
iohannem. qui assumptis pennis aquilae &
ad altiora petens de uerbodi disputat.

EXPLICIT PRÆ FA II O.

INCIPIUNT GLOSÆ EX EUANGELIO
CATA MARCUM SCRIPTÆ PENE AD

Initium euangelii ihu xpi. usque uerbu-
 tas factos semitaseus. Ex principio mathei & euangeli-
 geli. marci dicitur ihu di & hominis filius est intel-
 zendus. & apud prior filium hominis eum. poste-
 rior filium dei appellat. ut a minoribus paulatim
 ad maiora sensus in exurgeret. A pte ab in-
 fantia librum suum inchoabat qui humanitate
 eius descripturus erat. Et is que u filium dei appel-
 lauit ab exordio euangelicæ p̄dicationis initium
 sumpsit. Quia diuinae fuit potentia mundo euan-
 gelium p̄dicare ex testimonio p̄ph̄ & ioh̄ unū solū
 modo in uia. Aliud uero in malachia inuenitur.
 Neccamen falli aut fallere putandus est. qui hoc
 in uia scriptū dicitur qd̄ ille non scripsit. q̄ & si non
 haec eadem uerba malachiae. sensus tam̄ eorū non in
 nullis locis inuenitur. maxime in eo qd̄ hic ipse sub-
 iungit. Uox clamantis. & r̄tq. Quis enim nō uideat
 quantas in utraq; sententia concordia. Ubi similis
 paranda uia dñi p̄dicatur. Nam qd̄ dixit malachias
 mittendum angelum ante faciem dñi qui p̄parat uia
 eius. hoc est utiq; qd̄ dixit ioh̄. uocem clamantis au-
 diendam qua edicet & parat uiam dñi & r̄tq. Ioh̄
 ergo recte angelus potuit uocari. p̄ eo qd̄ faciem dñi
 euangelizando p̄uenit. Itarectē appellari & uocē
 potuit. q̄ uerbum dei sonando praedibat. Fuit ioh̄
 deserto. usq; confitentes peccata sua. Baptismū pe-
 nitentiae p̄dicauit & dedit. si q̄ remissionem pecca-
 torum dare non potuit. tantum modo praedicauit

ut p̄cursionis suae officium obseruaret. Et tunc
 uestitus pilis cameli; pilis inquit uestitus non la-
 na. aliud austerius uestis indicium est. Aliud
 luxuriae mollioris. Non autem pellicia qua
 accinctus erat ioh̄ & helias mortificationis in-
 dicium est. Iuxta pauli uocem. carnem suam cru-
 cifixerunt cū uitiis & concupiscentiis. Eratq;
 cum bestis. & angelis ministrabanti; Inter bes-
 tias cōmoratur ut homo. si ministerio utitur
 angelico ut d̄. Et nos cum in heremo sc̄aetor-
 uersionis bestiales hominum mores in pollu-
 ta m̄te toleramus; ministeriū angelorū mere-
 mur. Postquam autem traditus est ioh̄. ue-
 nit ihu in galileam p̄dicauit eu angelū. Iohan-
 ne tradito. recte incipit ipse p̄dicare. Desinon
 telege. consequent̄ oritur euangelium; Poeni-
 tentiam & credite euangelio. Renuntiate operi-
 bus mortuis. & credite in dñm uiuum. Quid nob̄
 & tributa nazarene. Uenit. p̄d̄ nos. sc̄io q̄ sit
 sc̄s d̄i. Non uoluntatis ista confessio ē. sine
 cessitatis. & uelut si serui fugitiui p̄ multū tē-
 poris dominum suum uideant. nihil aliud.
 nisi de uerberibus depantur. sicut & daemo-
 nes cernentes dñm in terris repente uertari
 acludicandos se ueni se credebant; Et discer-
 pensum sp̄s immundus. Lucas uero ait. quod
 sic exierit ab homine ut nihil ei noceret. P̄ceft
 ergo uideri contrarium. hoc dixit se marcum
 intellegitur discerpens qd̄ lucas dixit. cū pie-
 ciss & eum in mediū. qd̄ autem ait nihil ei

noctis. hoc est quod illa iactatione membrorum ac quo-
rario nonnumquam debilitavit sicut solent exire de
monia & iam quibusdam membris amputatis aut
quibusdam. Et conuenit iterum turba ut non possent
panem manducare. propter frequentiam populi
qui instabat audire sermonem illi ut nec panis
perfectionem assumere discipulis licuit &c. Et
cum audissent istum. I. discipulus licuit quod tantum occu-
patus a populo conueniente in sermone esset. Exi-
erunt ipsi discipuli tunc etiam. I. interrogabant ut
intermissis sermonibus ad populum domum intraret & di-
conter ad turham cum futuris. ^{uersum} q. capere non po-
terant altitudinem sermonis. Illis autem qui
fuerunt. I. exiit a fidem. In parabola omnia sunt
& facta sunt & uerba saluatoris. q. neque
in his quae operabatur uirtutibus. neque in eis
quae dicebat arcanis eum cognoscere diuinaliter.
Ideo ad remissionem peccatorum quae per gratiam
fidei ipsius optinenda est non tentatur adtingere. 7
Numquid uenit lucerna ut sub medio ponatur aut
sub lecto & cetera. Lucernae autem uocabulo uer-
bum quod in lustramur designat. Namque tempus
uitae uel sub terra diuinae provisionis mensura
committitur. Ad medium comparatur. Lectum
uero animae corpus in quo temporaliter in habi-
tans quiescit. super candelabrum autem ponitur lu-
cerna. quae corpus suum ministerio dei subicit.
Sicut stragulae. I. scilicet aeterna. quemadmodum si ho-
mo laiciat sementem in terra. & dormiat. & cetera.
Sicut homo laiciat in terra. cum mandis uobonam

conuentionem in terra. & postquam semina ad terram dormi-
tiam in terra boni operis quiescit. Non tunc uero resurgit
aeterna. q. in terra ad ueritatem & prospera proficit. Et semper
minat & crescit dum illo nescit. q. & cum adhuc me-
tur incrementa sua annualia & semel concepta uisus
ad profectum ducitur. Cuius uero terra fructificat q. p
ueniente segete ament hominis spontanea. ad fructum
boni operis facti surgit. Primum herba. herba quippe
pducere est. Inchoationis bonae ad huc tenentur
habere. Ad spicam uero herba uenit. cum suis uisus
animo concepta ad profectum boni operis perahit. Plorū
uero fructum in spica fructificat. quando iam in man-
tum iustus proficit. ut cetero robusti & proficiat operis possit.
Et cum segete fructus statim in terra falcem qm
adest messis. Omnis uero pducto fructum in terra fal-
cem & messis sua desecat. q. cum in unum quod ad
opera profecta pduxerit. eius temporalis uita permissa
sententia incidit ut gramen suum ad caelestia herba
pducit. Et ad similitudinem regni dei. I. p. dicatione eu-
gelii. & notitia scripturarum quae ducit ad uitam. &
de quibus dicitur ad iudaeos. Ausite uos uos regni dei
& dabitur genti facientia fructus eius. 7 Cumque con-
dixit nauem cepit illum deponere quidemon uocatus
fuerat. ⁶⁶⁷ Matheus duos dicit euangelios. Marcus &
lucas. unum commemorant. In ille g. s. unum eorum
fuisse psonae alicuius clarioris & famosioris quore
quo illam maxime edolebat. & per uisus salute plurimum
satagabat. Quod autem non admittit eum sequi. sed p
cepit ut in domum suam ueniret. In uicibus uisus
que p. remissionem peccatorum uideundum est. sibi

conscientiam bonam. & seruendum euangelio. & pro
 illo cum & iam salutem non ministerium pdicationis
 neglexerit. & tenent manum puellae. acilli. Ta
 letharum qd est interpretatum puella. tibi dico surge.
 Quasi diligens lector. quare uerax euangelista de
 tum saluatoris exponens luter posuit de suo. tibi dico
 cum in sermone quem posuit non plus stetit tunc
 quā puella surge. nisi forte expugnanda uindictam
 caritatis hoc augendū putauit. magis sensum lo
 quentis quam ipsa uerba susceperunt in uerba locu
 ribus. Et acillis uocem seorsum in deo seā locum.
 quod uidelicet de relictis audia. hō p̄cepit in deo seā
 locum. hoc est de gentiliuam illam pdicatoris st̄
 qualiquandiu graui tribulationū sarcine p̄mōbant
 requiem nactis.

Dharitatem enim & om̄s iudicium in rebus laue
 rit manus & c̄. usq̄ ad lectu. & sup̄statio
 caest hominum traditio. sermellator obman
 ducandum panem crebrius lauare. & a foronib
 baptizantur non comedere. Sp̄italia ut p̄ph̄etaz
 uerba carnaliter accipientes. quare illi de cordis
 & operis castigationem p̄cipulant dicentes. Laua
 minum in diuote. & mundamini qui f̄stis uasa
 dñi. frustra autem pharis̄i & iudaei lauant man
 & a forobaptizantur. quā diu contempnunt fontē
 saluatoris. Nihil in uanum baptizata seruant us
 forū & lectorū. qui corde uisus & corporum
 eluere sordet negligunt. Cum cōstū sit mor̄ten
 & p̄ph̄etaz qui uas apopulicti taquis dilus. tigne

purgari. & deosificari. quare & peccata uis
 serunt. non in hoc materialium t̄ra emunda
 tionem. sed mentu potius. & opera castigatio
 nem. ac sc̄imonia atq̄ animarū nob̄ mandare
 salutem. Et ad ducuntur surdū & mutū.
 surdus & mutus est qui non audit & non lo
 quitur. nec os aperit p̄ loquendum. Ad ph̄nomen
 namq̄ infirmum. prima salūtas uas est ad ph̄n
 sioens. De uerba seorsum educit. cum mentem
 languidā s̄ia uisitationis inlustrans. & adue
 rit peccatis & uisus moribus humana conu
 sationis euocat. atq̄ adsequenda p̄ceptorū
 suorum lanera p̄uocat. Mittit digitos suos
 in auriculas cum p̄dona sp̄s̄i aures cordis
 ad intellegendā ac suscipiendā uerba salutar
 aperit. Et expuens quippe dicit linguā tanqu
 & zroci. cum ad confessionem fideliora carit̄
 uatorum instruit. Sp̄itum namque dñi. sup̄o
 rem designat sapientiae. Sicut autē iob. sp̄itū
 eius terra uisus caecus natus inluminatur.
 Sp̄itum & ut qd ex capite dñi descendit dicitur
 eius naturam. Terra aquam eodem sp̄itū om̄is
 cur. humana designat. Et sus̄ p̄cionis in
 lum. sus̄p̄namq̄ in aeternum ut in dicitur
 loquelam. surdus auditum. lafirmis medela
 docet & c̄. querendā. In genua uas nō q̄
 ip̄sopus est & cum gemitu aliquid peccato
 si ut nob̄ gemendi dicit & exemplum. Et st̄
 ap̄tō sunt aures otus. & solū est uinculum
 lingua eius. Ubi utraq̄. unius eius dom̄q̄

me diatoris dñi & hominū naturam a manifeste
distincta est. suspiciens enim in caelum quasi ho-
modm̄ p̄cat urur ingemuit. sed mox uno sermo-
ne quasi diuina potens manifeste maiestate
curauit; Bene autem dicitur. q̄ loquebatur
recte. ille & # solus recte loquitur quid m̄ ue-
re confiteatur. & alius p̄dicat & reseruat caelestia.
Et ad phendens manū caeci. Ad phen-
dit manum caeci. ut cum a d̄ executione bonae
operationis. quam p̄ diuina cordis obscurita-
te non nouerat confortaret; Et dixit eum extra
uicum. Ut autem uulgaris segregatus uolunta-
tem sui conditoris sequeretur. Desputa uic-
oris dñi. & de tactu manuum eius quid de signis
supradictum est. Interrogauit si aliquid ui-
deret. Et aspiciens ait. Uideo homines uelut
arbores ambulantes. Ideo caecum hunc ch̄s
paulatim & non repente curat. quē unomox
uerbo si uellet poterat curare. ut magnitu-
dinem humane caecitatis ostenderet. quae
quasi pedetemptum p̄ quosdam p̄fectū gra-
dus diuinae uisionis solē puenire. Primo is
qui curabatur uidebat homines uelut arbo-
res ambulantes. hoc est formā quidā corpore
inter umbras aspiciens. sed nullam ēbrorū
liniamenta. l. effigies. tum agnes uisu adhuc
caligante discernere ualens. quales condē-
se arbores a longe spectantibus. t̄ est t̄ in
luce nocturna solent apparere. Itaque non
facile arbor an homo possit dinosci. sed

quis quis ita depressus est. ut inter bonum &
malum fidem & p̄fidiam. sinceram p̄ditis ope-
ra & simulationem iustitiae adhuc discerne-
re nesciat. quasi ambulantes homines instar
arborum cernit. Talibus enim superest ut
secunda in positionem manuum suarū eidē
lucem dare om̄a uidentur tribuat. l. ut eidē
donū conferat discernendi inter bonū & malū.
q̄t̄ maximū ē hominibus uitā sequentibus; neces-
sarium est; Uade in domum tuā. q̄ de uinclo
mum suam ire p̄cepit m̄ face ammonet omnes
qui agnitione ueritatis inlustrantur. ut ad
cor suum redeant; Et si in uicum introieris
nemini dixeris. Exemplum ues̄ suis tribuit
ne de his quae faciunt mirandis fauorē uulgi
requirant. Sunt quidam de his stantibus qui
non gustabunt mortem. donec uideant regnū
dñi ueniens in uirtute. Regnum dñi hoc loco p̄-
sensctā uocatur. Et quomodo scriptū est. in
filium hominis ut multa patiatur & contēnā.
l. quomodo de xp̄i passione multifariae p̄ph̄e
multas scripserunt. sic & helias cum uenerit mul-
tas passurus est & contēnendus ab impiis; Et ue-
niens ad discipulos suos uidit turbā magnā cir-
ca eos & scribas conquirentes; quid autē cum
discipulis dñi turbas siue scribas conquirentes
euangelista non dicit. Potest ueroni fallor
ap̄te intellegi de hoc questionem fuisse motā.
Quare ip̄sicum essent discipulis saluatoris sal-
uare daemonaicum. quoniam medio erat post

non possent. qd exsequentibus euangelii uerbis
 potest conici dūctr. & interrogauit eos qd int
 uos conquiratis. & respondens unus de turba
 dixit. Attuli filium meū ad te. habentē spm̄ mu
 tum. & rtq. Ubi uermis eorum non moritur. &
 ignis non extinguitur. In uerme putredinē gehē
 nē sicut in igne ardorē designat; Per pedē sunt
 diditaler. qui ppter ministeriū. ut discursus
 nr̄is usibus accōmodis; p̄ manum carī amici t
 necessariū. Poculū uerō magistri t̄ seniores.
 siue p̄sonae quae apud homines uidentur honora
 biles designantur. cum ergo nos eorum consulti
 ac p̄uisione opus habemus. illi autem consilio nos
 prauo decipere atq. ad iter erroris deflectere
 quaer̄. docet alienandos a nob̄ ne p̄ immunditiam
 eorū quos castigare nequimus & ipsi pollutipeream.
 Omnis enim igne salietur. & omnis uictima salietur.
 Diuinae legis scitadeclarant qd omnis hostia quae
 in altari cremebatur. sale sit condienda. Ubi
 omni uictima & sacrificio sal offerri p̄ceptum est.
 Sal ergo dulcedinē sapientiae. Ignis sp̄s sc̄i gratiā
 designat. Et omnis igne salietur. q. omnis electus
 sapientia debet sp̄tali a corruptione concupiscentiā
 carnalis expurgari. ut uictima diuinis altarib;
 l. diuinis conspectibus possit apta effici. Ille em̄
 ueraciter uictima ch̄i existit. qui suum corpus & lam
 mam auitus em̄clando p̄ amore m̄ sc̄i sp̄s dōcōsecrat.
 A mendicouob̄ quisquis non receperit regnum diue
 lud paruuus. non intrabit in illud. Regnū dī doctri
 nam euangelii sicut paruulus accipere libemur;

Quomodo paruulus Indiscendo nō n̄ dicit doc
 toribus. ne queraciones & uerba componit ad
 uer-sus eos resistens. Ita & nos obediendo simplici
 & sine ullare tractatione uerba dī facere debe
 mus; A mendicouob̄ nemo est qui reliquerit do
 mū aut fr̄. Aut sorores. Aut matrē aut patrē
 Aut filios aut agros p̄pter me. & p̄pter euangeliū.
 qui non accipiat centes tantū nunc in tempore
 hoc. domos & fr̄ & sorores & matrēs & patrēs
 & filios & agros cum p̄secutionib; & in se to fu
 turouitam aeternā. Quidam ex occasione
 huius comodi sententiae iudaicam mille annorū
 fabulā post resurrectionē iustorū doctari
 uant. quando om̄a quae p̄ dī dimisimus mul
 tipli nob̄ sint fenore reddenda Insuper & uita
 aeterna donanda. Nec uident in ep̄a qd sc̄i in
 ceteris dignasit rep̄missio. In uicioribus tamen
 iuxta alios euangelistas centenis appareat
 tur p̄uicido. P̄sertim cum ch̄i & in resurrec
 tione nubendum non esse testetur. & ea quae
 dimissa fuerint p̄pter se recipienda In hoc tē
 pore cum p̄secutionibus asseueret. Quasi utiq;
 p̄secutiones illi chiliastē sicut & cetera quo
 que contraria mille annis suis omnimodis ab eo
 confirmant. Sensus igitur iste est. qui p̄pter euan
 gelium xpi carnalia reliquerit sp̄talia bona
 recipi & quae comparatione & merito sui. Ita
 er̄ quasi paruo numero centenarius comparabitur
 quam uicium a fratribus atq. confortibus p̄po
 sitis sui quae sp̄tali glutino conligantur multo

gratiorem & iam & in hac uita recipi & carita-
 tem. Potest sane hoc qd ait. a capite centies tan-
 tum nunc in tempore hoc. Domus & fratres & sorores.
 & matres. & filios. & agros cum persecutionibus
 p significationem altius intellegi. Centenarius
 quippe numerus de leua translatus in dextram
 licet eandem inflexu digitorum uideatur tenere
 figuram quam habuerat denarius in leua. Nimi-
 um tamen quantitas magnitudine succrescit.
 quidelicet omnes qui p regnum dei temporalia sper-
 nunt & iam in hac uita p persecutionibus plenissima.
 eius domi regni gaudium fidei castra degustant. atq;
 in expectatione patriae caelestis. quae uere in deo
 significatur. Potestis bibere. c. q. bibo. aut
 baptismum quod ego baptizor baptizari. Nomi-
 ne enim calicis suae baptismi. passionem designat
 martiri. quae & ipsum & illos stibebat consumari.
 Unde & alibi de sua passione loquitur. baptisma
 autem ab eo baptizari. & quomodo conuitor usq;
 dum perficiat. Et ueniunt hiericho. & perficis cente
 eod hiericho & discipulis eius & plurima multitu-
 dine. filius tunc iherosolymus caecus sedebat
 iuxta uiam mendicans. Matheus hoc in loco du-
 os iuxta uiam sedentes caecos dicit esse. Marcus
 & lucas pariter dicit unum caecum in luminatum
 esse. phibent. Ubi nemo sanus sapiens aut uult
 euangelistas sibi in contraria scribere; Qd
 marcus unum ponere maluit in luminatum. Cui
 tamen alterum adfuisse non negat. Intelle-
 genclum est unum eorum fuisse notissimū qd ex

hoc & iam satis appar & qd & nomen eius & patris eius
 commemorauit. & bene marcus qui gentibus scri-
 bebat euangelium unum die in luminatum. Ut eorum
 quos instruebat ad fidem saluationi figura congrueret.
 Matheus uero qui credentibus ex hebreis suū scribe-
 bat euangelium. qd gentium. qd notitia erat p uenturū.
 Recedens uero die in luminatos ut ad utrumq; populum
 unam eandemq; fidei gratiam p tinere doceret.
DE ALTERO CAECO Qui proleto uestimento suo exiliens
 uenit ad eum. Proiecto quippe uestimento exiit ut ad-
 ueniret in luminatum a xpo. qui abiecit mundici retinacu-
 lus expedimento gressu ad largiorem aeternae
 lucis pperat. Et cum ad p in quarent hierosolima
 & bethaniae ad montem oliuarum. Bethania domus
 oboedientiae dicitur. & est uilla siue ciuitas in latere montis
 oliuae quasi stadiis. xv. ab hierosolima sic iohannis euan-
 gelista manifestat. ubi lazarus est suscitatus a mortuis.
 cuius & monumentum ecclia nunc ibidem constructa de-
 monstrat. Et statim intro euntes inuenitis pullum li-
 gatum. Matheus namque qui fidelibus ex iudeis
 euangelizabat asinam simul & pullum adductos dñi re-
 fest. Porro ceteri tres euangelistae qui congregare
 dñationibus eccliae scripserunt. Asinū solummodo
 additū adducti faciunt mentionem de matre omni-
 no silent. Asina quippe quae subiugalis fuit
 & domita. sinagogam quae iugū legis traxerat.
 Pullus asinū lasciuus & liber. populū nationum
 significat. sup quem nemo adhuc hominū seclerat.
 q. memoracionabilium doctorū frenū correctionis
 quo uell linguā cohibere amalo. t. in artā uitae

uam ire cogere cur. Duos discipuli ad exhiben-
da dñi animalia destinati. Duo predicatorum ordines.
unus uidelicet ingentes. alter in circumcissionem.
directus intellegi possunt. & octobus uis q̄ n̄ unā
est ut uiae fideiq̄ uiam tenebat. si plures dubiosq̄
sectarū calles sequebatur erroneus. Et quidā de
lic stantibus dicebant. quid facitis soluentes pullū.
In lucas scriptum est. Dixerūq̄ dominicus ad illos. quid
soluatis pullum. & aptos facis multos quippe habebat
dominos. qui non uno dogmā & superstitioni deditur.
sed plibutu immundorum spirituum ad uarios diuer-
sosq̄. miser raptabatur errores ad simulacra uita
perducebatur incedens. Multa autē uestimenta
sua in uia stermit. q̄ corpora sua p̄ abstinentiam edo-
mant. ut uicer ad mentem parant. Frondos tramor
de arbibus cedunt qui doctrina ueritatis uerba
atque sententias patrū de eorum eloquio excerpunt.
& haec in uadi ad auditoris animum uementis humi-
lificatione submitunt. Et introiit hierosolimā
in complum & r̄tq̄. Notandū uero q̄ t̄ hic introitus
eius in hierosolimā. Antequamque dies paschae in quo
mysterium sc̄o seip̄ passionis suae implere decreuerat
factus est. Narrat enim ioh̄ q̄ t̄ ante ex die pasche
uenerit bethaniam ubi caenae facta & discumbentib;
multis. sororem lazari maria unguento mystico
perfuderat. Atq̄ in crastinū in asino sedens obuiantocū
palmis plummaturba uenerit hierosolimā. Ecce
cum spectas omnibus cum iam ues pergest & hora.
exiit in bethaniam cū x̄u. Non hoc semel fec̄. sed p̄ om̄
quinq̄ ex quo hierosolimam ascenderat usq̄ ad

tempus passionis hoc ipsum semp̄ agere solebat.
ut p̄ diem in templo doceret. noctibus ues d̄ exi-
ens moraretur in monte oliueti. Sicut in lucas
legimus. Docendo enim incredulis officium cor-
rectionis seculus impendebat. Comanendauit
apud fideles gratiā eir̄ benignitatis promptius
exhibebat. Bene uacem d̄. q̄ circumspicit
omnibus exiit in bethaniam. Inspic̄ quippe in-
ternus arbiter omnium corda. Et cum in con-
tradictibus ac resistentibus ueritati non in-
uenit ubi caput roclinet. Secedit ad fideles & in
eis quo boediunt uerbo mansionē sibi in acūpa-
tro facere gaudet. Bethaniamq̄. domus obce-
dientiae dicitur. Hoc quoque intellegendū est.
quod t̄ ante p̄ d̄ fuerit paupertas & ita nulli se
adulatur ut in urbem maxima nullū hospitem.
nullam in uenire mansionem. sed in agro par-
uulo apud lazari sororesque eius habitaret.
eorum quippe uicus bethania est. Et non sinebat
ut quisquam transferrer̄ uas p̄ templum. De
uas d̄ dicit illis quae mercandi gratia uferent.
Ceterum absit ut uas ad d̄ dicata d̄ eicer̄ de tem-
plo. t̄ intro ferri p̄hiber̄ & in templum. Erat
autem pascha & azuma p̄biduum. paschaque
hebraicae d̄ r̄phat. Non a passione ut pleriq̄
arbitrantur. sed transitu nominat. Et q̄ t̄ exter-
minator uident sanguinem in foribus israhelica-
rum p̄transierit. nec percussit eos. In pascha
& azuma distat. q̄ pascha ip̄ter solus dies appel-
latur. In quo agnus occidebatur ad uesperā.

hoc est quae ad decima luna primimensis. Quarta
decima autem luna quando egres sum est clea
gypto succedebat festuitas azimorum. que
septem diebus iclestus que ad uicesimu primu
diem eius demmensis ad uesperam. est statuta
sollemnitat. Verum euangelistae indiffe
renter & diem azimorum p pascha & p dieb;
azimorum pascha ponere solent. Dicen
marcus. Erat autem pascha & azima p bidu
um. Dicit lucas dies festus azimoru quib; pas
cha. Item ioh. Cum primo azimoru diem.
Id est quintadecima luna. res ageretur. ait;
Et ipsi non introier; pretorium. l. domus iudi
cuaria. ut non contaminarentur. sed mandu
carent pascha. Quae ideo facere q. & pasche
dies azimorum panibus est celebrari pceptus.
Et nos quasi pascha p pletuum faciens semper
ex hoc mundo transire p cipimur. Et cū ed.
bathaniae in domo symonis lepsi & recuberet.
Pasurus p omni mundo & uniuersas nationes
suo sanguine redempturus moratur in betha
nia. domo ob obedientiae. quae quondam symo
onis lepsi. non qd lepsiur illo tempore per
maneret. si q. ante lepsiur poste a saluatore
mundatus est. Nomine pristino manente.
significat partem populi iudaei. qui credidit
dno; Uenit mulier habens alabastru unguen
ti nardi spicati p tiosi. & fracto alabaastro ef
fudit sup caput eius. Mulier ista maria erat
magdalenae. soror lazari. quem suscitau

it; amonitus. ut ioh. ap; com memorat. qui & ia
hoc factum. ante sex dies pas chae testatur. pridie
quam asino sedens cum palmis & laude turbaru
hierosolimam uenit. & l; praestantem nā alia quae
quondam ut lucas scribit peccatrix adhuc ueniens
pedes dñi lacrimis poenitentiae rigauit. & un
guento pae confessionis. linuit. Et quum multum
dilex. multorum ueniam peccatorum a pio iudice
pmeruit. Nunc uero iustificata & familiaris
effecta dñonon tantu pedes eius. l. incarnatione
eius. ut idem ioh; narrat. Uerum & iam caput.
l. diuinitatem eius. ut matheus marcusq. phibent
oleo scō p fudit. l. misterium suae diuinitatis sca
ecctā p dñum agnouit. Est autem alabastrum
genus marmoris candidi. uariis coloribus inter
tincti. qd uasa unguentaria caude solent. eo qd
optime seruari ea in corrupta dicatur. Nasctur
circathebas aegyptias. & damascum syriac. cere
ris candidius. pbatissimum uesd in india. Ner
dus uero friget aromatico graui ut aium odo
re. & crassa radice sibi breui ac nigra fragilique
Cuius cacumina in aristas se spargunt. Ideo quo
gemina dote pignitaru nardi spicas ac folia cele
brant. Et hoc est qd ait marcus. Unguentum nardi
spicati pretiosi. quae uidelicet unguentū illud qd
attulit maria dñi. Non solum deradice confectu
nardi. uerum & iam quo p tiosius. ed. spicarū quoq.
& foliorum eius abiectione odoris acuis tuas illi
userat accumulata gratia. Erant autē quida
indigne ferentor & itq. Marcus quomodo

✱ quod dno pue deuotionis exhibuit. Ita e contrario ille qui obsequiosus.

& math. sine doctrice loquitur. pluralem nu-
merū p singulari ponens. Am dico ubi ubiq p
dicatum fuerit euangeliū stud. Inu. m. & q. f.
h. enarrabitur in memoria eius. Notandū
autem q. sicut maria gloria adeptae est toto orbe
quacumque ecclā scā diffusa est de obsequio ✱
de trahere non timuit p fida enota. l. culpa nisi
delectata longelateq. Infamatus. & dō simul
atq. hominibus merito factus est exosus. Et pri-
modie 4. iuniorum quando pascha immolabant.
Primum diei 4. iuniorum quartum decimum
diem. primum mensis appellatur. Unus ex duo-
decim quintangit mecum manum in castro. hoc
matheus parapsis. posuit. l. gabita. Judas ce-
teris contristatis & retrahentibus manum
& intercedentibus cibos orisuo temeritate &
impudentia quapditurus erat. & iam manum
cum magistro mittit in castro. ut audaciabo-
nam conscientia mentar & cur. 7. Iam non biba-
de genimine usque in diem illum cum illud bi-
bam nouum in regno celi. Non ultra carnalibus
fr. nazogae cerimonis delectabor. Cum ipse
in regno celi positus. l. de gloria uitae in morta-
lis sublimatus de salute eiusdem populis fonte
graciae spiritalis regenerati nouo uobcu gau-
diop fundat. 7. Am dico ubi q. tu hodie innoc-
te hac prius quā bis gallus uocem dederit. ter-
me es negaturus. Non est sane arbitrandū
et se e contrario qd̄ marcus l. apofuit. C. & em
euangelistae simpliciter dixerunt. Prius

quam gallus cantat & termenogabis. Tota # p & ri
negatio. Trinanez mo est. Ante primum galli
cantū cepta est. Ante secundum autē gallican-
tū pacta dinos citur tota illa trina negatio.
Sed quia ante primum gallicantū cepta est illa
trina negatio. Adtender illiteros non quando eā
completurus esset p & rus. 7. Quent restio & att
illis. Dormite iam & requiescite. suffic. uenit
hora. Ec tradetur filius hominis in manus pecca-
torū. Cum dixit & dormit iam & requiescite.
& adiungere suffic. Ac deinde In fest uenit
hora. Ec tradetur filius hominis. Utiq. intel-
legitur post illud qd̄ eis dictum est dormite &
requiescite. si uis scdm aliquantū ut hoc
fieret qd̄ p miserat. & tunc intulisse. Ecce ad p
pinq. a uithora. siue uenit hora. Ideo post illa
uerba positum est. sufficit. l. de qd̄ requiescit
sufficit. sed q. commemorata. ipsa non est inter-
positio. silentium. ppter eaco as dat hic collec-
tum. ut in illis uerbis alia p nuntiatio requiratur.
Surgite eamus. Ec quime tradet & p p est. Post
quam tertio orauerat & ap torū timorē sequen-
te poenitentia impetrauerat corrigendū.
securus de passione sua pgit ad psecutores.
Adolescent aut quidam sequebat eū amictus
sindone supnudo. & tenuer eū. At iller eiec-
tasindone nudus p fugit ab eis. Qd̄ ait amictus
sindone supnudo. subauditur corpore. l. cor-
pore supernudo. qd̄ & non aliud in dumentū
quam solam habebat sindone. Quis autē

fuerit isto adoleſcentis euangelista. ſi dic. neq.
enim aliquid uetat intellegi. Iohannem hunc fu-
iſſe adoleſcentem dilectū p̄d̄eris magiſtro d̄ſ
cipulum. potuit enim fieri. ut in hora tonen-
tium manibus elapſus. mox eſumpto indumento
reſiderit. & ſub dubia noctis luce ſeſe turbis
ducentium ihm quaſi unus de ipſis inmiſcuerit
donec ad atriū pontificis euerat notus puenir̄.
Iuxta q̄d̄ in ſuo ipſe euangelio commemorat. Miſ-
ſio autem iſte adoleſcentis. qui reiecta ſindone
nudus ab impur̄ p̄fugit. illorum opus & am-
mū designat. qui ut ſecuriores ab hoſtib; ſiant
quicquid in hoc mundo poſſidere uidentur abi-
cunt. Atq; amore p̄fecte caritatis uncula-
ta. nudipotius d̄no famulari quā mundirebus
adherendo deſiderant. Iuxta exemplū beati
ioſeph. qui relicto in manibus adultr̄ae palliū
foras exiuit. Malem̄ d̄n nudus. quā in ducit
cupiditatibus mundi meretrici ſeruire. P̄ſus
autem a longe ſecutus eſt eū. Q̄d̄ ihm non relin-
quid & iam cum timer̄. q̄d̄ enim tum̄. natura
eſt. q̄d̄ ſequitur deuotionis. q̄d̄ negat obrep-
tionis. q̄d̄ penit̄ & fidei. Tunc x̄p̄r filius bene-
dicti. Ith̄ autem dixit illi. ego ſum. In macheo ſcrip-
tum eſt. q̄d̄ interroganti & adiuranti ponti-
fice ſic eſt x̄p̄r. & iller̄ ponderit. tu dixiſti.
P̄ quo marcus poſuit. Ego ſum ut uidelicet
oſtender̄ & tantum ualero q̄d̄ euidetur
ith̄. tu dixiſti. Quantum ſi dic̄ & ego ſum.
Et exiit foras ante atriū. & gallus cantauit.

De hoc galli cantu eſt euangelista tacent. n̄
tamen factum eſſe negant. ſicut & multa alia
alij ſilencio p̄tereunt. quae alij narrant. Rur-
ſus autem cum uidiſſet illum ancilla cepit dice-
re circumſtantibus. q̄ hic ex illis eſt. & ille uox
negauit. Non haec eadem quae prius accusabat
ancilla eſſe credenda eſt. dicit namq; mat̄
ap̄ſſime. Exeunte autem illo ianuā iudiceū
alia. & tunc h̄r quierant ibi. & c̄. Et poſt puſillū
rurſus qui adſtabant. Dicebant. Uer̄ tu ex illis
eſ. Nam & galileuſ eſ. Non q̄d̄ alia lingua gali-
lei quā hieroſolimitae loquerentur. qui utriq;
fuerunt hebrei. ſi q̄d̄ una quaequae p̄ uincia
& regio ſuas habeat p̄p̄rietas. Ac uernaculū
loquendi ſonū uitare non poſſit. Ille autē coe-
pit anathematizare. l. deſteſtari. Vincien-
ter ihm duxerunt & tradider̄ pilato. Nō ſolū
autem ad pilatum. ſed & iam ad herodem duct²
eſt. ut uterq; d̄no inluderent. Habebant enī
hunc more. ut quem ad iudicium morti. li-
gati iudici traderent. At tamen notandum.
q̄d̄ non tunc primū ligauer̄ eū. ſed mox comp-
hoſum nocte in hor̄to ut ioh̄s declarat. ligau-
erunt eum. & ſic adduxer̄ eum ad annā primū.
Pilatus autem uolens populo ſatis facere. dimi-
ſit illis barabbam. qui uox p̄tatur filius
principis eorum. Et tradidit ihm flagellis
coſum. ut cruci figeretur. Ith̄ autē flagellat²
non ab alio quam ab ipſo pilato intellegendus.
ſcribit namq; ap̄tochi. Tunc ergo adprehendit

pilatus ihm & flagellavit. Et cooper saluta
 recum. aue rex iudaorum. Et nudatū pri
 tuis uestibus. Induunt purpura. quo reges
 ueteres utebantur. Et p diademate. ponant
 ei coronam spinēam. P sceptro regali dant ca
 lamum. ut mathi scribit. & adorant quasi
 regem. Notandū autē quia p eo qd̄ marcus
 ait. & induunt eū purpura. Mathi ita po
 suit. Rex uentes eum clamidē coccineam
 circumdeder̄ ei; Vbi intelligitur qd̄ math
 ait. clamidē coccineam circumdeder̄ ei. hoc
 mare dixit se induitū purpura. ppurpura clamis
 illa coccinea ab inludentibus regi adhibita erat.
 & est rubra quaedam purpura coccosimillima.
 Et angaria uer̄ p̄ter euntem quem piā simonē
 cireneum uementem de uilla patrem alexandri
 & rufi. ut tolleret crucem eius. Magna tunc
 opinionis fuisse simon iste uideatur. cū filii q̄
 eius quasi iam nota omnibus designantur ex
 nomine. Sed cauendū nec uiuideatur con
 trarium qd̄ iohannes scribit. Ipsum dñm sibi
 crucem portasse. Cetero uero euangeliste
 hunc simonem cireneū eam bauulas se refer̄.
 Primonamq̄ ad dño portata. Ac deinde simoni
 quem exeuntes. forte obuiū habuer̄ portan
 do. Imposita est. Unde ap̄t̄ simon oboedi
 ens. Cirenem heres inter p̄tatur. Uilla #
 grece pagos d̄r. Unde paganos appellamus
 eos quos ac uitate dī alienos & quasi urbanae
 conuersationis eē uidemus ex p̄t̄. Sed de

pago simon egrediens crucē portat post ihm
 cū populis nationū paganus ritibus derelictis.
 Vestigia dominicae passionis oboedienter
 amplectitur. Et dabat ei bibere myrratū
 unum & non accepit. Qd̄ enim ait nō accepit
 intelligitur. nō accepit ut biber̄. Gustau
 autem sicut matheus testis est. Ubi d̄ idem
 matheus ait. noluit bibere. hoc marcus d̄xe
 rit non accepit. Tacuerit autē qd̄ gustauerit;
 Myrratum unū Intellegendū est. matheum
 dixisse cum felle mixtum. felle quippe p amaritu
 dine posuit. & myrratū # unū amarissimū
 est. Quāquā fieri potest ut & felle & myrra
 unum amarissimum redderent. Erat autem
 hora sexta & crucifixer̄ eum. Ioh̄ d̄c̄. Erat
 autem parasceue quasi hora sexta. cū pilatus
 sedisset p̄ tribunali in loco qui dicitur lithos
 trocus. hebraice gabbata. Sugitur hora
 quasi sexta pilato sedente p̄ tribunali tradi
 tus est. iudaeis configendus. quomodo hora
 sexta crucifixus est. sicut uerba marci non
 intellegentes quidam putauerunt. Intelle
 gitur ergo fuisse hora sexta. cum clamauer̄
 iudaei ut dñm crucifiger̄tur. & ueracissime
 demonstratur. Tunc eos crucifixisse quan
 do clamauerunt magisq̄ fuisse dñm nec atrico
 linguā iudaeorū quam milicū manus. Et qui
 cū eo crucifixierant conuinciebantur ei.
 Quomodo quicūq̄ eo crucifixierant conuinci
 ebantur ei. Quandoquidem unus eorum

conuiciatus est secundum lucam testimonium. Al-
ter & conpescuit eum & iudicum credidit. Ni-
si intellegamus matheum & marcum breuiter
pstringentes hunc locum pluralis numerum pro
singulari posuisse. sicut inepta ad hebreos le-
gimus pluraliter dictum. Cluser orationum.
cum solus daniel significari intellegitur. &
pluraliter dictum. secusum cum desolo isaia
tradatur. Quidam uero usitatus uerbigra-
tia quam ut dicit aliquis. & rusticum mihi insul-
tant. & iam si unus insultat. Tunc enim e-
contrarium quod lucas de uno manifestaui. si
illud dixissent ambos latrones conuiciatus
christo. tamen possit & sub numero plurali unus
intellegi. Cum uero dictum est latrones.
tunc cum eo crucifixi erant. nec additum est
ambo. Non solum si ambo fecissent possit
hoc dici. sed & iam quod unus hoc fecerit potuit uisi-
tato locutionis modo pro plurali numerum
significari. Et hora nona exclamauit ihesus
uoce magna dicens. Heloi. heloi. lamara
bathani. quod interpretatur. domine domine. ut
quid me dereliquisti. Supfluum est quod
in medio uersiculi legitur. Legitur enim in
hebreo. domine domine quare me dereliquisti.
Sicut enim esurire & sitire & fatigari non
erant propria diuinitatis. sed corporales pas-
siones. Ita & quod dicitur ut quid me dereli-
quisti. Corporalis uociferatio propria quia
sola secundum naturam corpus nullatenus

uolle a sibi conuicta uita fraudari. Et qui-
dam. Et quidam de circumstantibus auclien-
tes dicebant. ecce heliam uocat. Non omnes si-
quidam quos arbitror milites fuisse roma-
nos non intellegentes sermonis hebraici
proprietatem. sed ex eo quod dixit. heli heli putan-
tes heliam ab eo inuocatum. Ihesus autem emissam
uocem magna exspirauit. Quod autem uoce
magna dixerit ihesus. Lucas aperte designat.
Pater in manus tuas commendo spiritum meum.
& haec inquit dicens. exspirauit. Quod uero
scribit iohannes quod cum accepisset a ihesu acceperit. dixit.
consummatum est. Inclinato capite tradidit
spiritum. Inter illud quod dicit consummatum est.
& illud. & inclinato capite tradidit spiritum.
Emissa est illa uox magna. quam tacuit iohannes.
& uerba ueteres commemorauerunt. Erant
autem & mulieres de longe aspicientes. In-
ter quas erat & maria magdalene. & maria
iacobi minoris. & ioseph matris & salome. &
cum eis & in galilea sequebantur eum & mi-
nistrabant ei. Iacobum minore dicit iacobum
alpheri qui & frater christi dicebatur. Et quod e-
filius mariae mater iherosolimitana. Cuius in eu-
gelio suo meminit iohannes dicens. Stabant
autem iuxta crucem ihesu mater eius & soror
matris eius mariae cleopae. Maria autem
cleopae uidetur cadere a patre siue cog-
natione. Uocabatur uero minor iacobus
ad distinctionem maioris iacobi uidelicet filii

in obedi. quinter primos aptos uocatus est & electus admo; Venit ioseph abarimathia nobilis decurio. Decurio uocatur qd sit de ordine curie & officium curiae amministrat. quid dicitur curialis apcurando muneracurialia. l. euulia sol & appellari; Arimathia au ipraest ramatharm. ciuitas helchanae & samuhelis in regione thamnica. luxta chos polym. Parasceue uero grece. Latine pparatio dicitur. quonominie iudaei quinter grecos morabantur. sextam sabbati appellabant. Et quod in illo ea quaere quae sabbati necessariae essent pparare solebant. Venit inquit ioseph abarimathia nobilis decurio. qui & ipse erat expectans regnum dei. & audacter intravit ad pilatum & petiit corpus ihu. Magni quidem ioseph iste dignitatis ascto dicitur. fed maioris apud dm meriti fuisse laudatur. Talem namque existere decebat eu quicorpus dmi sepeliret. qui & p iustitiam meritoru talim ministerio dignatus esset. & p nobilitate potentiae saecularis. facultate temporis & optineri quod petiit. Non enim quilibet ignotus aut mediocris ad p fidem accedere & crucifixi corpus poterat impetrare. Maria autem magdalene & maria ioseph aspiciabant ubi poneretur. In lucas legimus. quistabant omnes notaeus a longe. & mulieres quae secute erant eu. His ergo notis ihu post depositum corpus eius. ad sua remeantibus sola mulieres quae artius amabant funus subsecutae quomodo poneretur

inspicere curabant. Ut tempore congruo munus possent deuotionis offerre. Et intro euntes in monumentum uiderunt iuuenem sedentem in dextris cooptu stolacandida & obstipuerunt. Intro euntes ab oriente in domum illam rotundam impetrae est excisa. uiderunt angelum sedentem ad meridiana partem loculi ubi positum fuerat corpus ihu. hoc enumerat in dextris. quoniam corpus quod supinum iacens caput habebat ad occasum. dexteram necessesse est habere & ad austrum.

De monumento dmi fuerunt quinq; aetate de hierosolimis britania uenerunt. quod locus fuerat rotunda. de subiacente rupe excisat antae altitudinis. Ut intro consistens homo uix manu extenta culm possit adtingere. Quae habet introitum ab oriente cui lapis ille magnus ad uoluit atq; impositus est. In cuius monumenti parte aquiloni sepulchrum ipsum. hoc est locus dominici corporis de eade ptra factus est. Septe habent pedes longitudinis triu uero palmarum. mensura. Cetero pauimento altius eminent quoniam uidelicet locus non desup sed aliter meridiano protu patulus. unde corpus inferrebat. Color autem eius dem monumenti ac loculi rubicundo & albo dicitur esse p mixt. Nam illud supra saepe memoratu rotundum tugurium. alio nomine euangelista monumentum uocant. Ad cuius hostium

sicut supradictum est aduolutum & ab eius
hostiore uolutu lapidem resurgente choro p
nuntiant. sepulchri uero proprie dicitur ille locus
integuro hoc est in aquilonali parte monu
menti. In quo dominicum corpus linteaminibus
in uolutum concluditum quieuit. In quo utique
sepulchro duodenae lampades. lux tanum ex
apostolorum semper die ac nocte ardentes lucent.
Ex quibus. in immo illius lectuli sepulchralis
loco inferius positae. Quae uero bis quater
nales super marginem eius superius collocatae
ad latus dexterum oleo oriente perfulgent.
Igitur rotunda octa formulam. Cum rotun
da uoguriale in medio eius collocato. In aquilo
nali parte dominicum habetur sepulchrum.
subiecta declarat pictura. Nec non & triu
aliarum figurarum ecclesiarum. Nouissimerecu
bentibus illis undecim apparuit & exprauit
incredulitatem illorum & duritiam cordis.
quibus qui uiderant eum resurrexisse non credi
derunt. Quomodo nouissime quatuor ultra
eum non uiderunt. Nouissimum quippe illud
est. quod dominum apertim in terra uiderunt. quando ascen
dit in caelum. quod factum est quatuoragesimo
die post resurrectionem. Numquidnam
tunc exprobaturus erat qui non credidissent
eis qui eum uiderant resurrexisse. quando
iam & ipsi post resurrectionem toties eum ui
derant. Illud ergo accipiamus per multas de
monstrationes eius. quibus per dies quadra

ginta discipulis presentatus est eum. Etiam nouissi
merecubentibus illis XI. apparuisse. id ipsum qua
dragesimo die. Et quoniam merat ab eis ascensus
in caelum. hoc est illo die maxime exprobare
uoluisse. quod his qui uiderant eum resurrexisse
non crediderant. Antequam ipsum uiderent.
Cum utique post ascensionem suam predicantibus illis
euangelium. gentes quae non uiderunt. fuer
crediturae. post illam quippe exprationem
secutus ait idem marcus. & dixit. Cunctis
in mundum uniuersum praedicare euangelium
omni creaturae. qui crediderit & baptizatus
fuerit saluus erit.

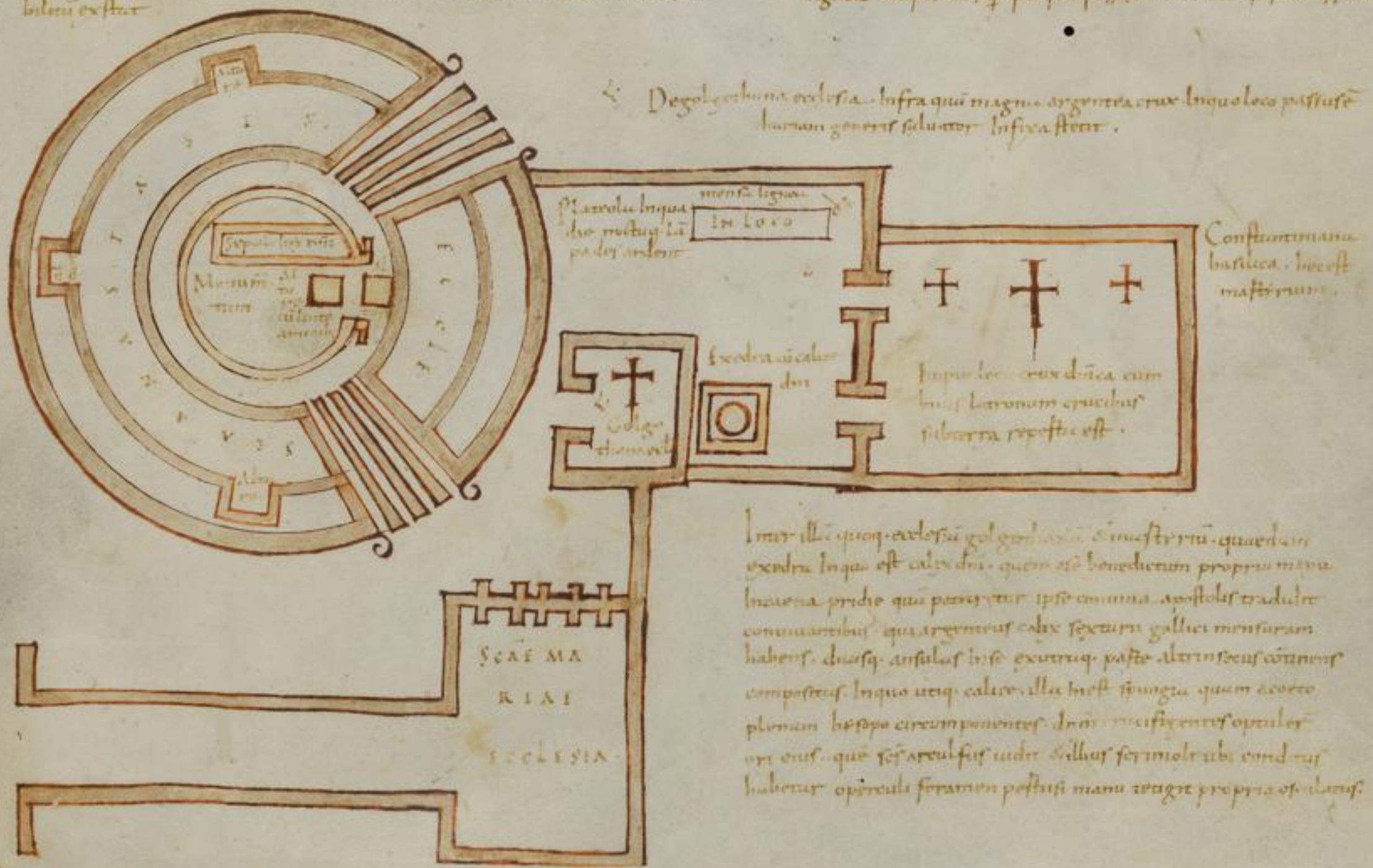
EXPLICIT GLOSSE IN EUANG

MARCI PENE AD VERBUM

EDITAE

De illo lapide quoad hastiam monumentum aduolatus e quod archibul fus
 Interitum dicitur hincum passus refert. Cuius minor pars fir-
 ramentis dolia quadratum alioque inportanda vlt. archibul fus
 memorati turgu. libet monumentum dominici stant constructio corruis.
 Maior uer oclius lapidis part quod in portu dolia inportanti mufdom
 maufolei saluatoris loco quod in gulu alud alioque. In taminibus flu-
 bilium ex fter

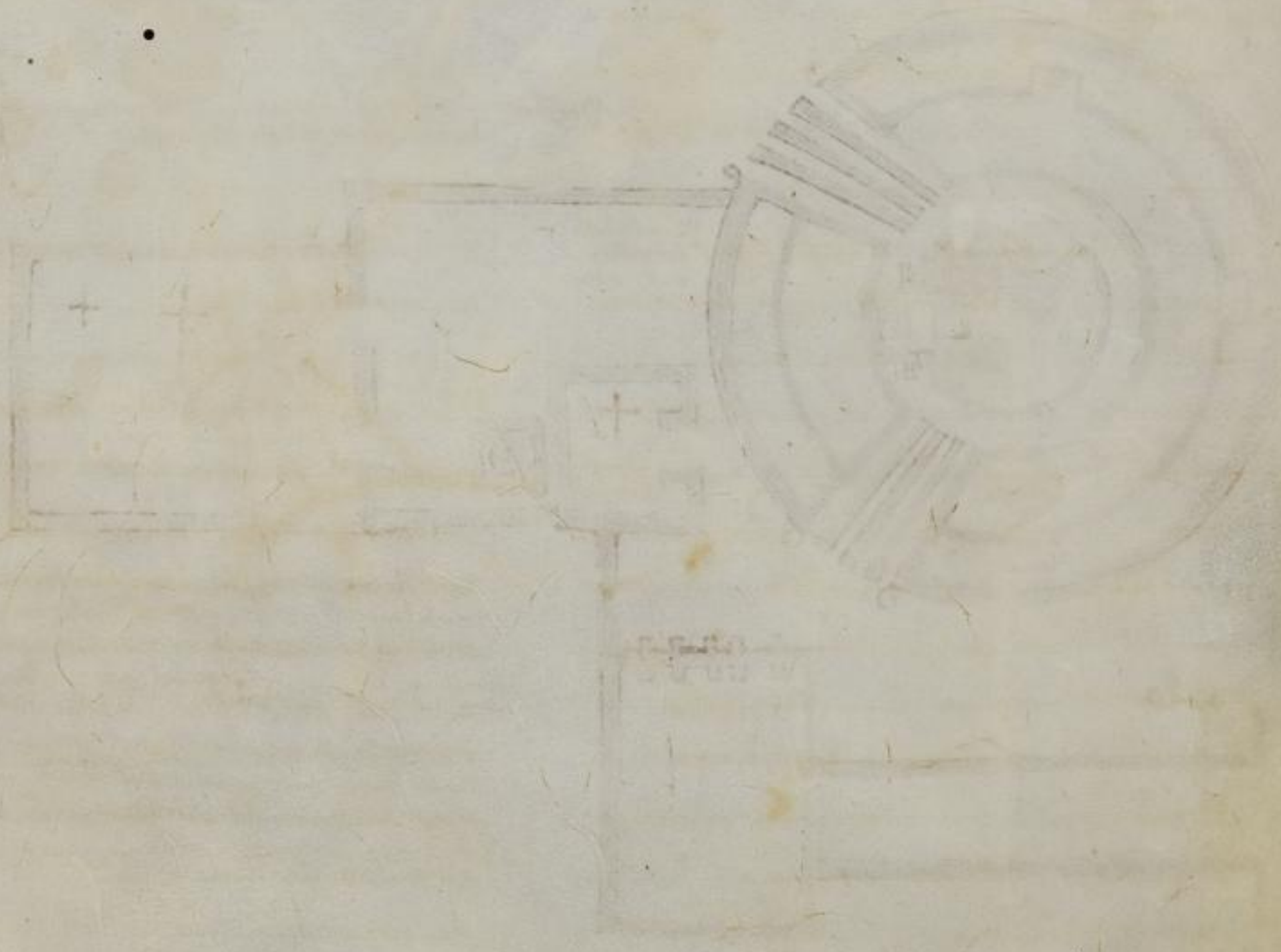
Inter has long duales ecclesias ille famosus haurit locus
 In quo abraham alioque composuit sup illud imponens ligno x
 feruim. Sicut isaac immolans. Ubi nunc mensa habetur
 lignea non parua sup qua pauperum elemosine apopulo offeruntur

De golgotha ecclesia. infra qui magna argentea crux in quo loco passus e
 hauriam generis saluator. Infixa stetit.

Ubi rotundus ecclesiae quae anastasis hoc est resurrectio uocatur.
 quod in loco dñice resurrectionis fabricata est. Ad dexteram coheret
 pastus scae mariae matris dñi quadrangula ecclesia

Inter illi quoque ecclesiae golgothae cisternam quaedam
 exentra in quo est calix dñi. quem ad benedictionem proprio manu
 Inaena pridie qui passus est ipse conuicia apostolis tradidit
 conuiciantibus. qui argenteus calix sextarii gallici mensuram
 habens. duasq. ansulas in se ex utroque parte altius deus continens
 compositus. In quo utiq. calice. illa hinc spongia. quam aceto
 ploniam hiepo circumponentes. dñi crucifixentis optuler
 ori eius. quae scilicet archibul fus uidet. Sillus sermo ubi conditus
 habetur. operculi foramen passus manu reuixit propria opulatus.

INCIPIUNT GLOSÆ EX EUANGELIO
CATHALUCAM SCARISATÆ PENE
AD UERBUM EDITÆ

Quō quidem multiconatisunt ordinare
 narrationem quae in nob̄ completas
 rerum. Multos uidelicet eos dicit. qui
 non sp̄s sc̄i munere donati. sed magis uacuo
 labore conati dixerunt narrationem falsā
 quā ueritatem historiae. Ideo alius complen-
 dum est opus scribendi euangelii. In quo ipsi
 frustra in uel in narratione sudauerunt. Co-
 natifunt. I. aggressi. Sicut tradiderunt
 nobis quae ab initio ipsi uiderunt. & ministri
 fuerunt sermonis. Quae sententia n̄ soli lucas
 & marcus. qui praesentē dñm incarnenon ui-
 derant. atq. ideo discere debebant quae
 scriberent. sed matheus quoque & iohannes
 apostoli designati sunt. Ipsi & enim in multis
 quae scriberent ab his qui infantia. pueritia.
 genealogiamq. & gesta eius scire potuerant.
 opus habebant audire & discere. Usus est
 & mihi adsecuto a principio omnib; diligent̄
 ex ordine tibi scribere optime theophile.
 Quod autem sibi usus dicit scribere. n̄ qua-
 si se sibi uisū sed sp̄s sc̄o instigante. sibi quoq.
 uisū significat iuxta q̄t in actibus apostolorū.
 Usus est enī sp̄s sc̄o & nob̄. Adsecutus se
 quidem dicit non pauca sed omnia. Adse-
 cutus est uidelicet omnia. quia de omnib;
 quae ad fidem legentiu confirmanda cre-

derat quaedā scripserat. & ideo aliqua
 non omnia. quia si omnia scriberentur nec
 ipse mundus sufficeret capere. Theophi-
 lus interpretatur amans dñm ut amatus adō.
 Quis quis ergo amat dñm. siue adō se desiderat
 amari. ad se scriptum putat euangelium.
 & ut sibi datum munus sibiq. commendatum
 pignus conseruet. Ut cognoscas eorū uer-
 borum de quibus eruditus es ueritatem.
 Non autem mouerū quorū libet eisdē theo-
 philo & uelut ignotorū ratio pandenda.
 sed eorum de quibus est uerborū p̄mittit
 ueritas exprimenda. scilicet ut quo quid
 ordine de dño uel ad dñm gestum dictū ue-
 sit agnoscere quaeat.

L. IX
 Fuit in diebus herodis regis iudae sacer-
 dos quidam nomine zacharias. de uice
 abia. Salomon rex aedificato templo con-
 tituit sacerdoter de filiis eleazar. & de fi-
 liis itamar. quorum uices secūm ministe-
 rias sua ut ingrederentur domū dñi uiginti
 quattuor sortibus distinxit. In quibus abia
 familia de qua zacharias ortus est. sortis co-
 tigit octaua. Diuisit enim utraq. inter se
 familias sortibus unā domū quae cetero-
 rum praerant eleazar. Et alteram domū
 itamar. quae sub se habebat ceteros. Re-
 fert enim iosephus. utraq. generatio iuxta
 ordinem sortitionis ministrarēt dō p̄ dies
 octo. a sabbato usque ad sabbatū. Prophe-

tatū quoque fuerat quia non de ficer & prin
ceps ex iuda. neq. dix. de femoribus eius do
nec uenire & qui mittendus erat. Quo autē po
re eadem pph&ia hominibus claruerit. he
rodus uidelicet & alienigenae. regis tricesi
mus primus annus ostendit. Cestū est
enim post exitum filiorū isrl̄ ex aegypto p
iudices iurailorū usq. ad ramuhelē pphē
tam regi. Deinde a regibus usque ad trans
migrationem baby. loniae gubnari. Post
reditum uero ab abylone p pontifices & sa
cerdotes summā rerum defendi. Coipso
uidelicet tempore quo pontificum & sacer
dotum dignitas ingentium potestate subin
trauit. & herodes hyrcano interempto
regnū iudaeorū consultu senatuū a caesa
re augusto accepit regendum. iuxta pro
ph&iam supradictā qui mittendus erat
aduenit. Erunt autē usti ambo anted̄m.
Bene usti anted̄m. non enim omnis qui ius
tus est anted̄m. quia aliter homines. aliter
uidet̄ d̄s. Et ideo fit ut aliquis populari boni
tate iustus uideatur. sed iustus autē nō sit
anted̄m. quia ex mentis simplicitate iustus nō
est. Incedentes in omnibus mandatis & ius
tificationibus d̄ni. Cum enim mandatis ce
lestibus oboedimus. in mandatis incedimus
d̄ni. Cum autē recte iudicamus. tenere
d̄ni iustificationibus uidemur. Quodque
addit sine quaerela. i. sine reprehensione.

Hoc est qd̄ apt̄ ait. Prudenter bona non tantū
coram d̄o. sed & iam coram hominibus. Et ec
clesiastes. Mes̄is inquit multū iustus. quia
plerumq. nimietas iustitiae. quaerela puocat.
quaerela autē moderata est. ipsa dulcedinis suae
gratia quaerimoniam uitat. Et non erat
illis filius eo qd̄ esset & elisabeth sterilis. & ambo
pcessissent in diebus suis. i. p̄ficiis fere.
Diuinitus est pcuratū ut parentibus p uetere
aetatis & diu fructu priuatis iohannes nasce
retur. quatenus inopinato prolis ortu ipsi
donum gratius esset. Factum est autē cum
sacerdotio fungeretur in ordine uicis suae
anted̄m sec̄d̄m consuetudinē sacerdotu. P
mor̄ sen quidem d̄ns. unum constituit summū
sacerdotem. Cum mortuo. unū p ordinem suc
cedere uisit. & hoc usque ad dauid seruātū
est. A quo plures fieri ut diximus d̄m nihil
ominus agente decretum est. qui uicissim
ministrantes tempore uicis suae singuli cas
timoniae studerent. domumque suam
omnino non tangerent. unde nunc zacha
rias in ordine uicis suae sacerdotio func
tus asseueratur. Sorte exiit ut incensū
poneret. Non noua nunc sorte lectus ē.
cum incensum ē ad olendū. sed p̄risca
tunc sorte. praelectus cum primo ex ordine
sui pontificatus inuicem abia succederet.
Ingressus in templum d̄ni & omnis multi
tudo erat populi or̄s foris hora incensi.

In censum autem in scā scōrū a pontifice de
ferri. expectante foris templum omni
populo. decima die septimimensis est iussū.
& hanc diem expiationis siue ppitiationis
uocari. Huius diei apte ita meminit. In
priori quidem tabernaculo semp introibant
sacerdotes sacrificiorum officia consu
mantes. In secundo autē semel in anno
solus pontifex non sine sanguine quem of
fest. etc & cetera. Quibus diei huius mys
terium pandens itam ostendit pontificē
eē. uerum. qui consu matas officii sui dieb;
hoc est implēa dispensatione carnis in
sanguine pprio caeli secreta subit. ut
ppitium nob facer & patrem. & inter pella
r & p peccatis eorum qui adhuc praeforib;
orantes expectant & diligunt aduentū eius.
Aperuit autem illi angelus stans ad dextris
altaris incensū. Bene angelus & in tēplo &
iuxta altare & ad dextris appar &. quia ui
delic & ueris sacerdotis aduentū & mys
terium sacrificii uniuersalis & caelestis do
ni gaudium p̄dicat. Nam sicut p̄ sinistram
p̄sentia. sic p̄ dexteram saepe bona p̄nuntian
tur aeterna. Et zacharias turbatus est
uidens. & timor irruit super eum. At autem
ad illum angelus. ne timeas zacharia. quō
exaudita est deprecation tua. Timentem zacha
riam confortat angelus. quia sicut humana
fragilitatis est sp̄italis creaturae uisione tur

buri. Ita angelica benignitatis est pauentes
de aspectu suo mortales. mox blandiendo
consolari. At contra demonicae feroci
tatis quos sui praesentia territos senserit
Amplioris semp horrore concutere. Et
exaudita est deprecation tua. P̄ populi redē
ptione significat. Et uxor tua elisabē h
pari & tibi filiū. Deprecationē dicens exau
ditam. Partum continuo p̄mittat uxor is
non quod ille qui p̄ populo oblaturus intraue
rat. Relictis publicis uotis p̄ accipiendis fi
lius orare potuerit. p̄ se tūm quia nemo orat
quod se accepturum desperat. Et uocabis nom
eius iohannē. Singularis autē merita indi
cium datur quod uer hominibus ad dō uel
imponitur nom ut mutatur. sicut abram.
quia pater multarū gentiū erat futurus
abrahā est uocatus. Et tunc gaudiū tibi &
exultatio & multum natiuitate eius gaude
bunt. Merito gaudet pater quod uel in senec
tanatum. ut talis gratiae acceperit filiū.
gaudent & alii quibus mauditū eatenus reg
nicaelestis euangelii harit ingressum. &
notandum quod nato p̄ cursore multigaudent.
nato autem dño admuntiat angelus gaudi
um magnū quod erit omni populo. Er itenim
magnus coram dño. Magnae coram dño
uirtutis est p̄dicantē in deserto caelestia gau
dia. terrenas ex parte pro spreuissedelicias.
Et uinum & sicerā non bibet. Siceram ter

praecur obrietas. quouocabulo hebreiome
q̄d inebriare potest poculum. siue de pomis.
siue de frugibus. siue de qualibet aliamate
ria confectum significant. Et sp̄s sc̄o reple
bitur adhuc ex utero matris suae. Unde rec
te cuius ebrietas tollitur. sp̄s gratia cumu
latur. quae tunc ut p̄dictum erat ipse reple
tum monstrauit. Cum in trante beatamaria
in utero genetricis exultauit. & p̄cursionis
suae cognoscentis officium dñi quantum adhuc
potuit euangelizauit aduentum. Et multos
filiorum isrl̄ conuertit ad dñm dñm. Cum
ioh̄ qui xp̄o testimonium p̄hibens in eius fide
populos baptizabat. dicitur filius isrl̄ ad
dñm dñm ipsorum conuertisse. patet p̄fecto
xp̄m ee dñm dñm esse negare. Ut conuer
tat corda patrum in filios & incredibiles
ad prudentiam iustorum. Corda patrum
in filios conuertere est sp̄italem sc̄orum
antiquorum scientiam populis p̄dicando
infundere. Prudentiam uero iustorum est. n̄
delegis operibus iustitiam p̄sumere. sed ex
fide quae est p̄ xp̄m salutem quaerere. Para
rectio plebem p̄fectam. Docet quo ordine
plebs eadem saluari debeat. ad p̄dicationem
uidelicet iohannis poenitendo & credendo
in xp̄m. Et dicit zacharias ad angelum. unde
hoc sciam. ego enim sum senex. & uxor mea
p̄cessit in diebus suis. Ob altitudinem p̄missorum
hesitans signum quod credere ualeat inquiri.

Cui sola angeli uisio p̄ signo sufficere debuerat.
Unde merito poenam diffidentiae tacendome
ruit. Et respondens angelus dixit. Ego sum
gabriel qui adsto ante dñm & missus sum loqui
ad te. usque p̄ eo q̄d non credidisti uerbis meis
quae implebuntur tempore suo. Nul tunc legi
quasi homo talia p̄mitteret in p̄ne signum fla
gitare liceret. At cum angelus p̄mittat iam du
bitari non deceat. Et erat plebs expectans za
chariam & mirabatur q̄d tardaret ipse in tem
plo. usque & factum est ut implerentur dies
officij eius ab utero matris suae. Hoc est q̄d dixi
quia uicis suae tempore pontificis templi tantum
officij mancipati non solum a complexu uxoru
sed ab ipso quoque domorum suarum abstinerent
ingressu. Ubi in tempore sacerdotibus quibus
semper altaris seruire iubetur. p̄ p̄lo seruandae
castitatis exemplum datur. Quia enim
tunc sacerdotalis ex stirpe aaron successio que
rebatur. necessarii temporis p̄creandis obole
p̄curabatur. Post hos autem dies concepit eli
sabeth uxor eius. Post dies uidelicet officij za
chariae completos. gestasunt haec mensis septem
bri. octauo kalendas octobris incipienteluna
undecima quando oportebat iudaeos ieiunium
senophetiae celebrare. & inuentum est ipsa die
octaua kalendas octobriū ee. equinoctium.
In qua est inchoatio noctis maior quam lucis. Il
lum enim oportet crescere. Inquit ioh̄. me autem
minui. Prima nocte post diem expiationis

mutationem. Tunc sacerdotalis uicisse celebratum. Ideoq. in hac p̄cursoris dñi concep-
 tionē fieri. quae non frustra de ieiuniorū & afflic-
 tionis est ab angelo p̄dicta q̄ per ipsum erat homini-
 bus afflicto penitentiāe p̄dicanda. Et occul-
 tabat se mensibus quinque dicens: q̄ sic fecit mihi
 dñs in diebus quibus respex̄ a uerore obprobrium meū
 inter homines. Quanta sc̄i cura ne q̄ turpe cle-
 quo erubescere debeant admittant. Ostendit
 elisabeth. quae & de ipsa quae accipere cupiebat
 donis erubescit. & licet de ablato gaudeat obp-
 brio sterilitatis. de pastuta anilis uerecunda-
 tur ad dñm. si pudet omnis matris. quam diula-
 tē honor prolis. Nam quae occultabat se q̄ cō-
 ceperat filium in ante beatadi genetrice cla-
 morosa exultauit. q̄ puritatem aet̄ p̄ph̄tā. In m̄se
 autem sexto missus est angelus gabriel ad dñm in
 galileae cui nomen nasareth. Mensem
 autem martium. sextū intellege. Cuius uicesimo
 & quinto die dñs n̄r & conceptus traditur &
 partus. sicut & uicesimo quinto die m̄sis decem-
 bris natus. Magnificat anima mea dñm. Tan-
 tom quae me dñm mune sublimauit. q̄ t̄ne lingua
 explicari nec int̄m̄pectoris affectu ualeat cō-
 phendi. Et exultauit sp̄s meus in dō salutari
 meo. In dō uidelicet salutari sp̄s n̄r aet̄nāl̄
 laudatur. Cuius conceptione temporali casus
 mea fallatur. Quia respex̄ humilitatē an-
 illae suae ecce enim ex h. b. m̄. o. g. Cuius humi-
 litas ad d̄ respicitur. recte ab omnibus beata

cognominanda est. Decebat enim. ut sicut per
 superbiam euae mors inmundum intrauit.
 Itaq̄ humilitatem mariae uitapanderetur;
 Quia fecit mihi. m. q̄. e. Ad int̄m̄ carnis res-
 picit ubi dicitur. Magnificat anima mea dñm.
 Sola quippe est illa anima cui dñs magnificare
 dignatur. Et sc̄m̄ nomen eius. sc̄m̄ nomen
 uocatur quia culmine potentiae suae transcendit
 omnia. Et m̄ia eius in p̄genies & p̄genies t̄m̄
 tibus eū. Aspeciali donose ad generalia iudicia
 dñi conuertens totius humani generis statum
 describit. Non ergo solum mihi inquit magna fecit
 qui potens. uerū & iam in omni gente & p̄genies
 fecit potentiam in brachio suo. In brachio suo. id
 est in p̄ro filio dñi q̄ p̄ ipsum omnia facta sunt. De-
 posuit potentes de se. & ex h. Esurientes
 implebit bonis. & diuites dimisit inanes.
 Quod supra in brachio suo. & q̄ p̄genies & p̄ge-
 nies dixit. his uersiculis adnectendū est. quia
 uidelicet p̄ om̄s sc̄ti generationes. & per uesū
 perbi. & humiles exaltari diuina dispensati-
 one non cessant. Suscepit isrl̄ p. s. memora-
 rimae suae. pulchrae isrl̄ puerū dñm appellat.
 qui ab eo sit isrl̄ ceptus ut obediens & humilis
 saluetur. sicut locutus est. ad p. t. n. a. & s.
 eius. u. s.; semen abrahāe non carnale. sed spi-
 ritale significat. Id nō tantū eius carne p̄ge-
 nitos. sed uidelicet siue in cir. cum cisione. siue
 in p̄putio fide millius secutos dicit. Man-
 sit autem maria cum illa quasi in sibus trib;

& reuersa est in domum suam. Tandiu mansit ma-
ria donec elisabeth. completo tempore partus
praecursoris dñi sui natiuitatem uideret. pp̄t
quam maxime uenerat. Et factū est in die octauo
uener̄ circumdere puerū. usque nequaquam.
sed uocabitur ioh̄. sciendum est non alicuius
de generis nomen matri displicuisse. q̄ ipsum
quod p̄nuntiatum fuerat zachariae ab angelo.
i. iohanne. & ipsa nominauit. sed dñi sp̄s. sc̄o am-
monita p̄ proph̄etia dñi q̄ non didicerat a marito.
Et dixer̄ ad illā. q̄ nemo est in cognatione tua qui
uocetur hoc nomine. Innuabant autem patriei
quem uell̄ uocari eum. Et postulans pugillare.
i. manulem tabulam. scripsit dicens. ioh̄ est
nomen eius. Iohannes inquit nomen eius. hoc est
non ei nos nomen imponimus q̄ iam ad dñm ac-
cepit. habet uocabulum suū q̄ agnouimus. nō
q̄ de legimus. Et zacharias pater eius imple-
tus est sp̄s sc̄o. & p̄ph̄etia dicens. Benedictus
dñs dñs isrl̄. q̄. u. & f. red. p. f. O quanta sup̄ni-
muneris largitas sola loquela diffidentia bla-
ta. cum sp̄s p̄ph̄etiae restituta est credenti. Vi-
sitauit enim ^{dñs} plebem suā. quā si longa infirmi-
tate. sub peccato tabescente & sanguine unici
filii sui redemit. Et erex̄ cornu salutis. Cor-
nu salutis regnū saluatoris xp̄i uocatur. In
cuius figuram dauid uel salomon cornu dei
in regnū gloriā consecratis. sicut locutus est
pos̄ sc̄orū ^{arct̄} p̄ph̄etarum eius. q̄. nec soli hieremias
daniel. & uarias manifeste de eius aduentu

locutus sunt. Uerum ipse pat̄ adam abel & enoch.
factus est testimonium eius dispensationi red-
dunt. & salutem inimicis n̄ris. Iungendū est
ad superiorem uersiculum. erex̄ nob̄. i. salutē
nobis erex̄ ex inimicis n̄ris. Om̄s. H̄ qui oderunt
nos ut homines p̄uersos ut in mundos sp̄s significat.
Ad faciendam miam cū p. n. & m. t. ff. Iusiuran-
dum q̄ iurauit. ada. p. n. d. f. n. Ut si ne timore
de manu m. n. liberati. f. illi. Dixerat dñm
in domo dauid iuxta p̄ph̄etarum dicta nasciturū
dicit. eundem nob̄ eē. liberaturum ad explendū
testamentū q̄ abrahāe disposuit. q̄ h̄s p̄cipue
patriarchis. t. uocatio gentiū. ut xp̄i incarna-
tio p̄missa est dicente ad abrahā dñō. In te bene-
dicentur om̄s tribus terrae. Ad dauid autē.
cum impleueris dies tuos suscitabo sementiū
post te de filustuis ipse edificabit mihi domum
& firmabo solium eius in aeternum. Ego ero ei
in p̄tre. & ipse erit mihi in filiū. In sc̄itate &
iustitia coram ipso. Nam quāntemortē ab eius
seruitio discedit. t̄ coram hominibus tantū
& non & iam coram dñō sc̄p̄ durauerit. nec dū
p̄fecto de spiritalibus inimicis liberatus dñō
seruit. Et tu puer p̄ph̄etia altissimi uoc. p. a. f.
d. p. u. Pulchre cum de dñō loqueretur ad p̄-
ph̄etam. repente sua uerba conuertit. Ut hoc
q̄q̄ beneficium dñi eē. designat &. quaeritur
quomodo p̄ph̄etia alloquatur infante octodi-
erum. sed quare non audierit natus uocem
patris qui adhuc testes clausus salutationē

7 mariae audivit. Addendam scientiam salutis
 plebibus. Nom saluatoris diligentius expone
 re. desiderans salutis mentionem frequentat
 cum cornu salutis erigendum. salutem eximicis
 futuram. scientiam salutis plebidandam com
 memorat. sed necarnalem pmitta salutem pu
 taret. In remissionem ^{Inquit} peccatorum eorum; Per uis
 ceram ad nri. In quibus u. n. o. e. Recte uide
 ce & dñs oriens uocatur. quia nobis ortum uero
 lucis aperiens. noctis filios lucis. eē. effecit
 dicente zachariae. 7 In luminare huius quimto
 nebris & in u. m. sedent. ^{ad p. 77 in uia p.} Sedentibus quippe in te
 nebris & umbramortis. Immo & cecitate igno
 rantiae uiuentibus dño in luminare & agnitio
 nis radios infunderē. Peder autem nri in uia
 pacis dirigant. cum actionum nri arū hter p
 omnia grāe redemptoris nri concordat. pu
 erautem crescebat & confortabatur spū. &
 erat in desertis usq. ad diem ostensionis suae
 ad isrl. Idest usq. ad tempus ^{suae} manifestationis
 suae ad plebem. quo coepit p̄dicare & signa fa
 cere. 7 factum est in diebus illis exiit edictū
 acesare augusto ut describeretur uniuersus
 orbis. Nasciturus in carne di filius sicut pa
 rentes sibi quos uoluit & locum natiuitatis
 quem uoluit elegit. Ita & iam tempore quo
 uoluit mundū intrauit. 7 Haec descriptio
 25 primafacta est. significat hanc descriptionem ut pri
 ma esse earumq. totum orbem concluserint.
 Quā plerique lampas ter terrarū sepe legunt

fuisse descriptae t̄ ceste primotunc coepisse
 quando cyrinus ⁱⁿ syriam missus est. A pre
 sidente syrie cyrino. Cyrinus autem iuratus ex
 confes siccuriae romanae p̄ singulos magistratus
 usque ad gradū consulatus ascendens. poetera
 quoq. honorabilis cum paucis syriam uenit ac
 rare ius dare gentibus missus. & censor simul
 patrimoniorum futurus. 7 Maria autē con
 seruabat omnia uerba haec conferens in corde suo;
 Quid uult hoc qd dicit conferens. debuit dicere
 considerabat & conseruabat in corde suo. si q
 scās scripturas legerat. & sciebat p̄ph & as cō
 ferobate a quae secum sunt ad tade dño. Et nō
 cognouer̄ parentes eius. existimantes autē
 illū eē. in comitatu. Uener̄ hter diei & re
 quirebant eum inter cognatos & notos. & nō
 inuenientes. regressi sunt in iherusalem re
 quirentes eum. Quae aliquis quomodo
 di filius tantaparentū cura nutritis
 his abeuntibus potuerit obliuiscendo relin
 qui. Cui respondendū q. filius isrl̄ moris fue
 rit. ut temporibus festis. t̄. iherosolimam
 confluentes. t̄ ad ppria redeuntes. seorsum
 uiru seorsum autem feminae choros ducentes
 incederent. Infantesq. uel pueri cum quolibet
 parente indifferenter ire potuerint. Ideoq.
 beatam mariam. t̄. ioseph uicissim putas se
 puerum thm quem se comitari non cernebant
 cum altero parente reuersum. 7 Anno autē
 25 quinto decimo imperu tiberu cesaris p̄curante

pontio pilato iudeam . tetrarcha autē
galileae herode . philip **o** po autem fr̄es
tetrarcha itureae . & tra chonitidis regionis
& l̄yrania abilinae tetrarcha . Herodes phi
lippus & l̄yranias . quicum pilato p̄sideroma
no iudaeam regebant filii sunt herodis illius
sub quo dñs natus est . Inter quos & ipsum he
rodem archelaus fr̄eorum decem annis reg
navit . Quia iudeis ob intolerabilem animi
ferocitatem apud augustum criminatus ae
terno . apud uienam disperit auxilio . Reg
num uero iudaeae quominus ualidū fieret & idē
augustus p̄ tetrarchias eius cēdere curauit .
Porro pilatus duodecimo anno tr̄beru cae
saris iudaea missus p̄ curationem gentis
suscepit atque imbi p̄ decem continuos annos
usque ad ipsum pene finem tr̄beru p̄durauit .
Sub principibus sacerdotū **o** anna &
caipha . factum est uerbū **o** dñi sup̄ io
hannem zachariae filiū in deserto . Ambo
quidem incipiente praedicatione iohanne
b. annas & caiphas principes fuere sacer
dotum . s̄ annas illum annum . Caiphas u
eum quo dñs crucem ascendit administra
bat . & quidem tribus alus in medio pon
tificatu p̄functis . Uerum his maxime
quia dñi passionē p̄tinerent ab euangelis
ta commemoratis . Legalibus nāq; tunc
p̄ceptis . uel ambitione cessantibus nulli
pontificatus honor uitae t̄ generis merito

reddebatur . sed romana potestate alus
nunc . h̄c alus summasacerdotu prestabat .
Deniq; iosephus refert in hunc modū dicens .
Valerius gratius anna sacerdotio detur
bato ismahelum pontificem designauit filiū
baffi . s̄ & hunc non multo p̄abiciens . elea
harum annaniae pontificis filiū pontifica
tui subrogauit . Post annum uero & iam
hunc arc̄ officio . & simoni cui dā canysi
filiū pontificatus tradidit ministerium .
quonon amplius & ipse quam unius anni
spatio p̄functus . Iosephum cui & caiphas no
men fuit accepit successionē . Aep hoc omne
quo dñs n̄r in terris docuisse describitur
Intra quadriennum spatia constat . In
quo quattuor iste quas iosephus memorat
successiones pontificū describuntur . Uix
per annos singulos ministratē . Uenerunt
autē & publicani ut baptizarentur & doce
runt ad illum . Magister quod faciemus .
At ille dixit ad eos nihil amplius quā consti
tutum est uob faciat . Quibus uero ipse
non aliter quam turbis iuxta congruum
sibi modum m̄iam suā ad agenda . Preci
pit ergo publicanis ne ultra p̄scriptū exigant .
Interrogabant autē illū & milites dicentes .
quod faciemus & nos . & ait illis . neminē
concutiatis . neq; calumniā faciat . & con
tentis estote . stipendius ur̄is . Iustus simo doc
tor eximius modoramine p̄monet ne ab

eis calumniando pilam requirant quibus inli-
 tando pdesse debuerant. Docens idcirco sti-
 pendiā constituta militiāe. Ne dum sumptusque
 ritur. p̄dograssatur. 7 Ipse uos baptizabit in spū
 scō & igni. Hoc est & purgatione sc̄ificationis
 & platione tribulationis. Potest autē idē
 sp̄s sc̄r & iam nomine ignis significatus intel-
 legi. q̄ & incendit p̄ amorem & p̄ sapientiā
 corda & ea quae replēt & illuminat. Unde &
 illi quibus dictum est. quōd quidem baptiza-
 uit aqua. uos autē baptizabimini in spū scō.
 Idem baptis ma sp̄r in ignis uisione p̄cipiunt. 7
 Sunt quia exponunt qd̄ in p̄senti in spū. & in
 futuro baptizemur in igni. Ut uidelicet sic
 n̄ in remissionem omnium peccatorū. ex aqua
 & spū renascimur. Ita & tunc de leuib; quidā
 peccatis quae hinc nob̄ euntibus adhaeserunt pur-
 gatorū ignis ante ultimum iudicium baptisate
 p̄mundemur. Dicente aptō. Siquis sup̄ edifica-
 uit sup̄ hoc fundamentum aurum argentum
 lapides p̄tiosos. ligna. foes. sti. & cetera. Et des-
 cendit sp̄s sc̄r corporalis specie. sicut colūba in
 ipsum. Dicitur corporalis specie. q̄ in natura
 diuinitatis amortalibus uideri non potuit. ;
 Bene sicut columba q̄ discipline effugit & fictū.
 ne habitabit in corpore. subdit peccatis. & qui
 ad exemplum s̄imonis in felle amaritudinis
 & iniquitatis obligatione p̄durant. sortem
 in eo partemq̄. habere nullatenus possunt. Et
 uox de caelo facta est. Tu es filius m̄s dilect̄

in te complacuit mihi. Merito ioh̄ inter-
 nator mulierū nulli secundus est. cui se bap-
 tizandum credit x̄p̄r. se uidentū in uisibi-
 lis exhibet sp̄s. suū de caelo filiū cōmendat
 pat̄. Quod autē dicit in te complacuit mihi.
 Tale est ac si dicit in te placitū meū constitui.
 hoc est p̄ te gerere qd̄ mihi placet. Qd̄ uero
 secundum matheū dicit In quomibi compla-
 cuit. Ita exponitur quod omnis qui peniten-
 do corrigit aliqua quae fec̄ eo ipso quo peni-
 tē se sibi displicuisse indicat qui emendat
 qd̄ fecit. 7 Et ipse ihs erat incipiens quasi
 annorum xxx. ut putabatur filius ioseph;
 Ihs annorū triginta baptizabatur. Et tunc
 demum incipit signa facere & docere. Le-
 gitimū uidelicet & maturū tempus ostendens
 aetatis h̄is h̄is qui omne aetate. t̄ ad sacer-
 dotium. t̄ ad docendū putant oportunam.
 Quis fuit heli. quis fuit mathat. quis fuit leui.
 & cetera. Merito mouet quomodo ioseph duos pa-
 tres ex diuersis p̄pauorū stirpe uenientes. unū
 lucas. Alterumq̄. matheus commemorat ha-
 bere potuerit. Dicit enim matheus. mathan
 autem genuit iacob. Iacob autem ^{genit} ioseph
 uirum mariae. sed huius nodū questionis
 africanus de consonantia euangeliorum scri-
 bens aptissime soluit. Mathan inquit &
 mathat diuersis temporibus de una eadeq̄.
 uxore esca nomine singulos filios p̄crear.
 Quamathan. qui p̄ salomonem descen dit

uxorem eam primus acceperat. Et relicta
uno filio iacob nomine defunctus est. post
cuius obitum quō lex uiduā aliuuū non ue
rat nubere. Mattheus qui p̄nathangenus duc
cum eadē ex eadem tribu. sed ex eodem genere
relictā mattheus accepit uxorem. & qui ad
ipse accepit filium nomine heli. p̄ q̄d ex di
uerso patrum genere efficiuntur iacob &
heli uterini fratres. Quorum alter id est
iacob frater heli sine liberis defunctus uxore
ex mandato legis accipiens genuit ioseph
secundum naturam germinis suum filium. p̄ p̄
q̄d & scribitur. Iacob autem genuit ioseph
secundum uerō legis p̄ceptum heli efficitur
filius. Cuius iacob q̄ fr̄ erat uxore ad sur
citandam fratris sem̄ acceperat. & p̄ hoc
rata inuenitur atq̄ integra generatio.
& ea quam matheus enumerat dicens. Iacob
autem genuit ioseph. & ea quam lucas cō
petenti obseruatione. Designat dicens. Qui
putabatur eō filius ioseph. Et dux illū
diabolus & ostendit illi om̄a regna or
bis terrae in momento temporis. Bene autē
in momento temporis. saecularia & tem
poralia monstrantur. Non enim tā cons
pectus celeritas indicatur quam caducā
fragilitas potestatis exprimitur. In mo
mento enim cuncta illa p̄tereunt. & sepe
honor scti abire antequā uenerit. quid
enim potest eē scti dicitur nū. Cū ipsa diu

turna non sint saecula; Et tibi dabo
potestatem hanc uniuersam & gloriā illorum
q̄ mihi tradita sunt & cui uolo do illa. Tuer
gō p̄cident si adoraueris coram me erunt
tua om̄a. Arrogans & sup̄bus & iam hoc de ac
tantia loquitur. Non quod in toto orbe habeat
potestatem. ut possit om̄a regna dare diabolo
cum sciamus plerosque scōs uiros ad ō reges
factos. Si inquit p̄cident adoraueris coram
me. Ergo qui adoraturus est diabolum ante
corrumpit; Et consummata omni temptatione
diabolus recessit ab illo. usq̄ ad tempus. Audi
to itaq̄ d̄n̄ nomine recessit inquit usque ad tēpus.
postea enim non temptaturus sed apte pugnatu
rus aduenit. Quamuis sepe antiquus hostis.
postquam mentis rae temptationum cestam
influxerit. ab ipso suo certamine ad tempus
recedit. Non ut ⁱⁿ latas malitiae finem prebeat.
sed ut corda quae p̄ quicquidem securam reddiderit.
Repente rediens facilius inopinatus inrumpat.
Itēgressus est in uirtute sp̄s in galileā. Uir
tute sp̄s signa miraculorum dicit. sicut & alibi
iudaei ammirantes. Unde inquit huic sapi
entia haec & uirtus. sapientia uidelicet & ad doc
trinam. uirtutem uero ad opera referentes.
Et omnes testimonium illi dabant. & mirabantur
in uerbis gratiae quae p̄codebant de ore illius;
Testimoniū illi dabant attestando illū uere ut
dixerat eum eē. De quo cecinerat p̄ph̄eas. Ne
res p̄r̄r̄r̄ gratia p̄ unctum. uere se pauperes

ea. eos captiuos. atque confractos illius poma indi-
 gere muneribus; Et ait illis. utiq. dicitis mihi hanc
 similitudinem. medico curate ipsum. Quamta audi-
 uimus facta in capharnaum. fac & hic in patria tua.
 Quorum insanam perfidia sanam licet nesciens fidem con-
 fiteatur quae dnm xpm fabrum cognominat & me-
 dicum. faber est enim uerus quia omnia p se facta sunt.
 restaurata q in caelis & in terra. P fabrum ergo
 xpm creatus es ut esset. p medicu xpm recrea-
 tus es. Ut post uulnera sana natus esset. Qui ab in-
 ridentibus quidem cuibus se ipsum curare. hoc
 est in sua patria iustitias facere monetur.
 sed non otiose ab euangelista alio excusatur. q no
 poterat ibi iustitiam ullam facere. nisi paucos
 infirmos inpositis manibus curauit & mirabat
 ppter incredulitatem illorum; In ueritate dico
 uobis multa euiduae erant in diebus heliae misit
 quando clausum est caelum annis tribus & mensib;
 sex. Cum facta e& famer magna in omni terra.
 & actum illam illarum misit helias. nisi in re-
 pta sydomae ad mulierem uiduam. quia sic fame
 quondam omnem terram p mente nemo est in ui-
 dae repperit heliae dignus hospitio sed ex te
 re gentis est uidua quaesita. quae ob fidei grati-
 am. a toto pph&a uisitari deberet. Et sicut mul-
 tis ibidem leprosis neman tantu sirus q. deuoto
 quaesierat ab heliseo pph&a curari pmeruit. sic
 & nos non alia quam in uidi ae pfidiaeq. causam su-
 pno munere priuabit. Nominem uero capharna-
 um. quae ager consolationis inter patur. gentiu

p dicitur salute designat. Igitur uidua ad qua
 helias misit est gentium p figurat ecclesiam.
 quae a suo diutius conditore deserta. populu
 recte fidei nescium. quasi paupere egona
 str. pe nutribat. l. uero fructus ex parte
 docebat. Unde bene haec eadem uidua in sa-
 reptu sydomae dicitur morata. Sydoma quip-
 pe uenatio inutilis. s. a reptu uero d. incendi-
 um tangustiapans interpretatur. Quia
 ubi abundauit peccatum. sup abundauit gra-
 ubi rebus superuacuis adquirendis quasi
 aucupandi cura inpendebatur. Ubi dicitur
 sitis incendium. panis q. spiritalis antea fie-
 bat angustia. ubi farina oleumq. ore ppheti-
 co benedicitur. l. fructus & hilaritas cari-
 tatis siue gratia corporis dominici. & chris-
 matis unio in defectu uerbi caelestis mu-
 nere fecundatur. Eius haec tenus in uasis
 oleum gaudii spitalis & benedictionis far-
 na non defecit. Ceteris quae non credunt
 gentilibus inopia panis diuini. miseris & uo-
 natu deditur inuiti. Nam & ipsa pulcher-
 rime mysticum sibi prius quam morietur
 panem factura. Duo se ligna colligere uel
 le testatur. Nam solo ligni nomine. sed & ia
 numero lignoru signum crucis exprimens.
 Quonob est panis uitae pparatus aeternae;
 Et multo leprosi erant misit sub heliseo pph&a.
 & nemo eorum mundatus est nisi in samansi-
 rus. Neman ergo iste sirus qui interpretat

decor. populum demonstrat nationum
quondam pfidiae scelerumq. lepramaeu-
losum. sed p sacramentū baptismatis. ab
omnimentis & corporis foeditate purgati.
quicaptae consilio puellae. hoc est inspirati
omni supnae gratia. quā iudaeis conserua-
re non ualentibus gentes rapuere salute
sperare commonitus septies lauari. Un-
de iure cas dei post lauacrū uelut cas
pueri parui apparuisse memoratur. si-
ue q cunctos in xpo baptizatos in unā parit
grā mater infantia; Itut cuncta hic bap-
tismi scires sacramenta pmonstrata. In
quo abrenuntiare satanae. fidem confite-
ri p cipimur. Negat seneman ultraclus
alienis litaturū soli pōmā dno seruiturus.
Partem qq terrae scāe. secum tollere gaudet.
quā baptizator opost & dominici qq corpo-
ris participatione confirmari. Et reple-
ti omni in synagoga ira. & cetera. Sacri-
lega quippe iudaeorū quae multo ante dnr
p nuntiauerat p pph&am dicens. retribu-
ebant mihi mala p bonis. In euglio docet
eē compl&a; Et duxerunt inquit illum
usq. ad supciliū montis sup quem ciuitas
illorum erat aedificata ut precipitarent
eum. Ipse autem transiens p mechū illoz
ibat. Opeior magistro discipulorum.
hereditas. diabolus uero dnm temptat.
iudaei facto. ille dicit. mitte te. Isti adori-

untur ut mittant. Et quidem dnr super ci-
lium montis precipitandus ascenderat. sed p
medium illorū mutata subito ut obstupescita
furentium mente descendit. quos adhuc rana-
re quam p dera malebat. Ut cessata uiden-
tes suae coepta nequitiae. a pscenda deinceps
eius morte desisterent. & q necdum uene-
rat hora passionis. Et descendit in caphar-
naum ciuitatem galileae. ibique docebat illos
sabbatis. Nide clementiā dnr saluatoris.
nec indignatione commotus. nec scelere of-
fensus. nec iniuria uiolatus. iudaeam de-
serit. Quin&iam in memor iniuriae. memor
clementiae. Nunc docendo. nē liberando.
nē sanando infide plebis corda demulcet.
Quod autem sabbatis maxime medicine doc-
trinaeque suae dona frequentat. Docet seno
sub lege. eē. sed supra legem. quae ande qq
legem adimplere. non autem soluere uene-
rit. Et stupebant in doctrina eius quia in
potestate erat sermo eius. Sermo doctoris
in potestate. fit. Cume aqz docet & operat.
Nam quia actus suos contemnitur. ipse sua
dicta destruit. Exiebant & iam demonia
a multis clamantia & dicentia. q. tu es fili-
us di. & increpans non sinebat e aloqui. Qui
asciebant ipsum eē xpm. Demonia filii di
confitebantur. & attestante euangelista
sciebant ipsum esse xpm. q. quem dierum
xl. leuino fatigatum diabolus homine

cognouerat. nec temptando ualebat an-
 di filius. ead. experiri. Lamuncp signoz
 potentia ut intellex t potius suspicatus
 est ee. filium di. Non igitur ideo iudicis
 eum crucifigere psuasit. q. xpm siue filiu
 di non ee putauit. sed q semor teillus nōp
 uidit esse damnandum. Uere # de hoc mys-
 terio a saeculis abscondito die apt. qd nemo
 principum huius seti cognou. si enim cog-
 nouissent numquam dnm gloriae crucifixis
 sent. Quare autem daemonia dnr se loqui
 phibeat psalmista manifestat quia. Pec-
 catoriaute dixit. Quare tu enarra iustitias
 meas. & cet. Ne quis dum pdicantē audit
 sequatur errantē. Impbus enim magister
 est diabolus. qui falsa ueris saepe permis-
 cel. ut specie ueritatis. Testimoniū frau-
 dis obtegit. Alias autem non soli demo-
 nes qui inuiti confitebantur lubentur sile-
 re de xpo. sed & illi qui ab eo sanati sponte
 confiteri uolebant. Immo ipsi apti qui eum
 post resurrectionem toto orbierant pdi-
 caturi. Antep. passionem eius p̄cipiuntur
 omnino reticere de illo. Ne dum a uide-
 licet ma iustate pdicata passionis dispensa-
 tio differeretur. & dil. ut a passione salus
 mundi. quae phanc futura erat negaret.
 factum est. ut cum turbas intruerent in
 eum ut audirent uerbum di. & ipse stabat
 secus stagnū genesar & h. Turbarū

conuentur ad oū gentium infide concurrenti-
 um. tr̄pus est. De quibus isaias. & fluent
 ad eum om̄s gentes. & ibunt populi multi &
 dicent. Venite & ascendamus ad montē
 dnr. Et uidit duas naues stantes secus stag-
 num. Duas naues secus stagnū posita e
 circumcicionem & p̄putium figurant.
 Quas bene thr uidit se phibetur. q. in utroq.
 populo nouit dnr quis sint eius. Piscatores
 autem descenderant & lauabant retia.
 Piscatores sunt ecclae doctores. qui nos
 recte fidei comprehensos. & de profundo ad lu-
 men elatos quasi pisces litori. sic terre
 uiuentium aduehant. Quasi enim quaedā
 retia piscantiū sunt cōplexę pdicantiū
 dictionis. quae eos quos coeperint in fide.
 In fine non amittant; Ascendens autē
 in unam nauē quae erat simonis. & cet.
 Nauis simonis. est ecclā primitiua; Bene-
 unadicta. quia multitudinis credentiū
 erat cor & anima una. De qua docebat
 turbas. quia de auctoritate primitiua
 ecclae. docet usque hodie gentes. Nites
 sauit autem loqui. dixit ad simonē. duc
 in altum. & laxate rētia in capturā.
 Qd primorogauit simonem nauem ater-
 ra reducere pusillū. significat uel tempe-
 rate utendum. uerbo ad turbas. Ut nec
 terrenaeis p̄cipiantur. Ne sic a terrenis
 in profunda sacramentorū recedatur

ut ea penitus non intellegant. Et prius in proximis
regionibus gentibus predicandum. Ut quoddam
est tempus. Duo in altum & laxate & iura
incapturam. Ad remotiores gentes quibus
postea predicatum est pertineat. Et uenerunt
& impleuerunt ambas nauiculas. Ita ut mergeren-
tur. Hanc impletionem nauium usque in fine seculi
creuit. sed quae impletas merguntur. hoc est
in submersione premuntur. Non enim submer-
sa. sed tamen sunt periclitata. Quod cum
uideret & symon & petrus prostratus ad genua ihesu di-
cens. Exiame quod homo peccator sum domine.
Quod tam quod non fecit dominus non enim recessit ab eis.
sed eos subductis nauibus ad litus perduxit;
significat in bonis & spiritalibus uiris non esse
oportere hanc uoluntatem ut peccatis turbis
commoti quo quasi securius tranquillius que
uiuunt munus ecclesiasticum deserant; Et
subductis ad terram nauibus relictis omni-
bus secuti sunt eum. Potest significare finem
temporis quo ab huius mundi saeculo qui christum
habeant penitus recesserunt. Sciendum
est autem hanc eandem non esse lectionem. quae
matheus & marcus binos de nauiculis pis-
catores. Primo petrum & andream. Deinde
de filios zebedae ad dominum narrant esse uocatos.
Non enim eos lucas nec ad domino uocatos. sed tan-
tum petrum fuisse perductum quod homines esse
capturus insinuat. quod non ita dictum est
quasi iam pisces numquam esse capturus;

Et fecit conuiuium ^{maerum} leuandum in domo sua. quidam
cilio christi recepit. Inter non maximas delecta-
tionibus exuberantium pascitur uoluptatum.
Itaque dominus libenter ingreditur. & in eius qui cre-
diderit recumbit affectu. Et hoc est bonorum
operum spiritalis conuiuium. quod uisus populus
egregius & pauper epulatur. Quibus ipse ait. Num
quid potestis filios sponsi. dum cum illis est
sponsus facere ieiunare. Nemo enim autem
dies. & cum ablati fuerit ab illis sponsus.
tunc ieiunabunt illis diebus. Sponsus christi.
sponsa. electa est. De hoc seculo spiritalis conubio
apostoli sunt creati. Quod autem lucas non
ait ut ceteri. Numquid possunt filii sponsi aut
nuptiarum leuare ut lugere. sed numquid
potestis filios sponsi facere leuare. Eli-
ganter intimauit eos idem ipsos qui loquuntur
turbis fuisse facturos ut lugenter leuarent
filii sponsi. quoniam ipsi essent sponsum occisuri.
Factum est autem in sabbato secundo primo cum
transirent per prata uellebant discipuli eius spicae.
& manducabant. Confricantes manus.
hoc est quod marcus ait. Quod discipuli proxima
eorum qui ueniebant ut curarentur in portu-
nitatem. ne manducandi quidem spatium habe-
bant. & ideo quasi homines esuriebant. Quod
autem spicas segetum manibus confricant.
& in eam consolantur. Ut ait austerioris
in dieum est. Non paratas epulas. sed cibos
simplices quaerentium. Potest & ita in sabbato

deuteris p̄dictum Intellegi. Ut unum idēq.
 nouitēstamēta sabbatum. & secūm & primū sit. 7
 secūm. q. post legale sabbatū a nob̄ obseruat. 7
 primū quia & ante decreta legis a iustis ob
 seruabatur antiquis; Verum tam̄ uae uob̄
 diuitibus qui habētis consolationē uestram.
 Ubino tandum qd̄ non tam diuitia quā diuiti
 arum amor in culpa est. Non enim omnis
 qui habet diuitias. sed ut ecclesiastes ait.
 Qui amat diuitias. fructus non capiet ex eis
 & cō. Uae uob̄ qui saturati estis. q. esuratis.
 saturatus erat diues ille purpuratus quando
 epulabatur cortice splendido. sed durū uē
 sustinebat esuriens quando de lahari quē de
 spererat digito guttam aquae quaerebat;
 Uae cum bene uob̄ dixerint om̄s homines.
 Non enim ait. uae q̄ bene uob̄ dicunt homines
 quasi distante aliquantum tempore. culpa
 tardius pena sequatur. sed uae inquit cum
 bene uob̄ dixerint om̄s homines. quia ipsa pec
 cati nuxa adulatio. sicut oleum flammis.
 sic in culpa ardentibus solita ministrare fo
 mentū; Si quis percutit in maxillam p̄be
 & alteram. Non ait cum quis percutit noluit
 percutere. quamquam hoc & iam magnū p̄cep
 tum sit. sed ait paratū adhuc percuti; Et ab eo
 qui auferet tibi uestimentū & iam tunicam
 nolū phibere. qd̄ de uo sumto. & tunica die
 tum est. Non enim solis sed in omnibus faci
 endum est. quae aliquo iure temporaliter

nra. ee. dicimus. Si enim de necessarius hoc
 imperatum est quantomagis supflua con
 temnere conuenit. Omni autem p̄lenta
 retribue. Omnipotent inquit non omnia
 petenti. ut redder qd̄ dare honeste & iuste
 poter. Id p̄fecto dandum est qd̄ ne tibi.
 nec alteri noceat. quantum sciret. Aut credi
 ab homine potest. Et qui auferet & quae tuas
 ne repetas. De ueste domū. fundo. lum
 to. & generaliter omni pecunia dicit. Uter
 autem & deseruis accipiendū sit. magna
 questio est. Non enim xp̄ianum oportet sic
 possidere seruum. quomodo aequum aut
 argentum. quāquā fieri possit ut maiore p̄
 tio ualeat equus quam seruus. Et multo
 magis aliquid aureum. Targenteum. sed
 ille seruus. si rectus & honestus & ad d̄m
 colendum accomodatius abstechno edu
 catur aut regitur quā ab illo potest qui
 eum cupit auferre. Nesci uerū quisquā
 dicere audeat. ut uestimentū eum debe
 re contemni. hominem namq. homo tā
 quam se ipsum diligere debet. cui ab om
 ni mundo & iam ut inimicos diligit impe
 ratur. Diligit enim gentem nr̄am & fr̄
 nagogā. Ipse aedificabit nobis. Quae di
 ficatam sibi a centurione narrant s̄r̄na
 gogam. Euidenter ostendunt. Quia
 sicut nos ecclesiam. sic & iam illi s̄r̄na
 gogā. Non conuentum solū modo

fideliū . sed & locum quo conueniebant
sint appellare soliti . Et nuntiauerunt
iohanni discipulis eius de omnibus his . No
simplicicorde ut opinor . sed inuidia stimu
lato . Discipuli iohannis ei Xpi uirtutes
& miracula narrant . Nam alibi ita apud
eum questiee pdunt . rabbi quierat tecu
trans iordanem . cui tu testimoniu phibu
isti . ecce hic baptizat . & om̄s ueniunt ad
eum . Et conuocauit duos de discipulis suis
ioh̄ . & misit eos ad ihm̄ dicens . Tu es qui
uenturus es . An aliu expectamus . Uideli
c& ut phanc saltim occasionem uidendo
signa quae faciebat crederent in eum .
& magistro interrogantes sibi discerent .
Et gonon ait . Tu es qui uenisti . sed tu es
qui uenturus es . Et est sensus . manda
mibi . quia interficiendus ab herode .
& ad inferna descensurus sum . utrum
te & in inferis debeam nuntiare . qui
nuntiaui superis . An non conueniat filio
di ut gustet & mor̄te . & alium ad haec sacra
menta missurus es . Pauperes euange
lizantur . Uel pauperes spū . ut coste
opibus pauperes . ut nulla inter nobiles
& ignobiles . Interduitor . & egenos . In
praedicatione distantia sit . Et omnis po
pulus audiens & publicam iustificauer
dm̄ baptizati baptismo iohannis . iustifi
catur d̄s dum se homines iustificant con

fitendo peccata sua . sicut scriptū est . Dic
tu iniquitatem tuam ut iustificeris & r̄tq̄ . In
baptismo igitur iustificatur d̄s . In quo est
& confessio & uota peccatorum . Pharisei
autem . & legis periti consilium di spreuer
in sem̄ & ipsos non baptizati ab eo . Quod d̄c
in sem̄ & ipsos . id est contra sem̄ & ipsos q̄ quis
gratiam di respuit . contra sem̄ & ipsū facit .
Consilium ergo d̄c est . quo p̄ passionē & mor
tē d̄m̄tu mundum saluare decreuit . Sed
hoc pharisei & legis periti spreuerunt .
Cui ergo similis dicā homines generationis
huius & cuius similes sunt . Similes sunt pu
eris sedentibus in foro & loquentibus ad
inuicem & dicentibus . Cantauimus uob̄
tibus . & non saltis . Lamentauimus . Uenit
enim iohannes baptista neque manducans
panem . neque bibens uinum . & dicitis
daemomū habet . Uenit filius hominis
manducans & bibens . & dicitis ecce homo
deuorator & bibens uinum . Amicus pu
blicanorū & peccatorū . Sicut inquit tunc .
sic & nunc . Utramq̄ salutis uiam respuitis .
Nam quod ait . Lamentauimus & non plora
stis . ad iohannem ptinēt . cuius abstinentia
acibus & potu lunctū paenitentiae signifi
cabat . Quod autem ait . Cantauimus
tibus & non saltastis . Ad ipsum d̄m̄ qui
utendo cum ceteris cibo & potu laetitia
regni figurabat ; At illi ne humiliari

cum iohanne. ne cum xpo gaudere uoluerint.
 dicentes illum daemone habere. istum uora
 cem & ebriosum & amicis publicanorum
 & peccatorum. Duo inquit debitores erant
 cuiusdam feneratori. unus debebat denari
 os quingentos. Alius quinquaginta. non
 habentibus illis unde redderent. donauit
 utrisque. quis ergo eum plus diligit. Res
 pondens symon dixit. Estimo quia is cui plus
 donauit. Quare notandum est quia adum
 sua sententia phariseus conuincitur. qua
 si freneticus funem poscat. ex quo ligetur.
 Enumerantur bona peccatricis. Enumeran
 tur mala falsi iusti cum dicit. Intraui in domu
 tuam aquam pedibus meis non declisti. haec
 autem lacrimis rigauit pedes meos & capil
 lis suis tersit. &c. Et mulieres aliqua
 quae uerant curatae ab spiritibus malignis. &
 infirmitatibus maria quae uocatur magdale
 nae de qua demonia septem exierant. ipsa
 est soror lazari de qua demonia septem exisse
 referuntur. Quae & iam unxit pedes ihu un
 guento. & extersit capillis suis. Secundo aut
 in bethania. nam prius in galilea in domo uidae
 licet cuiusdam pharisei nomine symonis factu
 tum est. Noniam peccatrix. sed casta. sca
 deuotaque xpo mulier non solum pedes sed &
 caput eius unxisse repperitur. Et iohanna
 uxor chuzae. procuratoris herodis. Si maria
 mundata a sordibus uitiorum ecclesiam de gentibus

Insinuat. Cur non iohanna eandem desig
 nat ecclesiam. quondam quidem idolorum cul
 tui subditam. sed iam nunc xpi pietate re
 demptam. Nam quilibet malignus spiritus ad de
 ceptionem humani generis promptus. Du
 pro regno diaboli facit quasi herodis impi
 issimi procurator existit. Et susanna & ali
 aemulas quae ministrabant eis de facul
 tatibus suis. consuetudinis iudaicae fuit
 nec ducebatur in culpam more gentis antiquo
 ut mulieres de substantia sua. cultum atque ues
 titum praecipitoribus ministrarent. hoc quia
 scandalum facere poterat in nationibus.
 paulus se abieci se memorat. Numquid non
 habemus potestates sorores mulieres circū
 ducendi sicut & ceteri apostoli faciunt. In
 ter praeterea autem susanna liliū. aut gratia.
 Sed melius si femininum nomen figuretur
 alilio. iohanna dominus gratia eius. t. dominus mi
 sericors. Maria amara mare. propter utiq;
 Insitum penitentiae rugitum. quod ut
 ipsa maria ait nos singuli uita pristina defle
 mus ut ad gratiam splendoremque peruenire
 mereamur aeternum. Nemo autem lu
 cernam accedens operiteam uase aut sub
 tus lectum ponit. sed super candelabrum
 ponit. Ut intrantes uideant lumen. Vasi
 enim & lecti nomine carnem. lucernae
 autem uocabulo. Quod qui obmulum car
 naliū in commo clorum occultat ipsa

carnem utique p̄ponit manifestationi uerita-
tis. & ea quasi operit uerbum q̄d p̄dicare tre-
pidat. Supra candelabrum autem ponit lu-
cernam quae corpus suum ministerio di sub-
icit. ut superior sit p̄dicatio ueritatis. & in-
ferior seruitus corporis. Non enim est oc-
cultum q̄d non manifestetur. nec abscondi-
tum q̄d non cognoscatur & in palam ueniat.
Nolite inquit erubescere euangeliū dī. sed
inter tenebras p̄secutorum lumen uerbi
supra uerū corpus candelabrum leuato
fixamente retinentes illum retributionis
extreme diem. quoniam luminabit dī abscon-
ditatē tenebrarū. & manifestabit ^{corruptionis} cordium.
Tunc enim & uos ad oī laus & aduersarios
ueritatis poenam aeternam. Videte
ergo quomodo auditis; Instanter nos hoc
uerbo auscultate quatenus & nostris il-
lud pectore continue ruminare & aliorum
tare sufficiamus auditui. Qui enim habet
dabitur illi. & quicumque non habet & iā
q̄d putat se habere aufertur ab illo. Quia
nimirum saepe lector ingeniosus neylegen-
do se priuat sapientia. Quam simplex sed
studiosus elaborando degustat. idcirco &
desidiosus. saepe ingenium accipit. ut de ne-
glegentia iustus priuatur. Quia q̄d sine
labore ~~adsequi~~ adsequi potuit sci
re contemnit. & idcirco nonnumquam stu-
diosus tarditate intelligentiae p̄mittit

ut eo maior a p̄mia retributionis inueniat.
Quo magis studio inuentionis elaborat; Ne-
nerunt autē ad illum mater & fr̄ eius. &
non poterant adire ad eum p̄ turba. fr̄ dī
non filii beatæ semp̄ uirginis mariae iuxta hel-
uidium. Nec filii ioseph de alia uxore iuxta
quosdam. sed eorum. i. mariae & ioseph. po-
tius intellegendis eē cognati. De quibus &
nuntiatum est illi. Mater tua & fr̄ tuus stan-
foris uolentes te uidere. Qui respondens dixit
ad eos. Mater mea & fr̄ mei hi sunt. qui uer-
bum dī audiunt & faciunt. Qui tūc mira-
ti sunt dicentes ad inuicē. quis putas hic est.
quia & uentis imperat & mari & oboediunt
ei. Matheus ita scribit. Porro homines
mirati sunt dicentes. Qualis est hic & cetera.
Non ergo discipuli sed magister & ceteri qui ma-
uerant mirabantur. si autē quis contenti-
ose uoluerit eos qui mirabantur fuisse disci-
pulos. respondebimus. homines appella-
tos qui necdum potentiam nouerant saluato-
ris. Et rogauerunt illū omnis multitudo regionis
gerasenorū ut discederet ab illis quia timore
magno tenebantur. Consciu fragilitatis suae.
geraseni praesentia se dī iudicabant indignos.
non capientes dī uerbum. nec infirma ad-
huc mente pondus sapientiae sustinere ualen-
tes. Quod & petro ipsius piscium miraculo.
contigisse legitur. Et tunc ad illos. nihil
tuleritis in uia. neq. uirgā. neq. peram.

neque panē. neque pecuniā. neq. duas tunicas.
 habeatis. Sol & quæri quomodo matheus &
 lucas commemorauerint dixisse dñm discipu-
 lis. ut nec uirgam ferrent. Cum dicat marcus.
 Et præcepit eis ne quid collerent in uia nisi uirgā
 tantum. qd̄ ita soluitur. ut intellegamus sub
 alia significatione dictā uirgā. quæ secūm
 in arcum ferenda est. & sub alia illā quæ secūm
 matheum & lucam non est ferenda; p̄ uirgā
 enim secūm tollendā significat datam ad dño poter-
 tatem his quæ euangelium adnuntiant de euange-
 lio uiuere. De non portanda autem eadē uir-
 gā supflua ab auditoribus auferenda uelat;
 Et inquam cumq. domum intraueritis ibi ma-
 nete. & inde ne exeatis. Dat generale man-
 datum constantiæ. ut uir a hospitalis neces-
 situdinis custodiant. Et quicumq. non recepe-
 rint uos exeuntes dicite illi. & iam pulue-
 rem pedum ur̄orum excutite in testi moniū
 supra illos; Puluis excutitur de pedibus in
 testi monium laboris sui qd̄ ingressi sint ciuita-
 tem. & predicatio apostolica ad illos usque
 peruenerit. siue excutitur puluis. ut nihil ab
 eis accipiant. Ne ad uictum quidē necessari-
 um quæ euangeliū spreuerint. Et ecce duo
 uiri loquebantur cum eo. Erant autē mor-
 ser & helias uiri in maiestate. Moyses & heli-
 as quorum unum mortuum. alterū in cælis
 raptum legimus. uiri in maiestate cum dño fu-
 turam omnium scōrū gloriā significant.

Qui uidelicet tempore iudicii. t̄ uiuunt in carne
 repperiendi. t̄ ab omni gustata morte resur-
 citandi pariter sunt cum illo regnaturi. Ali-
 ter moyses & helias. Legislator & p̄ph̄etax
 maximus apparent & locuntur cum dño.
 ut ostendant ipsum eē. quem cuncta legis. &
 p̄ph̄etæ scripta p̄miserunt. Et dicebant
 excessum eius. finem eius passionis quem con-
 pleturus erat. In hierusalem. & usq. hodie
 lex & p̄ph̄etæ quoscumq. In ueris fidei cacu-
 mine reppererint dispensationis dominicæ
 mysteriū mutis uocibus docent; P̄ uisus
 & quicum illo ^{erant} grauari somno. & uigilan-
 tes uiderunt maiestatem eius. & duos uiros
 qui stabant cum illo. Non fortuito casus sed
 mysteriuratione grauari erant somno disci-
 puli. scilicet ut resurrectionis speciem post
 corporis quietem uiderent. Cuius excita-
 ti ad gloriā sc̄i. eouerius maiestatem dñi
 uidebant. quo & iam suæ carnis in quam mor-
 tem uincerant. In immortalitate gaudebunt;
 Et factum est dum discederent ab illo. ait
 p̄ uisus ad dñm. præceptor bonum est nos
 hic eē. & faciamus tria tabernacula. unum
 tibi. & unum moysi. & unum haelis. Nos-
 cients quid diceret; O quam a felicitas uisi-
 oni dicitatis. Inter angelorū choros adesse
 p̄p̄tuo. sitantum transformata xpi hu-
 manitas duorumq. societas scōrū ad punc-
 tum uisa delectat. Ut eos nec discedant

& iam obsequio patris sistere uelit. Quid & sp
humana conditione nesciat quid dicat. In facti
tamen sibi dat ardoris indicium. Per tria
tabernacula. lex & prophetiae. & euangelium
intellegitur. Haec autem illo loquente
& facta est nubes & obumbravit eos. Quia mate
riale tabernaculum quaesierunt. nubis accep
umbraculum. ut discat in resurrectione
non tegmine domorum sed spiritus sancti gloria
scilicet esse protegendos. Et tunc uerunt in tranti
bus illis in nubem. & uox facta est de nubem
cens. hic est filius meus dilectus. Ipsi uerba
te. Humana fragilitas conspectum maiori
ris gloriae ferre non sustinet. hic est autem
filius meus dilectus. huic faciendum est tab
naculum. huic obtemperandum. hic est
filius. illi serui moyses & helias. debent
& ipsi uobiscum in penetra libus cordis sui
domo tabernaculum praeparare. Et dum fieret uox
inuentus est ihesus solus. Ubi coepit filius de
signari. moyses uero discesserunt. Non ad
illos paterna uox emissa putatur. Et
ipsi tacuerunt & nemini dixerunt in illis diebus
quicquam ex his quae uiderant. futurum reg
ni praeparatio & gloria triumphantis os
tensa fuerat in monte. Tacente ergo
discipuli. & imperante christo nemini dicitur
uisionem donec filius hominis a mortuis
resurgat. Ne incredibile sit praemag
nitudine. & post tantam gloriam apud

ruder animos. sequens erit scandalum
faciat. Factum est autem cum compleren
tur dies assumptionis eius. tempus passio
nis dicit. Et ipse faciem suam firmavit ut
in hierosolimam. id est quasi sponte crucifi
gendum. Locum quo crucifigendus erat fir
mata faciae. id est obstinata atque inperterrita
mente praesens. Et non receperunt eum quia
facies eius erat euntis hierusalem. Quia he
rusalem ire conspiciunt samaritae dum
non recipiunt. Non enim concuntur uideri
samaritanis. ut euangelista iohannes osten
dit. Cum uiderent autem discipuli iacob
& iohannes. dixerunt. domine uir dicimus
ut ignis descendat de caelo & consumat il
los. Et conuersus increpauit illos & dixit.
Nescitis cuius spiritus estis. Inde est quod helias
propria manu & igne diuinitus imperato mul
tos morte afficit. In cuius exemplo conuo
luisent apostoli petere ignem de caelo ad con
sumendum eos. qui sibi hospitium non praebent.
Reprehendit enim dominus non exemplum prophetiae
sanctae. sed ignorantiam uindictandi quae adhuc
erat in rudibus animaduertens eos non
amore correptionem. sed odio desiderare
uindictam. Atque ad alterum. se
quereme. Ille autem dixit. Domine mitte
mihi primum ire & sepelire patrem meum.
Non discipulatum respuit. sed expleta pri
mum patris funeris pietate liberior hunc

adsequi desiderat. Dixitque eithr. sine ut
 mortuis sepeliant mortuos suos. Mortuos
 non credentes dicit. Mortuos suos autē
 qui nihilominus sine fide de corpore exirent;
 Tu autem uade ad nuntia regnū dī. Post
 ponendum namq. erat obsequium huius mi-
 nisterii officio praedicationis. & ait alter
 sequar te dñe. sed primum permitte mihi re-
 nunciare his quidom sunt. Si secuturus
 dñm discipulus qui uel hoc domi renunciare
 uelit arguitur. qđ si illis qui nulla utilita-
 tis nullae fidei aedificandae gratias aepius
 suorum. quos in mundo reliqueredomus
 reuifere non timent; Ite ecce ego mitto uos
 sicut agnos inter lupos. lupos scribas. &
 pharisaeos uocat. qui sunt clerici iudaeorū.
 Nolite portare sacculū. neque peram. neq.
 calciamta. & neminem puiam saluta uertis.
 Vnicuique uero p̄dicatori puiā nemine saluta
 re conceditur. ut subquanta festinatione iter
 p̄dicationis p̄gere debeat ostendatur. Omis
 ergo qui salutat in uia. ex occasione salutat
 tineris. Non ex studio optinendae eius de
 salutis. Qui igitur non amore aeternae pa-
 triae sed praemiorū ambitu salutē audien-
 tibus praedicat. quasi in itinere salutat.
 Quia non ex occasione & non ex intentione sa-
 lutem audientibus exoptat. Reuersa autē
 septuaginta duo cum gaudio dicentes: Dñe
 Siā demonia subiciuntur nob in nomine tuo.

Bene quidem confersunt defferentes ho-
 norem nomini xpi sed q̄ adhuc fide gau-
 debant. In uisitatibus uide quida uideunt;
 Gaucillis uidebā satanan sicut fulgur de
 caelo cadentem. Non modo uideo. sed
 prius uidebam quando corruit. Quod autē
 ait sicut fulgur. t̄p̄cipitem de sup̄m ad ima
 lapsum significat. Ut quia deiectus adhuc
 trans fugurat se in angelum lucis. Quia
 ergo discipulos designorū operatione uide
 elatos. exemplo eos terrae atq. ad humi-
 litatem reuocat eius qui primus sup̄bien-
 docecicit. Ut qui hunc ob sup̄biam caelore
 cordarentur eiectū. Multo magis se
 de terra edictos si sup̄bierint humiliandos
 agnoscant. Quis ur̄m habet amicum. &
 uuit ad illum medianocte. & dicet illi. Ami-
 ce. commodam mihi tres panes. quō amicus
 m̄s uenit de uia ad me. & non habeo quod po-
 nam ante illum. Amicus ergo ad quem
 medianocte uenitur. Ipsi d̄s intellegitur.
 Cum mediatribulatio. supplicare. & tres
 panes. l. Intellegentiā trinitatis. Ami-
 cus qui uenit de uia. Ipsi enoster est animus.
 Quo t̄ies a nob̄ recedit. quo t̄ies ad appe-
 tendam terrena & temporalia foris uaga-
 tur. redit uero celestique alimonia re-
 fieri desiderat. Cum in se reuersus sup̄na
 coeperit ac sp̄italia meditari. Et ille de-
 intus dicat. Noli mihi molestus esse

laminatum clausum est. & pueri mei mecum
Incubili. non possum surgere & dare tibi.
Ostium amici diuini est Intellegentia ser-
monis. qd̄ sibi aptus orat aperiri ad loquen-
dum mysterium xpi. Clausumque est tē-
pore famis uerbi cum intellegentia non da-
tur. Et illi qui euangelicā sapientiā tāquā
panem erogantes p̄ omnem terrā p̄dicaue-
runt pueri patris familias. Iam sunt in secre-
ta quiete cum dño. Et tamen orando effici-
tur. ut accipiat desiderans intellectum.
Ab ipso dō & iam si desit per quem sapientia
p̄dicetur. Et ille si p̄ se ueruerit pulsans
dico uob̄ & si non dabit illi surgens eo quod
amicus eius sit. p̄pter hyp̄ocritam tamen eius sur-
get & dabit illi quot habet & necessarios. Et
ego uob̄ dico petite & dabitur uob̄. quaerite
& inuenietis. pulsate & aperietur uob̄. Cō-
paratio est a minore. si enim amicus homo sur-
git delecto. & dat non amicitia sed de dō
pulsur. quanto magis dat d̄s quis sine dō
largis sine donat qd̄ p̄ditur. sed ad hoc se
peti uult. ut capaces donorū eius fiant qui
p̄d̄nt. Quis aut̄ ex uob̄ patrem p̄dit pane.
numquid lapidem dabit illi. Panis intelle-
gitur caritas. p̄pter maiorem appetitum.
& tam necessarium. ut sine ulla cetera nihil
sint. sicut sine pane mensa inops. cui contra-
ria est conditio duritia quam lapidicompā-
rauit. Aut si p̄ se em. numquid p̄p̄isce

serpente dabit illi. Piscis est fides inuisibilis.
ut p̄pter aquā baptismi t̄ qd̄ inuisibilibus lo-
cis capitur. qd̄ & iam fides huius mundi fluc-
tibus circumlatrata non frangitur. & decepti-
ci comparatur. Cui contrariū posuit serpen-
tem p̄pter uenena infidelitatis. & fallacie
quae & iam primo homini male suadendo p̄-
seminauit. Aut si p̄ se uerit ouum. numquid
porrigit illi scorpionem. In nouo indicatur spes.
Ouuum enim nondum est fetus p̄fectus. sed
fouendo speratur. Cuius aculeus uenenatus
r̄tro timendus est. sicut spei contrariū est
retro respicere. cum spes fiducia rum in ea
quae ante sunt extendat. Si ergo uos cum
sitis mali nostri bona dare filis uestris
Apti uer̄ qui electionis merito bonitatem
generis humani multas excesserunt modis.
sup̄nae bonitatis incuitu malice dicuntur.
quae nihil est p̄ se & ipsum stabile. nihil bonū.
nisi dicitur sola. Quanto magis pater uer̄ deca-
lo dabit sp̄m bonum p̄ d̄ntibus se. p̄ quoma-
theus posuit. dabit bona p̄ d̄ntibus se. Offen-
dit sp̄m semp̄nitadinem esse bonorū d̄i. &
ea quae diuinitus administrantur. Non
alia absq̄ ea subsistere. quia om̄s utilitates
quae ex donorum d̄i gratia suscipiuntur.
existo fonte demanant. Pharisaeus aut̄
cepit intrare reputans dicere. Quare non
baptizatus es & ante prandium. Causā
pharisaeae cogitationis euangelista marcus

aperuit dicens: pharisaeorum & omnes iudei
 nisi crebro lauent manus non manducant.
 tenentes traditionem seniorum. & a foro
 nisi baptizentur non comedunt. Vae uobis
 qui estis ut monumenta quae non parent. & ho-
 mines ambulantes superanesciunt. Et haec
 super stationem pharisaeorum sententia redarguit
 qui foris speciem sanctae doctrine praetendant;
 Intus uero quod foeditatis gerant occultent instar
 monumentorum quaecumque superficiem terrae
 communis ostentent. Intus uermees centum
 sunt cadauerum plena foetore. Vae uobis qui
 aedificatis monumenta prophetarum. patres
 autem uiri occiderunt illos. Non monumenta
 prophetarum ornare sed interfectores propheta-
 rum imitari sceleris est. Profecto testifica-
 mini quod consentitis operibus patrum uestro-
 rum. quomodo ipsi eos occiderunt. Uos autem
 aedificatis eorum sepulchra. Simulabant
 quidem se ob fauorem uulgicaptandū. patrum su-
 orum horrere perfidiam memorias prophetarum
 qui ab eis occisus sunt magnifice ornando. sed ipso
 opere testificantur quantum patris nequiti-
 ae consentiant. Chama qui ab eis dem prophetis est
 pronuntiatus in uirum agendo ubi se pariter fi-
 lios homicidarum & ad suaedamnationis aug-
 mentum sciens peccare declarant. Unde
 recte subiungitur. Propterea & sapientia
 didici. Mittam ad illos prophetas & aptos
 & ex illis occident & persequentur. Sapien-

tiam dei seipsum dicit. Ipse est enim diuisus
 & dei sapientia. sicut aptus docet. Vae
 uobis legis peritis. qui a uobis clauem sci-
 entiae. Ipse non introistis. & eos qui intro-
 iebant prohibuistis. Clauis scientiae humi-
 litas christi est. quam legis periti. nec ipsi in lege
 & prophetis intellegere. Nec ab aliis intellegi
 uolebant. Intrare est enim non esse contentus
 superficiali litterae sed usque ad intellegentiam
 sacratorum archana penetrare. Nonne
 quinque passeris ueneunt di pondio. & unus
 ex illis non est in obliuione conamido. Simili-
 tudinali inquit animalia & quae quolibet
 praerata feruntur. uolgalia. de obliuione non po-
 test. Uos qui ad imaginem facti estis crea-
 toris. non debetis terreri ab his qui occidunt
 corpus. quia in rationabilia ^{gubernat. Ratio inabilia} curare non de-
 sint. Di pondius quoque passeris uene-
 unt. l. uenduntur genus est ponderis leuissi-
 mi. ex duobus assibus compositi. Quaerit
 fortasse aliquis quomodo dicat aptus. Num
 quid debuit cura est deo. Cum utique hoc
 passeris praesiosior existat. Sed aliud cura.
 aliud uero est scientia. Sed & capilli capi-
 tis uiri omnes numeratis. Non in actu compu-
 tationis. sed in facultate cognitionis acci-
 pitur. Non enim sollicita dei cura enume-
 rantur. Intendit excubiā. sed cui cognitas
 omnia quasi numerata sunt omnia. Bene ta-
 men numerata dicuntur. quia quae uolumus

non plures istis legendu qd ad comparatione numer pestina. sed pluris estis.

seruare numeramus. Ut in mensa di er
g homines ostendit prudentia. & ineffa
bile signat affectum. qd in l. p. m. d. m.
lateat & parua & iam otiosa q. dicta eius
scientiam non fugiant. Nolite ergo time
re. multis pars scribis pluris estis. hoc est
maioris apud d. m. m. p. dignitatis & aest
timationis. quam innumera passerum
corporum uel genera computamini. Aut
autem ei quidam de turba. Magister
dic fratrem meo ut diuidat mecum heredi
tatem. Nulle dixit ei. homo quis me cons
tituit iudicem aut diuisorem sup uos.
Merito refutatur hic fr. qui magistro
sup nae pacis unitatisq. gaudia commen
danti. Terrenae diuisionis uult in ge
rere. molestia. Merito hominis uocabu
lo notatur. Cum enim sit inter uos inquit
zelus & contentio nonne carnales estis.
Nonne homines estis. Et secum homine
ambulantis. Negatq. secum hominu esse
diuisorem ad quos & secum & cum ange
lis pacificandos uenerat. Non enim d. s.
disensionis sed pacis. & multitudine cre
dentium erat cor. & anima una & r. t. q.
Dixit q. ad illos. Videte & cauete ab omni
auaritia. q. non in abundantia cuius qua
uita eius est. ex his quae possidet. Notan
dum uero qd non ait. Cauete ab auari
tia. sed adiunxit ab omni. Quia nonnulla

simpliciter hominibus geruidentur. sed
intus arbiter quae intentione fiant. quae cer
nit iudicat. Quis cum fratre hereditate
diuidi ad uos in agro proprio fructus in hor
rea condiperimine deputat. & se ipse est
testis & iudex ut scriptum est. Homini
cuiusdam diuitis uberes fructus ager attu
lit. & cogitabat in trase dicens. Quid fa
ciam qd non habeo quo congregare fructus
meos. & dixit. hoc faciam. Destruam horrea
mea & maiora faciam. & illuc congrega
bo omnia. quae nata sunt mihi & bona mea.
Nonne eo reprehenditur iste diues qd terra
coluerit. natoque ex ea fructus. In hor
rea collegit. sed qd omnem uitae suae
fiduciam in ipsa abundantia reru posu
erit. fructusq. quos uberiores. solito ter
ra pulerit suos fructus. & si bona
computans non pauperibus erogare. lux
tamperiu d. n. dicentis. Quod super est
date elemosinam. sed factus receptacu
lis maioribus suae in futurum luxuriae
reseruare studuerit. Anima in quibus ha
ber multa posita in annos plurimos ire
quiesce. comede. bibe. epulare. Cui si
mile quid in ecclesiastico legitur. Est
qui locupletatur. parce agendo. & est
pars mercedis illius in eo qd dicit. In ueni
requiem mihi. & nunc manducabo de bo
nis meis solus. Et nescit quod tempus

p̄tereat & relinquat om̄a alius. 7 Dixit illis
 stulte haec nocte unum tuam resp̄unt ate.
 Quae autem parasti cuius erunt. Quia multa tibi
 deliciarum tempora stultus in uita p̄mittebas.
 p̄xima hac nocte morte p̄reparis. alius congregata
 relinques. haec dō ad hominem dicitur est pra
 uas eius machinationes subita animi aduersione
 compescere. Nolite timere pusillus grex. q̄
 complacuit patri uestro. dare uob̄ regnum.
 Pusillum gregem electorum. t̄ ob compara
 tionem maioris numeri resp̄borum ut potius
 obhumilitatis deuotionem nominat. 7 Sicut
 lumbi uiri p̄cincti & lucernae ardentes. Libos
 p̄cingimus cum carnis luxuriam p̄continenti
 am coastamus. Lucernas autem ardentes
 in manibus tenemus. cum p̄ bona opera p̄ximis
 nostris lucis exempla monstramus. Quasi si
 uerit seruus ille in corde suo morā facit domi
 nus n̄r̄ uenire & c̄eperit p̄cutere pueros &
 ancillas. & edere & bibere. & inebriari.
 Sicut in uno fideli dispensatore totus bonae
 rectorum quomodo ut uiuat. t̄ remuner
 retur ordo docetur. Sic & in hoc nequissi
 mo seruo cunctorum p̄sulum malorum dam
 nandum pariter opus. & damnatio narra
 tur aeterna. Quae neglecto d̄nt timore nō
 modo ip̄s luxuriae uacant. sed & subdi
 tos in uisus stimulant. Quamuis & in pi
 cae possit intellegi pueros & ancillas per
 cutere corda infirmorum. nec adhuc fide

spe & caritate solidatorum ostensio prauae
 operationis. Aut locutionis exemplo uitare
 cedere autem bibere & inebriari cunctis
 facinoribus & s̄cti in lecebris quae m̄tem
 dementent & errare faciant occupari. 7
 Ille autem seruus qui cognouit uoluntate
 domini sui & non p̄parauit & non fec̄t s̄c̄dm
 uoluntate eius uapulauit multis. Mul
 ti hanc sententiam male intellegentes. no
 lunt scire quid faciant. & quasi minus
 se uapulatos existimant. si nesciant
 quid operari de buerant. Sed aliudē
 nescisse. Aliud est scire noluisse. Nescit
 namq̄. qui ad p̄hendere uolē & non ualē.
 Qui autem ut nesciat. Aurem auoce ueri
 tatis auertit. istenon nesciens sed contemp
 tor addicitur. 7 Qui autem non cognouit &
 fecit digna plagis uapulauit paucis. Om̄i
 autem cui multum datum est. multum
 quaeritur ab eo. & cui commendauerunt
 multum plus p̄sumunt ab eo. Quare post
 quam d̄x̄ cum multum datum est adiecit.
 & cui commendauerunt multum plus p̄sumunt
 ab eo. Quare post quam d̄x̄ cum multum
 datum est adiecit. & cui commendauerunt
 multum. subaudi diuina iudicia. nisi for
 te p̄ hoc utrumq̄. fidelium ordine. & rec
 torum uidelicet & subditorum uoluit in
 timare. Ignem ueni mittere in terrā.
 & quid uolo nisi accendatur. Igne quippe

dicit sp̄s sc̄i feruorem qui secreta cordis
In luminans. Continuis motibus ad sup̄na
puocat. Uitia concupiscentiae carnalis
quasi spinas tribulosq. comburit. Aurea
domus dominicae uas ap̄bando meliorat
& ligna foenum stipulamq. consumit.
Baptisma autem habeo baptizari. san-
guinis inquit p̄p̄ri. tinctioe prius habeo
p̄fundi. & sic corda credentiū sp̄s igne quo
terrena om̄a simul & animam suam dissi-
pere. Immo odire quaeant Inflammare.
Et quomodo coartor. usq. dum p̄ficiatur.
Quidam codices habent & quomodo angor
tanta itaq. dñi dignatio est ut in fundende
nobis deuotionis & consummendae p̄fecti-
onis In nobis & maturandae p̄ nob̄ studiū
passionis sibi inesse testetur. Quicumq. in se
nihil habuerit qd̄ doler & n̄r̄ tam ange-
batur. siue coartabatur erumns. Erunt
enim ex hoc quinq. In domo una diuisi. Tres
in duo. & duo in tres diuidentur; In duo &
in tres. Contra duo & contra tres significat.
& notandum quomodo quinque diuisi si-
cat. Cum uideatur sex p̄sonarū subie-
cisse uocabula. patris scilicet & filii.
matris & filiae. socrus & nurus. Intel-
legendumq. eandem socrus quā matris
nomine. q. mat̄ est filii. Ipsa & socrus est
uxoris eius. Ideoq. illa ipsa. & in filiā
suam. & in nurū dicitur esse diuisa.

Pater in filium & filius in patrem suū. Pater
diabolus est. Cuius aliquando filii non illo cre-
ante. sed nob̄ imitantibus eramus. Dicentē dñs
illos ex patre diabolo estis sed postquā uocem
monentis audiuimus obliuiscere. populū tu-
um. & domū patris tui. Uenit ignis ille. In gra-
tia sp̄italis separauit nos ab inuicem ostendit
alterum patrem cui diceremus. pat̄ n̄r̄ qui
est in caelis. Mater In filiā. & filiam in ma-
trem; Mat̄ s̄r̄nagoga. filia est eccl̄ae p̄ri-
mitiua. Quae & eā de quagenus duxit
s̄r̄nagogam fidei p̄secutricē sustinuit. &
ip̄sā eandem s̄r̄nagogae fidei ueritate contra-
dixit. Socrus in nurū suā. & nurus in socrū
suam. Socrus s̄r̄nagoga. nurus eccl̄ae.
de gentibus. q. sponsus eccl̄ae xp̄s filius est
s̄r̄nagogae. Dicente ap̄to. quorū patres
& ex quibus xp̄s sc̄dm carnē; socrus igitur
id est mater sponsi. & in nurū sicut p̄dixim
suam & in filiā diuisa est. quia s̄r̄nagoga
carnalis siue de circuncisione. seu de p̄pu-
tio credentes p̄sequi non cessat. sed & ip̄sē
in socrū matremq. sunt diuisa. nolentes cir-
cuncisionem recipere carnalem. ut ait ap̄tō
docent. Dicebat autē & ad turbas.
Cum uideritis nubem orientē ab occasu.
statim dicitis nimbis uenit. & ita fit.
& cum austrum flantem dicitis quia aestus
erit. & fit. Nubem orientem ab occasu.
carnem suā amor te resurgen te signific.

Ex illo enim omnibus terris Imber euangelicae
 p̄dicationis Infusus est. Austrum flantem
 ante aestus tribulationes leniores ante iudi-
 cum. Cum autem uadis cum aduersario tuo
 ad principem Inuadit opera .i. festina liberari
 ab illo. Aduersarius quippe ^{Inuade} est sermo di-
 contrarius nris carnalibus desideriis in p̄senti
 uita. Nequo ipse liberatur qui p̄ceptis eius hu-
 militer subditur. Adierant autem quidam
 ipso in tempore. nuntiantes illi de galileis quos
 sanguinem pilatus miscuit cum sacrificiis eorū;
 Et galilei qui ab impio p̄sidesunt Inter sua sa-
 crificia necati. suorum quidem scelerū poenas
 Impia scelerataq. mortes soluunt. Et respon-
 dens dixit illis. Putatis quod galilei p̄ omnibus
 galileis peccatores fuerunt quia talia passis. ^{pro};
 Dico uobis sed nisi penitentiam habueritis
 omnes similiter peribitis. Reuera enim q̄no
 penitentiam habuerunt similiter perierunt. q̄
 quadragesimo dñice passionis anno. Uenien-
 tes romam quos designabat pilatus. Ut putat
 ad eorum gentem regnumq. p̄tinerent. & inci-
 pientes a galilea. Unde & dominica p̄dicatio
 coeperat ad eum radicatus Impia gentē deleue-
 runt. Ut non solum a tria templi. quas sacri-
 ficia deferri consueverant. sed interior ad-
 mus qui galileorum accessus non erat huma-
 no sanguine foedarent. Pilatus in p̄tā
 os malleatoris diabolum significat. Pilat
 sanguinem galileorum cum sacrificiis ^{q̄}

miscet. Quando diabolus elemosinam p̄cer
 leuium ceteraq. bonagesta fidelium. t̄ mor-
 tifera delectatione carnis & sanguinis. t̄ ocu-
 meditatione t̄ inuidiae furore. t̄ humane
 laudis ambitione. t̄ alia qualibet nefaria
 peste commaculat. Ut quamuis oblata
 dño uideantur. Nihil tamen offerentibus
 p̄deē callidus Insidiator efficiat. quod no-
 bis cum agi cotidie utinam n̄ sciremus. Sic
 illi decem & octo supra quos cecidit turris
 in siloam. & occidit eos. putatis q̄ & ipsi de-
 bitores fuerunt p̄ter om̄s homines habitan-
 tes in hierusalem. Non. Dico uobis sed si non pe-
 nitentiā egeritis om̄s similiter peribitis.
 Et t̄stihiero solimitae quem ammodū & illi
 galilei non soli fuerunt peccatores sed inter-
 rores sunt reliquorum puniti. Qui ruinat
 ris oppressi p̄nuntiant. om̄s qui paeniter no-
 luerint ludaeos cum ^{ius} ipsis moenibus eē
 perituros. Non frustra. X. & octo. quinume-
 rus apud grecos. ex i. & ii. hoc est isdem quib;
 nomen ihu incipit litteris exprimitur. In-
 dicant eos hinc maxime meruisse damnari. q̄
 nomen saluatoris auditū spernere potius
 quam suscipere maluerunt. Dicebat ergo
 cui simile est regnū dī. & cui simile eē existi-
 mabo illud. Simile est grano sinapis; Reg-
 num dī. p̄dicatio euangelii est. & notitia scrip-
 turarum quaeducit ad uitam. Et de qua
 dicitur ad iudaeos. Auserte tur̄ uobis.

regnum dei & dabitur genti facienti fructus eius.
Quod acceptum homo misit in hortum suum.
Homo xpi. hostis est ecclesia semper us & disci-
plinis excolenda. & donanda muneribus.
Creuit & factum est in arborem. Creuit
euangelii praedicatio. p totum orbem dissemi-
nata. crescit & in mente cuius que credentis.
q nemo fit repente pfectus. Iterum dixit.
cui simile estimabo regnum dei. & cui simile
est. simile est fermento qd acceptum mulier.
Abscondit in farinae sataria. donec semen
tardetur totum. Satum genus est mensura
iuxta morem puintiae palestinae unum & dimi-
dium modium capiens. fermentum ergo de-
lectationem dicit quae feruere facit. exci-
tat mentem. Mulier ista significat ecclesiam
cuius farina nos sumus. quotquot timoris &
spei exercitio quasi mola superiore & infe-
riore conterimur. Tunc incipietis dicere
manducabimus coram te & bibimus. & in pla-
teis nr̄is docuisti. Vel simpliciter intellegen-
dum qd fidei mysteria spernentes iudaei.
Eos sectio notos arbitrentur. si solum uictimas
ad templum deferant coram teo epulentur. p
ph̄etaru q. lectioni auscultent. Nescientes
illud apti. non est regnum dei esca & potus. sed
iustitia & pax & gaudium in sp̄s̄io. Et in pla-
teis nr̄is docuisti. l. pph̄etaru uaticinia.
Occulta ergo mandata sacri eloqui & apta
seu cellexisse testantur. In ipsa die accesserunt

quidam pharisaeorum dicentes illi. exi &
uade hinc. quia herodes uult te occidere; &
ait illis. Ite dicitte uulpilli; p̄p̄ dolor & infidus
herodem uulpem appellat. Qd plenum fraudis
est animal. Et in fouea semplatore desiderans.
Odore & iam r̄ & ropudens. & numquam stans.
Itineribus sed tor-tuosis anfractibus currens.
Ecce eicio demonia & sanitates p̄ficio hodie
& cras. & tertia consummor. Mystica haec
ad no & figurate dicta intelleguntur. Neq̄
enim eodie passus est. qui est ab hoc dieo usq̄
cum continuo dicat. Verum tam op̄ostolus me
hodie & cras & sequenti ambulare. qui anoca
pit pph̄etam perire extra hierusalem; qd
autem dicit non capit pph̄etam perire. Id est
^{l. in kalump̄ia} non consequitur xpm pati extra hierusalem.
l. sine iudaeoru manibus qui habitant hiero-
solimis. Ergo qd ait. Eicio demonia &
sanitates p̄ficio hodie & cras & tertia con-
summor. l. p̄ficio. Referatur ad corpus
eius. qd est ecclesia. Expelluntur enim demo-
nia cū relictis paternis superstitionibus cre-
dunt in eūgentes. & p̄ficiuntur sanitates
cum sectio eius p̄cepta uiuntur. Postea
quam fuerit diabolo & huic sc̄to renunti-
atum corpus hoc est ecclesia xpi usque in fine
resurrectionis qua qua testia consum-
mabitur. hoc est ad plenitudinem angelicae
p̄ corporis & iam in immortalitate p̄ficiet
ecclesia. Ne forte & ipsi te re inuitent

& fiat tibi tributio; Non autem & fiat tibi peccatum. sed & fiat inquit tibi tributio. Eius simile est quod talibidie. & si bene feceritis his qui uobis benefaciunt quae uobis est gratia. neque hic dicitur peccatum est uobis. sed quae uobis est gratia. Siquidem & peccatores hoc faciunt. Quamuis sint quaedam mutua fratrum amicorum. cognatorum. uicinorumque diuitum conuiuia. Quae non solum in praesenti & retributionem sed & damnationem percipiunt In futurum. Haec cum audis & quidam de simul discumbentibus dicebat. beatus qui manducabit panem in regno nocti. Panis qui manducatur in regno dei. Nunc etiam caerintum corporalis intelligendus est cibus sed ille utique quia; Ego sum panis uiuus qui de caelo descendi. si quis manducauerit ex hoc pane uiuus in aeternum. I. si quis in eius incarnationis sacramento perfecte incorporatus meae diuinae maiestatis uisionem frui meruerit. hic per aeternitatem immortalis beatitudine gaudebit; Exiit in plateas & uicos ciuitatis & strage. Uicos uero ciuitatis. sunt angustiores. & strictissimae uiae ciuitatum. plateas uero & latissimae. quae greci platon. latini uocant. Lex & prophetiae usque ad iohannem. Ex eo. I. ab eo iohannem regnum dei euangelizatur. & omnis mundus ludum facit. Magna enim uis & uolentia grandis est. Nos terragenitos. ce-

lorum sedem querere possidere uelle puritatem. quod non potuimus tenere per naturam. Facilius est autem caelum & terram perire quam de lege unum apicem cadere. Neputarent in eo quod dicitur. Lex & prophetiae usque ad iohannem. Legis & prophetiarum ab eo destructione predicari manifeste praestatur. Facilius maxima mundi elementa quam minima legis dicta transire. Hoc est nec minima quaeque & quae leuia uidentur a sacramentis spiritualibus uacant. quae nomina recapitulentur In euangelio. & tamen lex & prophetiae usque ad iohannem. qui non potuit ultra uenturi prophetari quod dicitur in praesentio iam uenisse seclarebat. Et si septies in die peccauerit in te. & septies inde conuersus fuerit ad te dicens. poenitet me. dimitte illi. Septenarij numero non ueni ad dandam terminus ponitur. sed ut omnia peccata dimittenda. & semper penitenti dimittere dicitur praecipitur. Sol enim sepe per septem cuiuscumque rei aut temporis uniuersitas indicari. Quis autem uerum habens seruum arantem aut pascentem. Seruus qui per arantem aut pascentem quilibet ecclesiae doctor intelligitur. De quo dicitur ait. Nemo mittens manum suam in aratrum & aspiciens retro. aptus est regno nocti. Et aliter se amare testantur uo respondit pasce ues meas. Qui regresso de agro dicit illi statim transi. & recube & in dicit ei para quod cenam. Seruus de agro.

de agro regreditur cum intermissio ad tempus
opere predicandi ad conscientiam doctorum recurrat
atq. a publico locutionis ad curiam cordis re-
diens sua secum secretus ad aut dictare trac-
tat. cui non statim dominus transire cubile dicit.
id. transi de hac uita mortali. & in aeternae
uitae. beata sede refouere. Et percipite.
& ministra mihi. donec inducam & bibam.
Precingite mentem humiliatam ab omnibus
fluitantium cogitationum sinibus quibus operis
gressus impediri solent & constringere. Nam qui
uestimenta percingit hoc agit. ut ne incedens in
uoluatur ad lapsum. Ministrare uero dicitur
est minimum se pro maiore & absque gratiae auxilio
nihil uirum habentem proficere. minister a
minoris statu. id est subiectione sic & magister
a maiori uocabulum sumpsit. Ministrat ergo
conditori qui eius naturam considerans eius
iudicia pertimescens desinit se uirtutibus humili-
at. Et post haec tumanducabitis & bibetis. Per
quam inquit ipse tuae predicationis opere delect-
ratur. Tu uero compunctionis epulis fueris
refectus. tunc demum transies & recumbes et
inquit. in es sapientiae dapibus in aeternum refi-
cietis. Numquid gratiam habet seruo illi
qui fecit quae sibi imperauerat. Non puto. Sic
& uos cum feceritis omnia quae praecipit uobis dicit
te. serui inuiles sumus. Si homo inquit ab
homine seruo non uniforme secundum multiplex mi-
nisterium exigit. Ne tamen eius gratiam habet

quantomagis uos qui sine me nihil potestis
facere non temporum longitudine laborum
merita pensare debetis. sed amore & famu-
latus spontaneo. nouis semper studis augere
priora. Ita quod dicite serui inuiles sumus.
serui quidem qui pro tempore estis. Inuiles
uero qui actus bonorum uirorum non indigent.
Si autem inuialis est qui fecit omnia. quid de il-
lo dicendum est. qui ex plere quae praecipit
in infirmitate non potuit. Et quod per uisum est sup-
bia despectus. Quod debuimus facere fecimus.
Reueradebuius quod non uenit ministrari
sed ministrare. debitores sibi nos fecit. Ne
nris uidelicet operibus confidentes sed de
eius semper examine pauenter cum propheta dica-
mus. Qui dicit tribuam domino pomibus quae sunt.
Interrogatus autem a pharisaeis quando uen-
it regnum dei. respondit & dixit. Non uenit
regnum dei cum observatione. Interrogant de
tempore regni dei quod sic in fra lucas aperuit.
Cristi uenientia in hierosolima domino con-
festum regni dei manifestaretur. Ita ut & ipsi
apostoli hac opinione ducti post resurrectionem
eius interrogantes eum auerent. Dominus in
tempore hoc restituet regnum israhel. & alibi
cleopas. Nos autem sperabamus quod ipse esset
redempturus israhel. Non uenit autem regnum
dei cum observatione. Neque dicent ecce hic. Quae
quando ueniat. neque ab angelis neque ab homi-
nibus potest obseruari. sicut tempus

dominicæ incarnationis cæstus simis & pphæa
rum uaticinis p̄fixum. & angelorum mani
festatum p̄conus a deo ut conceptus natus &
baptizatus p̄dicans. & iam moriens & resu
gens atq; a caelis rediens comitantibus inde
sinenter t̄angelorū. hominum t̄ cæste miracu
lorum sic declaratur Indicus. Ecce t̄ regnū
d̄i intra uos est. Regnum d̄i scriptum d̄c̄ Intra
illos utique positum hoc est in cordibus eorum
ubi credidit regnante. Unde scriptū est.
Prope est uerbum in ore tuo & in corde tuo. hoc
est aū uerbum fidei quod p̄dicamus. Ita t̄ ad
discipulos. Uenient dies quando desideretis ui
dere unum diem filii hominis & non uidebitis.
Hoc est regnum d̄i qd̄ uenturū speramus diem
uidelicet x̄pi uideri. & bene unū diem q̄ nulla
beatitudinis gloria. De qua pphæa suspirans
aiebat. q̄ melior est dies una in atriis tuis su
p̄ milia. Tenebrarum interruptio nulla est
huius ergo diei bonum est desiderare p̄sentia.
ne tamen magnitudine desiderii quasi instet
dies d̄ni. It̄ dicent uob̄ ecce hic. ec̄ illic. nolite
ire. neq; sectemini. Quamuis hæc sententi
a non solum ad tempus sed & iam ad p̄sonam.
possit intellegi. & ad tempus quidē q̄ ex
t̄ere nonnulli qui curricula computantes
aetatum cæstum se consummationis sc̄ti annū
diem & horam dicerent inuenisse. Contra
auctoritatem d̄ni dicentis. Non est uis
nosse tempora t̄ momenta. Ad p̄sonā ues

q̄ multi contra eccl̄iam uenire multi uenturis
heretici qui se x̄pos asseuerent. Quorū primus
simon magus. extremus autem ille maior ce
teris est anti christus. si qui ergo dixerint ecce
hic ecce illic. id̄ in hac. t̄ illa p̄sona. it̄ horā uen
ire. t̄ uenturum eē regnum d̄i. Non sequen
di quia uia se querere & infunda dicere nō
timent. Similiter sicut factum est in dieb;
loth. edebant & bibebant. emebant & uende
bant. plantabant & aedificabant. Præ
missō d̄ni illo maximo & infando sc̄ domorū
scelere solæa quæ leuia t̄ nulla putari
poterant delicta commemorat ut intelle
gas in licita qualis poena feriantur. Silici
ta & ea sine quibus hæc uita non ducitur. In
moderatus actus aigne & sulphure puniunt.
Memores estote uxoris loth. Uxor loth.
significat eos qui in tribulatione retro respi
ciunt. & se abspe diuinæ p̄missionis auer
tunt. & ideo statua salis facta est. ut am
monendo homines ne hoc faciant tāquā con
d̄ia coreorum ne sint fatui. Dicebat & pa
rabolā ad illorū quō op̄ostet & temporare &
non desicere. Dic̄ & apt̄. Semp̄ gaude
sine intermissione orate. Quis autē potest
ita temporare. & sine defectu t̄ intermissione
p̄cibus insistere ut nec alimētū sumendi aut
dormiendi tempus habeat; Iudex quidam
erat in quidam ciuitate quidē non timebat.
& hominem non uerebat. Uidua autē

quaedam erat incivitate illa & ueniebat ad eum
dicens. Uindicame de aduersariomeo. & nole
bat p̄ multum tempus. Post haec autē dixit.
Intra se. & sic in non timeo. ne hominē reue
reor. Tamquam molestus est mihi haec uindua
uindicabo illā ne in nouis simis ueniens suggil
l& me. Hic ergo iudex iniquus. non ex simili
tudine sed ex dissimilitudine adhibitus est.
Non enim ullomodo ille iniustus iudex p̄sonā
di allegoricē sustinet. sed tamen quantum d̄s
qui bonus & iustus est cur & dep̄cantesse hinc co
meidm̄ uoluit. q̄d nec iniustus homo eos qui
illum assiduis p̄cibus tuncunt. Typ̄ tedium
de uitandum potest contemnere. Nā hoc est
q̄d ait. Ne ueniens suggill& me. l. damn& me.
Ipsa uero uidua potest habere similitudinem
ecc̄l̄e. q̄d derolata uidetur donec ueniat d̄s
qui tamen in secreto & iam n̄c curā eius gerit.
Ait autē d̄s. Audite quid iudex iniquitatis
dicit. D̄s autem non faciet uindictam electoꝝ
suorum clamantium ad se die ac nocte. & paci
entiam habebit illis. Dico uob̄ q̄ cito faciet uin
dictā illorum. Si quem mouet cur olo d̄s
uindicare dep̄centur. Q̄d & iam in apocalyp̄si io
hannis de martiribus d̄r. Cum aptissimemo
neamur. ut p̄m̄is inimicis & p̄secutoribus orem;
Intellegendū est eam uindictam eē iustorum
ut om̄s mali pereant. Pereant autē duobus
modis aut conuersione ad iusticiā. Aut
amissa p̄supplicium potestate quā aduer

sus bonos quam diu hoc ipsum bonis expedit.
t temporalit̄ aliquid ualeant quem finem
iusti cum uenire desiderant. Quamuis p̄m̄
micis suis orent. Tam non absurde uindictā
desiderare dicuntur. Verū tam filius ho
minis ueniens. putas inueni & fide m̄tra.
Non dubitat. sed arguit. uerbo quippe dubi
tationis increpatur infidelitas. Nō opinat̄
diuinitas. Nam & nos aliquando de reb;
quas cestas habemus increpatae uerbum
dubitationis ponimus cum corde nō dubitem;
Uelut si uideris seruotuo & dicas. Contem̄
me considera forsitan dominus tuus sum.
Et apt̄ ad quosdam contemptores suos. Puto
autem inquit. & ego sp̄m̄ d̄i habeo. quid dicit
puto dubitare uidetur. sed ille increpabat.
non dubitabat. Ita ergo & d̄s scit quid eō ma
p̄ quem facta sunt om̄a & tam dubitando incre
pat infidelū corda. Qui ait haec om̄a custo
dii auuentate mea. Quo audito ih̄s ait.
Ad unum tibi deest. Non est putandus hic
princeps cum legisse mandata custodisse di
cebat esse mentitur. sed simpliciter ut iux
rit eē confessus quasimendatu noxiareus te
neretur. Nequaquā marcus euangelista
de illo scribens dicit & ; Ih̄s autem in uita sua
dilex̄ eum. & dix̄ illi. unum tibi deest. Na
de qua eum q̄. habere uende & c̄. Facilius
est enim camelum p̄ foram acus transire.
quā diuitem intrare in regnum d̄i. Si faci

lius est camelū Ingentibus membris enor-
 mem angustumque forām acus penetra-
 re. quādiutē Intraire in regnū dī. nullus
 ergo diues Intrabit in regnū dī. Et quo
 modo t̄ in euangeliō matheus. Zachheus &
 ioseph. t̄. in ueteri testamento quampluri-
 mi diuites dī intrauer̄ in regnum. Nisi for-
 te. q̄ diuitias t̄ p̄ nihil habere t̄ ex toto
 relinquere dño Inspirante dī dicer̄. Ma-
 ori autem sensū. facilius est xpm̄ pati p̄ de-
 lectoribus sc̄ti. quam dolectores sc̄ti ad
 xpm̄ posse conuer̄ti. Camelienim nomi-
 nese intellegiuoluit. q̄ sponte humiliat̄
 infirmitatis nr̄ae onera sustulit. In quo t̄
 manifestus Intellegatur. quā imp̄so q̄ d̄ scrip-
 tum est. Quantomagnus est humiliare in
 omnibus. Et ingressus p̄ ambulabat
 hiericho. & ecce uir nomine zachheus. &
 hic erat princeps publicanorū & ipse diues
 & ceter. Quae impossibilia sunt apud homi-
 nes. possibilia s̄ apud d̄m; Et camelus
 deposita gr̄bbi sarcina p̄ forām acus tran-
 sit. Hoc est diues & publicanus. relicto
 onere diuitiarum contēpto censu fraudiū
 angustam portam a stamque uia quae ad
 uitam dicit ascendit. Mystice autē zach-
 eus quinterp̄tatur iustificatus credente
 ex gentibus populum significat. Sicomor-
 rus namque quae est arbor folis morosi-
 milis. sed altitudine prestans. Unde &

alatinis celsa nuncupatur. ficus factuadr.
 & eadem dominica crux credentes alit ut
 ficus. Ab incredulis Inridetur ut fatua.
 Nos enim p̄dicamus xpm̄ crucifixū. ludais
 quidem scandalū. gentibus autē stult. Aut
 it̄ ad eum. quia hodie salus domui huic fac-
 ta est. eo q̄d & ipse filius sit abraham; filius
 abrah. e d̄ zachheus. n̄ quia de eius stirpe
 generatus. sed quia eius est fide imitatus.
 q̄ hodie salus domui huic f. ē; salusque
 olim iudaeorum domum Implebat. hodie
 populonationum in lux. eo q̄d & ipse populi
 filius sit abraham credendo in eū; Haec
 illis audientibus adiciens d̄x̄ parabola
 eo q̄d esset p̄ pe hieru salem. & q̄ existima-
 rent. q̄d confestim regnum dī manifestar̄.
 Morus est dño p̄missū sermonē parabolis
 affirmare subiectis. suscepta igitur & cō-
 mendata paenitentia publicani diuitis. ad-
 iciens parabolam docet sibi penitentiam
 magis peccatorū quam iustitiā placere
 sup̄borū. Latius q̄ se ingentibus de igno-
 rantia legis humilibus quam iudaeis de
 iustitia quae ex lege est elatis esse regnatu-
 rum. Et qui discipuli supra audit actū pas-
 sione t̄ resurrectione hierosolimis Implen-
 da s̄ intellegebant quae dicebantur. Exis-
 timantes continuo regnum dī esse uenturū.
 Haec eorū ignorantia Inluminans ostendit.
 se primo sui regni fidem toto orbe dispersurū.

ac finem mundi iudicem omnium factorum re-
gemque uenturum. Dixit ergo homo quidam
nobilis abiit in regionem longinquam accipere
sibi regnum & reuersa. homo nobilis ille
est cecus clamabat. fili dauid miserere mei;
Longinqua regio. ecclesia est ex gentibus.
De qua eadem homo nobili quiloquitur.
Ego autem constitutus sum rex ab eo. De pa-
tre. Postula a me & dabo tibi. g. h. t. & p.
s. t. t. Vocatis autem decem seruis suis.
dedit illis decem mnas. Denarius nume-
rus ad legem pertinet propter decalogum.
Uocat itaque patrem familias decem seruos qui
elegit discipulos plerumque legis imbutos.
Dedit illis decem mnas. quae legis dicta spirita-
liter intellegenda reuelat. Pro passionem
quippe resurrectionemque suam aperuit.
illis sensum ut intellegerent scripturas.
Mina namque quam greci mina uocant. C.
dragmis appenditur. Et ait illis nego-
tiamini dum uenio. Verba inquit legis
ac prophetarum mystica inter praetationem
discussa populis offeste. atque ab eis fidei
confessione morumque recipite. Quos
autem eius oderant illum. & miser legationem
post illum dicentes. Nolumus hunc
regnum super nos. Quos impiorum iudaeos
dicit. De quibus alibi praestatur. Nunc
autem & uiderunt & oderunt. & me & patrem
meum. Quia non solum praesentem usque ad

mortem crucis oderunt. sed & iam post resur-
rectionem eius miserunt persecutionem apertis.
& praedicationem regni caelestis spreuerunt.
Uenit autem primus dicens. dominus mina tua de-
cem mnas adquisiuit. Primus seruus ordo
doctorum est in circumcisione missionum qui
una mina negotiaturus accepit. qui unum dominum
unam fidem. unum baptismum. unum dominum predicare
iussus est. sed haec eadem mina decem mnas ad-
quisiuit. quae populum sub lege constitutum sibi im-
docendo sociavit. Et ait illi. euge bone serue.
quia in modico fidelis fuisti. eris potestate ha-
bens supra decem ciuitates. In modico seruus est
fidelis quia non adulterat uerbum domini. sed sicut
ex celo coram deo. in exemplo loquitur. quicquid enim
in praesenti percipimus donorum. in comparatione futu-
rorum pro paucum est & modicum quae ex parte cog-
noscamus & ex parte prophetae & iam. Cum autem
uenit quod perfectum est. euacuabitur quae ex parte
est. Ciuitates autem decem sunt animae plerumque
uerbum ad gratiam euangelii uenientes. Et ait
uenit dicens. Dominus mina tua. fecit quinque mnas.
Seruus iste coctus est eorum qui proputio euange-
lium habere misissent. Cuius ad praedicationem eunt una
mina. hoc est una eandemque fidem quae &
circumcisioni credita est praestiterit. Sed haec
quinque mnas fecit. quae gentes quinque corpo-
ris sensibus antea mancipatas ad fidei euange-
lium gratiam conuertit. Et ait illi. & tu esto
supra quinque ciuitates. Hoc est ex carum

quas imbuerat animarum fide & conuersione
 magnus sublimisq. fulgore. Et alter uenit
 dicens. Dñe ec̄ inuata quā habui repositā
 in sudario. Timui # quia homo austerus es. tol
 lis quod non posuisti. & m̄ & l̄ q̄ d̄ non seminasti.
 Seruus qui negotiari iussus acceptā dñi pecuniam
 in sudario reposit. Ostendite os qui ad p̄
 dicandum idonei p̄dicationis officii iubente
 dño p̄ctam t̄ratam suscipere t̄susceptam
 digne gerere detrectant. Pecuniā quippe
 in sudario ligare est. p̄cepta dona sub otio lenta
 torporis abscondere. Sunt enim homines hac
 sibi p̄uersitate blandientes ut dicant sufficit
 ut de se unusquisque rationem reddat. Quid op̄
 est alius p̄dicare ut & iam de ipsis rationē redde
 re quisque cogatur. Dicitur de ore tuo te u
 dico ser uenequam. Seruus nequā uocatur
 q. & piger ac desid̄er est ad exercendū negotiū
 & p̄cax ac sup̄bus ad excusandum dñi iudiciū.
 Sciebas q̄ d̄ ego austerus homo sum. Tollens q̄ d̄
 non posui & m̄ & l̄ q̄ d̄ non seminavi & quare nō
 dedisti pecuniā meā ad m̄ s̄ am. Q̄ d̄ putauerat
 se p̄ excusatione dixisse culpā p̄p̄riam ueritatē.
 Siquis durū & crudelē eē menouerit & alio
 nā sectari. Ibiq. metere ubi non seuerim. quare
 non tibi istiusmodi cogitatio incussit timorem.
 ut seires me meā diligentius quaesiturū. & da
 ret pecuniā meā siue argentū ad m̄ s̄ am.
 id̄. ad mentem auditorū. non alia quā dominica
 est deferenda pecunia. Ut omnis sermo docen

tis scripturae sensum sequatur. Verū tamen
 inimicos meos illos qui noluerunt me regnare sup̄
 se adducite huc. & interficite antem. Impi & a
 iudaeorum t̄ omnium reprob̄orum ad xpm̄ cōuesti
 nolentium significat l̄ndie iudicii puniendam.
 Et his dicitur p̄cedebat ascendens hierosolimā.
 f̄nt̄ caparabola; ascendit hierosolima. Ut osten
 dat de eiusdem maxime ciuitatis euentu para
 bolam fuisse p̄missā quae non longo post t̄pore
 & ipsum occisira & obodium regni eius hostilissit
 clade peritura. Quibus ipse ait. Dico uob. q̄ si
 hit acuerint lapides clamabunt. Erucifixō dño
 stabant om̄s noticius a longe. dñm̄ confiteri time
 bant. Quem fixum ligno uidebant sed his tacen
 tibus lapides & saxa regem qui uenit in nomine
 dñi magno clamore canebant. Emisit enim
 sp̄m̄. & ec̄ terra mota est & p̄ & r̄ f̄ scissae sunt
 & monum̄ta apta. Omnis # populus suspen
 sus erat audiens illū. Duobus modis potest in
 tellegi. q. uel timentes populi tumultū non
 inueniebant quid facerent ihu quem p̄deredis
 posuerunt. ut ideo ih̄m̄ p̄dere quaerebant. q.
 suo magisterio neglecto plures ad eum audien
 dum confluere cernebant. Et in tempore
 misit ad cultores seruum. ut de fructu uineae
 clarant illi. qui casum dimiser̄ eū manem.
 Seruus ergo qui primo missus est ipse ē ser
 moyses intellegitur qui quatuoraginta an
 nos continuos fructum aliquem legis quā
 dederat. ac cultoribus inquirebat. Sed

cesum eum dimiserunt in anem. Irritauerunt
moysen in castris. & aaron semetipsum. Et uexat
est moyses propter eos quod exacerbauerunt spiritum eius; Et
addidit alterum seruum mittere. illi autem
hunc quod cedentes & afficientes contumelia
dimiserunt in anem. Seruus alter dicitur propheta
tam regemque significat. qui post moysen missus
est. ut colonos uineae praedicta legalia psalmo
diae modulatione & dulcedine cytharae ad
exercituum boni operis excitaret. Nam & hunc
affectum contumelia dimiserunt in anem. Dicentes
enim quae nobis pars in dicitur. Autque hereditas
in filioisai. Et addidit testium mittere quid
illum uulnerantes eiecerunt. Tertium seruum
prophetarum chorum intellege. qui continuus
ad testationibus populum conuenerunt. &
quae huic uineae uentura imminerent mala
praedixerunt. Cum autem uideritis circumdari
ab exercitu hierusalem. Tunc scitote quod adpropinquabit
desolatio eius. Haec uero ea quae per
quadraginta annos necdum fine adueniente
futura erant. hinc ipse finis desolationis quae
romano exercitu facta est domini uerbis exponit.
Tunc qui iudaeas fugiant in montes. Ecclesiastica
narrat historia cunctos qui in iudaea erant
christianos imminente hierosolymorum
excidio commonitos ad domino locodescessisse.

Et trans iordanem in ciuitate quadam pella
nomine donec desolatio iudaeae compleretur
habuisse. In item pressura magna

supra terram. & in apulo huic; Haec pres-
sura & in apulo illius quae hodie pro omni gente
despersa in diuidua comes adhaeret. non tam
in aeternum ad haesura credenda est. Nam
postquam ordinem eiusdem pressurae tunc
dominus ostendit dicens; Et cadent in ore gladii
& captiuu ducentur in omnes gentes & hierusalem
calcabitur a gentibus per totum iuxta prophetiam & iamque
canit in ira misericordiae memor eris subiunxit
atque ait. Donec impleantur tempora nationum.
Tempora quippe nationum illa sunt quae com-
morat apostolus dicens. Qui a caecitas ex parte facta
est in israhel. Donec plenitudo gentium intraret.
& sic omnis israhel saluus fiet. Attendite autem
uobis ne forte grauentur corda uestra in crapula
& ebrietate. & uicis huius uitae. Et superueniat
in uos repentina dies illa. tamquam laqueus enim
superueniet in omnes qui sedent super faciem omnis terrae.
Ostulta praesumptione cordis humani. quae la-
tabile finem cupiditatis ebrietatis & crapulae.
Nec ipse iudice comestante prauidet. sed edictum
regis aeterni. more serui nequa praquam didicerit
spernat. Et cor totum si quis nobis peritus ac sapiens
medicus praecipere. Attendite inquit uobis
nequi. uerbi gratia de illius tullius herbas uico
auidius sumat. Quod si fecerit repentinus ei super-
ueniet in terribis. Quanto quisque studio praemonen-
tis medici mandata seruet. ne uel delictum uel
tunc gustando periret. Vigilate itaque omni
tempore. orantes ut digni habeamini fugere ista

om̄a quae futurā & stare ante filiū hominis;
 Qui ante filium hominis stare ei q̄ iuxta apocalyp
 sin iohannis die noctuq̄ in templo eius seruire desi
 derat. nec ab eius aspectibus lignem aeter nū
 maledictis abici. Non solum ab inlecebris secu
 laribus castigari. sed & orare & iugulare. & hoc
 non cessat quibusdam diebus sed omnitem pore fa
 cere debet iuxta qd̄ psalmis. ait. Benedicā dno
 in omni tempore. semper laus eius in ore meo. Sic nāq̄
 merebitur habitare in domo dñi in sc̄tis lauda
 re illum. Erat autem diebus docens in templo.
 Noctibus ues̄ dextem̄ morabatur in monte qui uo
 catur oliueti. & omnis populus manebat. I.
 kicitasib. ad eum in templo audire eum. Nos
 quoque cum inter p̄spera sobrie & iuste & pie cō
 uersamur. Inter aduersa ues̄ dnum quā dē diuine
 m̄ia celsitudine disperamus. Diebus p̄fecte cunc
 tis in templo docemus. q̄ fidelibus operis boni for
 mam p̄bemus. Noctibus uero in monte oliueti mo
 ramur. q̄ in tenebris angustiarū gauchū sp̄italis
 consolatione respiramus. **DE PASSIONE DNI**
Appropinquabat autē dies festus a h̄r̄ morū
 qui dicitur pascha. Pascha q̄d̄ hebraice
 dicit̄ phase p̄ a passione ut plerique
 arbitrantur. sed a transitu nominatur.
 Eo qd̄ exterminator uidens sanguinem in forib;
 israhelitarū p̄transierit. nec p̄cus seruiteos. Hoc
 sane iuxta ueteris instrumenti litterā in pas
 cha & a nima distat. qd̄ pascha ipse solus dies
 appellatur in quo agnus occidebatur ad uespe

ram. Ict̄ quarta decima luna primi mensis.
 Quintadecima autē luna quando egressū ē.
 de aeḡpto succedebat festiuitas a h̄r̄ morū.
 Eius septē diebus ict̄ usq̄ ad uicesimā primā
 eiusdem mensis diem ad uesperam est statuta
 sollemnitas. Verum euangeli scriptura
 indifferenter & diem a h̄r̄ morū p̄ pascha. & p̄
 diebus a h̄r̄ morum pascha ponere solē; Et
 quaerebant principes sacerdotū & scribae quo
 modo eum interficerent. timebant uero plebē.
 Haec ante biduū pasche congregatis princi
 pibus sacerdotum. & senioribus populi ac scri
 bis in atriū caiphae. matheus ad testatur.
 Timebant uero plebem non seditionē in uentem
 sed cauenter ne auxilio populi desuis manibus
 tolleretur; Intrauit autē satanas in iudā
 qui uocatur scarioth unū de duodecim. scribit
 in euangeli suo ioh̄. qui acuminis x̄i r̄ & ch̄r̄
 panē dedit iudae simoni scariothi & post bu
 cellam. Tunc intrauit in illū satanas. sed nō
 est contrariū luciae qui eū & ante bucellā a sa
 tana inuasum lameē commemorat. q̄ quem
 nunc intrauit. ut sibi iam traditū plenus possi
 deret. Nunc intrauit ut quasi adhuc alienū
 temptaret. Tunc ut quasi propriū ad quocūq̄
 uelle agenda noxia traheret. Et abiit & lo
 cutus est cum principibus sacerdotū. & magis
 tratibus quem admodum illum traderet eis
 & gauisusunt. Qd̄ dix̄ abiit & locutus est.
 Ostendit non a principibus inuitatū. nulla

necessitate constrictum. sponte propria scelera
tae mentis hincse consiliū; Et pactis pecunia
illidare & sponondit. & quaerebat oportunitate
ut traderet illum sine turbis. Multi hodie
iudae scelus qd dnm a magistro dnm suū pecu
nia uendiderit uelut inane & nefariū exhorrent.
Nectam cauent namcūp muneribus falsū con
traquelibet testimoniu dicit. pfecto q uerita
tem p pecunia negant. dnm pecunia uendunt.
Ipse enim dixit. Ego si ueritas. cum sociis & te
fratruis. Aliqua discordiae pestecō maculas
dnm pdunt q dicitur caritas est. Venit autē dies
a simorum in qua necesse erat occidi pascha. &
misi p dorum & iohannem dicens. Euntes para
te nob pascha ut manducemus. Diem autē magis
paschae quas tam decimā primū m̄sis appellat.
quando abiecto abiecto pascha id est agnus oc
cidi consueuerat ad uesperā. Ut supra iam dic
tum est; At illud x̄p̄ ubi uis paremus. N̄
habemus domicilium. N̄ habemus tabnaculū.
Audiant quibus edificandarū cura est. & am
bitiosa posticiū cogitatur instructio. quo sp
tiosorum marmorum pompa & distincta auro
laquearia delectant; Egnoscant x̄p̄m om
nium dnm qui locum ubi caput Inclinar & nō
habuit. & idcirco eum discipuli interrogant.
Ubi uis paremus tibi manducare pascha.
Et dixit ad eos. Ecce intro eo uis; uob in cui
tatem occurrat & uob homo amphorā aquae por
tans sequim meū in domū in qua intrat.

Indicium quidem praesentiae diuinitatis est. qd cū
discipulis loquens quid alibi futurum sit nouit.
Pulchrae autē comparationis pascha discipulis ho
mo amphorā portans occurrit. Ut ostendat
huius paschae mysteriū p oblatione pfectamunda
totius esse celebrandū aqua quippe laua ex gra
tiae; Amphora mensuram pfectam significat.
Parant ergo pascha ubi aquae infer tur amphora
q tempus uidelicet ad est quoueri paschae cultu
ribus t̄picus delimine cruor auferatur &
ad tollenda crimina uiuifici fontis baptisma
consecratur; Et dicitur patrisfamilias domus.
Dicit tibi magister. Ubi est diuersorū ubi pas
cha cum discipulis meis manducem. Consultat
t aquae baiuli. t domini domus s̄ p̄termissa
uocabula. ut omnibus pascha celebrare uolen
tibus. hoc est x̄p̄i sacramentis imbui x̄p̄m suae
m̄tis hospicio suscipere. quaerentibus facultas
danda signetur; Et cum facta esset hora discu
buit. & duodecim apti cum eo. Hora mandu
candi paschae designat. quae ut sepius inculca
tum est. XIII ma die m̄sis primā p̄ duēta
ad uesperā. & quina decima luna iā terris
apparente iuxta aedicta legis instabat. Et ait
illis. Desiderio desiderauis pascha. manduca
re uob cum antequam patiar. Desiderat p̄
mot̄picum pascha cum discipulis manduca
re. & sic passionis suae mundo mysteriū de
clarare. Quatinus & antiqui Legalis quae
paschae p̄bator existat. & hoc ad suae dis

pensationis figurā p̄tinuisse docendocarnalit̄
 ultra uel̄ exhiberi. Immo umbra transe
 unte ueri lampaschae lum̄ aduenisse demonstrat.
 Dico p̄ uos q̄ ex hoc non manducabo illud donec
 impleatur in regno d̄i. Id est nequaquā ultra
 mor̄ saicum pascha celebrabo. donec in ecclesia
 spiritaliter intellectum compleatur. Ipsa est
 H̄ regnum d̄i. De quo alibi discipulis ait. regnū
 d̄i intra uos est. Dico enim uos q̄ non bibā de
 generatione uitae. donec regnū d̄i ueniat. po
 test quidem hic uer̄ siculus & simpliciter accipi.
 q̄ ab hac hora caenae usq̄ ad tempus quo in reg
 no d̄i erit uenturus. uinū bibiturus non esset.
 p̄ eamq̄ illū cibū potumq̄ sumpsisse. Testa
 tur apt̄ p̄ d̄i quia ait. Qui manducauimus
 & bibimus cum illo postquam resurrex̄ amor
 tuus; Similiter & calicem p̄ quem cenauit di
 cens. Hic est calix noui testamenti in sangui
 ne meo q̄ p̄ uos fundetur; Quod dicitur
 & calicem subauditur. ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ. De
 dit eis. Ut sit plena sententia. similiter & cali
 cem p̄ quā cenauit dedit eis; Nam quis ma
 ior est qui recumbit. an qui ministrat. Nonne qui
 recumbit. Ego autem in mediouero sum sic qui
 ministrat. Ad uerba exhortationis suae ad
 uingit exempla. Quae ioh̄ euangelista plenius
 commemoratis Inter cetera scribit. si ergo
 laui uos pedes d̄i & magister & uos debe
 tis alter alterius lauare pedes. Quamuis & iā
 uerbo ministrandi possint om̄a quae d̄i in

carne gessit intellegi. Nam & ipsum suis an
 guinis sacramentū ministrandū nob̄ seef
 fundere significat cum dicit; sicut filius homi
 nis non uenit ministrari sed ministrare &
 dare animam suam redemptionē p̄ multos.
 Vos autem estis qui p̄mansistis mecum in temp
 tationibus meis. & ego dispono uos sicut dispo
 suit mihi pater meus regnum. Non in choa
 tiopatientiae. sed p̄seuerantia caelestis reg
 ni gloria donatur. q̄ nimirū p̄seuerantia que
 alio nomine constantia uocatur. Robur q̄
 d̄i & fortitudo mentis cunctarūq̄. ut tachi
 xerim est columna iustitū. quae cū bene
 recta & firma consistit; nihil tutius bonis
 moribus. Ut edatur & bibatur sup̄ mensam
 meam in regno. Mensa haec p̄posita omnib;
 sc̄i ad fruendum caelestis est gloria uitae.
 Cibus potusq̄. ille de quo aliar̄ d̄i. Beati
 quesirunt & sitiunt iusticiā. q̄m̄ p̄sistū
 rabuntur. fruendo scilicet olim desidera
 to & amato gaudio ueri & inconcusso boni;
 At autem d̄i. simon simon. ecce satanas
 expetuit uos ut cribar̄ & sicut triacum. Ego
 autem rogaui te ut non deficiat. Ne glo
 riarentur undecim apti suis ue uiribus tri
 buerem q̄d̄ solapene Inter tot milia iudeorū
 dicerentur in temptationib; p̄mansisse cum
 d̄i ostendit. & eos si non uiuant se d̄i essent
 opitulatione p̄tecti. eadē p̄cella cū cere
 ris potuis se conterī. Uerū cum satanas

nihil ē costans

exp&it eos temptare. & uelut qui triticū
purgat uentilando concutere. Doc& nulli
us fidem a diabulo. nisi dō pmittente tempta
ri. Satanae quippe ad scribandū bonos ex
p&ere est. ad afflictionem eorū militiae
aestibus anhelare. Quo # eorū temptati
onem inuidens app&it. Et illorum quasi p
bationem dep&ans p&it. Cum ues d̄ pp&ro
rogans saluator non ut non temptetur.
sed ut non deficiat fidei uis obsecrat; Et
tu aliquando conuersus confirma fr̄ tuos. y
Sicut ipse tuam inquit fidem. ne satana temp
tante deficiat. orando p̄ te xi. Ita & tu infir
mores quosq. fr̄ ex exemplō tuae poeniten
tiae. ne deuena forte disperent erigere
& confortare. Et d̄ x̄er. quando misi
uos sine saculo & pera & calciamentis. nū
quid aliquid defuit uob. At illi d̄ x̄er.
nihil. D̄ x̄er ergo eis. sine qui habet sacculū
collat similiter & peram. Et qui non habet
uendat tunicā suā & emat gladium. Ma
gister itaq. d̄ n̄s q. uis uicium. ut modū dis
cre tione in sinu & missis ad p̄dicandum dis
cipulis ne quid tollerent in uia p̄cipit. ui
delic & ordinans ut qui euangelium admun
tiant. de euangelio uiuant. Mortis ues
instante periculo. & tota simul gente pas
torem parit̄ gregemq. p̄sequente congruā
temporis regulam decernit. pecuniā scilicet
uictu necessariam donec sopita p̄secutorū

insana. Tempore euangelii sanchi redeat tolle
re p̄mittendo. Ubi nob̄ q̄q̄ d̄ x̄er exemplum.
Nonnumquā instantē causa ista. quaedā de
rigore n̄r̄ p̄posita posse intermitti sine culpa.
Uerbi gratia cum p̄ in hospitalet porro regi
ones iter agimus plura uaticia causa quā domi
habebamus licere portari. Gaudium q̄q̄ ut
habetum sumere. ut non habetum iube me
re. Ut sciant legentes non facultatem resis
tendi deesse discipulis. sed magistro amore
potius inesse patiendi; At illi d̄ x̄er. d̄ n̄o
ecce gladii duo hic. At illi d̄ x̄er. Sat est.
Duo gladii sufficiunt ad testimonium sponte
passi saluatoris. Unus qui & aptis audaciā
p̄ d̄ n̄o morturo. tunc tunc certandi tribu
erit. Alii quinequaquā uagina exoptis os
tender & eos ne totum facere qd̄ potuerunt
p̄ p̄ defensione; Apparuit illi angelus
de caelo confortans eum. Qm̄ quid̄ ante sc̄ta
existit homo factus est in fine sc̄lorū. qui &
priusquā. p̄ gloriam resurrectionis exalta
r̄ & diuinitate sup̄ angelos fuit. Sed tam
ab angelis ut scriptum est humanitate mino
ratus ex qua & morti subiacuit. At p̄ quā
mortem resurgendo calcavit humanitatem
suam & iam maiestatis archangelorū sup
posuit. Certe si quid sibi heresis ex hoc blan
ditur. ut infirmū ad firmū & cui opus fuerit
angelis confortantis auxilio meminerit cre
atorem angelorū creaturae suae n̄eguisse

p̄sidio. quippe qui suell & duodecim milia
 legionum de caelis angelorū deducet. Tū
 dem de necesse rario eomodo eum confortatum
 quod & tristis eē. Nam si nob̄ tristis est. id̄ p̄p̄
 nos tristis est. necesse est ut p̄pter nos sic conforta
 tus & nos. Et factus in agonia p̄plexus orabat.
 Quid p̄ se ille cum agonia p̄lor & quum terris po
 situs caelestia cum potestate. Eum tribuebat.
 sed ad p̄p̄inquantē mortem a mentis in secer
 tamen expressit. Quum in quandam terroris
 ac formidinis patimur cum p̄solutionē carnis
 ac toro iudicio p̄p̄inquamus. Neq̄ enim
 tunc cuius lib̄ & anima in merito terretur
 quando post p̄sillum hoc inuenit qd̄ in aet̄nū
 mutare non possit; Et factus est sudor eius
 sicut guttae sanguinis decurrentis in terrā.
 Nemo sudorem hunc infirmitati deputet. p̄ sudo
 rem sanguinis ad corporis ueritatem. sed po
 tius intellegat p̄miratam sacratāq̄ eius san
 guine terram. i. ecclesiam. Dñs sic p̄cutit in
 gladio. Tunc respondit. finite usq̄. huc. i. deest
 non uos moueat qd̄ futurum est. p̄mittendis
 hucusq̄. p̄gredi hoc est. ut me ad p̄hendant. &
 impleantur quae de me ad p̄hendant; Et cū teti
 gisset auriculam eius sanauit eum. Numquā
 pietatis suae dñs obliuiscitur. qui & iā hostes
 suos non patitur uulnerari. illius morte infer̄.
 ille p̄secutorum uulnera sanat. Et conuersus
 dñs resp̄c̄ p̄trum. & recordatus est p̄tr̄us
 uerbi dñi sicut dixerat. p̄mus quā gallus

cantet. ter me negabis. Et regressus foras
 p̄tr̄us fleuit amaro. Respiciente dño p̄tr̄us
 ad cor reuersus maculā negationis poenitentia
 lacrimis tergit. p̄tr̄us inter iudeos. tho
 minem se nosse negauit. quē inter condiscipū
 los dñi filium confossus erat. sed nec in atriocai
 phe retentus poterat agere poenitentia. Egre
 dicitur foras. ut ab impiorum concilio secretus
 p̄uidē negationis sordes liberis fl̄ & iberis abluat;
 Et ait illis. si uob̄ dixer̄ d̄ non creditis mihi. Si au
 t̄ interrogauer̄ d̄ non respondebitis mihi. neq̄
 dimittetis. Saep̄ illis dixerat xpm̄ se eē uide
 licet & quando aiebat. Ego & p̄tr̄ unus sumus. &
 it̄ ex opera quae ego facio in nomine patris mei.
 Haec testimonia p̄hibent de me. sed uos non
 creditis & c̄ & talia; Interrogauerat q̄q̄ quo
 modo dicerent xpm̄ filium eē d̄ d̄. Eum ipse
 d̄ d̄ in sp̄u dñi suū illum uocauerat. ut talim
 mirū interrogatōne puocati discerent eum.
 Non solum uerū hominē q̄ filium dauid. sed
 & iam uerū dñm q̄ dñm esse dauid. uerū illi
 neq̄ dicenti credere sequendo. p̄ neq̄ interro
 ganti respondere quaerendo. Neq̄ eum qui
 innocens ad p̄batus est in munem dimittere
 uolebant; Dixer̄ autem om̄s. Tu ergo es filius
 d̄. Qui ait uos dicitis quia ego sū. Ita respon
 sionem temperat suam. ut & uerum dicat
 & sermo eius calumniae p̄ pateat. Malu
 it enim se xpm̄ filium d̄i p̄bare quā dicere. ut
 condēnandi causā tolleretur his qui q̄d̄ obiciunt

hoc ipsi fatentur. Coeperunt autem accusare illum
dicentes. Hunc inuenimus subuertente gentem
nostram & prohibente tributum dare cesari. & chi-
centem se christum regem esse. Arguuntur impietatis iu-
dei. quod accusant saluatorem. Ne falso quidem
aliquid ueris simile quod ei obicere possint inueniunt.
Et tunc sic marcus dicit. Conuenientia eorum testi-
monia fuerant. Sicut ante uerboratus sic &
modo accusatus filius & cretae. At illum ualer-
cebant dicentes. Comouit populum docens per uer-
sam iudeorum. & incipiens a galilea usque huc. hic
accusatum sermo magis & eum qui accusat inno-
xium & eos qui accusant docet esse perversos. Docu-
it enim populum & a pristino temporis ignaua
docendo commouit se talique actu a galilea usque
ad iudeam hoc est totam a fine usque ad finem terrae per-
missionis pertransisse non erimur sed iudicium
constat esse ueritatis. Herodes autem uiso ihu
gausius est usque. Interrogabat autem illum herodes mul-
tis sermonibus. At ipse nihil respondebat. Tacu-
it & nihil fecit quod nec illius crudelitas merebat
uidere diuina & christi actantiam declinabat. &
fortas se herode omnes impietatis significantur. Sed neque
herodes. Nam remissus ad illud & ecce in hildig-
num morte ad tum est. Audite uero iudeos iudi-
crudelis pagane. Pilatus ipse fatetur neque se neque
herodem. Dignum quod morte in christo repperisse.
Sed tantum in occidendo ut in ludendo innoxio ali-
ena crudelitate obtemperasse clamoribus. Se-
quebatur autem illud multa turba populi & mulierum

quae plangebant & lamentabantur eum. Conuersus
ad illas ihesus dixit. Multas simul turba crucem christi
sed non una eademque mente sequebantur. Nam po-
pulus quidem ut cuius mortem impetrauerat. Mo-
rientem laetus aspiceret. Mulieres uero ut quae
uiuere desiderabant mortuum morientem & mor-
tuum plorarent. Non autem deo solus mulierum
placuit eum sequebatur. Quoniam innumeris & iam
credentium uirorum ceteris de eius erat passionem es-
tissimus. Sed quia femine usque quasi contemptibilis
sexus. liberius poterat presentibus sacerdotum prin-
cipibus & magistratibus quid contra eos senserit
ostentare. Filiae hierusalem nolite flere super me
sed super uos ipsas flete. & super filios uiros. Nemo
inquit mortuum lamentemini. Cuius cito resur-
rectio mortem soluere potest. Cuius mors &
omnem mortem. & ipsum auctorem mortis destruc-
tura est. Uos potius ipsas uiram per gemem dignis
lacrimarum fontibus abluite. ne in meae crucis
ultionem. cum perfidis aeterna morte damnetur.
Quia ecce uenient dies in quibus dicent beatae ste-
riles & uentres. qui non genuerunt. & ubera quae non
lactauerunt. Tunc incipient dicere montibus cadi-
te super nos & collibus operite nos. Dies uen-
turae a romanis obsidionis & captiuitatis sig-
nificat. Montibus quae & collibus dicitur
cadite super nos & operite. Cum quilibet suae
fragilitatis memores in gruent tempta-
onum a sticulo sublimium quorumque typis
uiginitate t mar tyrio t quacumque alia

uis tute uirorum quaesierunt exemplis
 monitis & precibus defendi. Quasi uiridi
 ligno haec faciunt. In arido quid fiet. Uirum
 delignum se ipsum suosque electos. Aridum
 uero. Impios & peccatores significat. Sicut
 go ipse inquit qui peccatum non feci. qui
 lignum uitae merito appellatur. fructus
 gratiae per singulos duodecim menses af-
 fero. sine igne passionis a mundo non exeo.
 Quid putas eos manere tormenta qui fructu-
 bus uacui ipsum insuper uitae lignum flam-
 mis dare non timent. sic nunc tempus ut
 incipiant. iudicium de domo dei & omnes
 qui uolunt pie uiuere in christo persecutionem
 patiuntur. Diuidentes uero uestimenta ei
 miserunt sortes & stabat populus expectans.
 Haec euangelista iohannes plinius expo-
 nit. quia scilicet milites caesa in quattuor
 partes iuxta suum numerum diuidentes
 detumica quae in consuetudine erat desuper con-
 ta per totum sortem miserunt. Quadrip-
 tita autem uestis christi quadripartita mens
 figura uitae ecclesiam. Toto scilicet quam
 quattuor partibus constat terrarum orbe
 diffusam. & omnibus eisdem partibus ae-
 qualiter. Id est concorditer distributam.
 Tunc uero illa sortitua omnium partium
 significat unitatem quae caritatis uinculo
 continetur. Et uelum templi scissum
 est. medium. Hoc exspirante domino factum

est sicut matheus marcusque con-
 testantur. Sed lucas praecipue narrat. Uo-
 lens et miraculum miraculo adiungere.
 Cum dixisset. solo obscuratus est continuo
 subiungendum existimauit. Quod uelum
 templi scissum est medium. scinditur
 autem uelum templi ut arca testamenti.
 & omnia legis sacramenta quae prius te-
 gebantur appareant. atque ad populum
 transeant nationum. Et omnis turba
 eorum qui simul aderant ad spectaculum
 istud & uidebant quae fiebant percuti-
 entes pectora sua reuertebantur. Et
 percutiebant pectora. quia poenitenti-
 ae est & luctus iudicium. Potest duplici-
 ter intellegi. si uicem cuius uitam dile-
 xerunt. iniuste occisum dolebant. Seu
 cuius mortem se impetrasse memine-
 rant. hunc in morte amplius glorificatum
 tremebant. Sed siue haec siue illa siue
 utraque causa diuersas in turba dissi-
 dentesque personas pectora tundere
 coegerit. Notanda distantia gentis
 & gentis. Gentiles quippe moriente christo
 christum timentes aperte confessionis uoce
 glorificant. Iudaei percutientes solu-
 pectora si lentius domum redeunt. Sta-
 bant autem omnes notitius a longe. & mu-
 lieres quae secutae erant eum a gal-
 lea. Haec uidentes. Hoc est quod ipse

dit in psalmo explicita suae passionis serie patri
queritur dicens. **E**longasti a me amicum & proximum & ho-
cos meos amiseris. **E**cce uir nomine ioseph quierat de
curio uir bonus & iustus. hic non eos senserat exilio & adit;
eorum. **D**ecurio uocat^r qd sit de ordine curiae & officium
curiae administrat. **Q**ui & uirialis pcurator munera cui
lia solent appellari. **N**abarimathia ciuitas iudaea. qui
expectabat & ipse regnandi. **N**abarimathia. ipse namathia
in ciuitas helcan. e. & samubelus in regione thamnica
iuxta diospolim. **H**ic accessit ad pilatum & praeiit corpus
ihesu. **M**agna quidem iosephi iste dignitatis ad seclm.
Sed maioris apud dm meriti fuisse laudatur. ut & p
iustitiam meritorum sepeliendo corpori ihesu dignus foret.
& p nobilitate potentiae saecularis idem corpus acci-
pere possit. **N**emini quilibet ignotus ad presidem accedere
& crucifixi corpus poterat impetrare. **E**t de positum
in uoluit sindone & posuit eum in monumento excus in quon-
dum quis qua positus fuerat. **E**t ex simplici sepulchro ad
abitio ductu condemnatur. **Q**uoniam cum uis quidem pos-
sunt carere diuicijs. **P**ossimus autem iuxta intellegen-
tiam spiritalem & hoc sentire qd ille in sindone mundam
uoluit iniqui puram totum suscepit. **I**n noua uero ponit
monumento. ne resurrectionem eorum corporibus rema-
nentibus resurrexisset alius f. ingeretur. **E**t bene monu-
mentum de peccata excusum fuisse memoratur. ne si ex malis
lapidibus edificatum esset suffos. tumuli fundamentis ablati
fuit od. ierret. **E**t dies erat parasceues & sabbatum in lu-
cescebat. **P**arasceue preparatio in praetatur. quoniam in
iudaei qui in grecos conuersi sunt. sexta sabbati quae uinc
anot. sexta feria uocat^r appellabant qd sit uicidelicet

die quaris sabbatum forent necessaria pparare. **S**ubsecuta
mulieres quae cum ipse uenerant de galilea. **U**ider monumentum
& quae admodum positum erat. supra legim^{us} qd stabant in notis
alongo. **E**t mulieres quae secute erant eum. **H**is in gonoris stupe-
fite uis cadauer ad suare montibus. quae cum uis amabant sanus
subsecuta quomodo poneretur inspicere cupiebant; **E**t fac-
tus est dum mente consternate essent de isto. **E**t duo uisite-
ter secus illas in ueste fulgenti. **M**ente consternate
erant. qd lapidem tam in se magnitudinis ne uoluit stupe-
bant. **E**t corpus tam ex uis uenerationis non in uentibus
bant; **E**rat autem maria magdalene & iohanna & maria
iacobi & eserae. quae uis erant quae dicebant ad aptos
haec; **M**aria magdalene. ipse est soror lazari quae
uixit cum unguento. **I**ohanna uxor cura pcuratoris heredis.
De quibus supra lectum est. **M**aria iacobi. mater est iacobi
minoris & ioseph; **P**er uis autem surgens cucurrit ad monu-
mentum & p eum uis uidit lintheamina sola posita & abie-
secum mirans qd factum fuerat. **L**ucas breuiter decursu
patri commemorat. sed hoc quomodo gestum sit plenius
exsequitur iohannes. **D**icens & uis illud discipulum quae dilige-
bat ihu cucurrit cum p dero se uidelicet in sin uant.
Unde queritur. quomodo lucas de p dero dicat. **E**t p
cumbens uidit lintheamina sola posita. **C**um iohannes
hoc fecisse significet. **P**er uis uero in uis in monu-
mentum uidit non solum lintheamina. sed & sudarium qd fuerat
sup caput eius. **S**ed in collegendum est p dero p eum uis
se qd lucas commemorat iohannes. **P**ost autem ingressum
ut diligentius interiora diuisores & ingressum tam an-
tequam iohannes intraret; **E**t ecce duo ex illis ibant ipsa
die in castellum qd erat in spatio stachiorum. **L**x. ab hie

ierosalem nomine emmaus. & ipsi loquebantur
 adinuicem de his omnibus quae acciderant;
 Stadium quo greci auctore ut dicunt her-
 cule. uarū spatia mensurant. octaua est
 pars miliarum. & idos. LX. stadia septem
 miliaria passuum & quingentos significant.
 Emmaus autem ipsa est nicopolis ciuitas in
 signis palestinae. Quae post expugnationem
 iudeae sub marco aurelio antonino principe
 restaurata cum statu mutauit & nouit. Qui
 bus ille dixit. quae & dixerunt de thumana
 reno. qui fuit uir ppheta potens in opere & ser-
 mone coram deo & omni populo. Ppheta
 & magnum factentur. filium dei tacent.
 Ut scilicet nondum perfecte credentes.
 et solliciti ne incidere in manus iudeorum
 persecutionem quae nesciebant quis esset cum
 quo loquebantur. quod uerū credere celan-
 tes; Et abierunt quidam ex nostris admonimentū
 & ita inueniunt sicut mulieres dixerunt. Ipsi uero
 non inueniunt. Cum ipse lucas supra pe-
 trum dixerit cucurrisse admonimentū.
 Et tunc cleopanda uisum se ipse retulerit. quod
 quidam eorum ierant admonimentū. sed
 per eum solum primo commemorauit. quod
 illi primitus maria nuntiauerit. Adhuc
 autem illis non credentibus & mirantibus;
 per gaudium dixit. Habetis hic aliquid quod man-
 ducetur. Ad insinuandam resurrectionis
 suae ueritatem. Non solum tangi ad discipu-

lus. sed & iam conuesci cum illis dignatur.
 Non quidem quasi post resurrectionem
 cibo indigens. nec quasi in resurrectione
 quae expectamus. cibis egere significans.
 sed ut eodem modo naturam corporis resurgens
 asstrueret. ne illud non corpus sed spiritum esse
 arbitrarentur. & si non solide sed ima-
 ginaliter apparere manducauit. potes-
 tate enim necessitate. Aliter enim absor-
 bisset aquam terrasciens. Aliter solis radus
 cadens illa indigentia. ista potentia; At
 illi optulerunt ei partem piscis assi & fauum
 mellis. & cum manducasset coram eis sumentem
 reliquias dedit eis; Quid signare credimus
 piscem assum nisi ipsum mediatorem dei &
 hominum passum; Fauus mellis nobis exsti-
 tit in resurrectione. In pisce assis figura
 uoluit tribulationem passionis suae. In fa-
 uo mellis. utramque naturam exprimere uoluit
 personae suae; Fauus quippe. mel in ce-
 ra est. diuinitas in humanitate; Et dixit ad
 illos. Haec sunt uerba quae locutus sum ad
 uos. cum adhuc essem uobiscum. Id est etiam
 adhuc esse in carne mortali. In qua estis & uos.
 Cum illis quidem posteaquam resurrexit
 fuit. XL diebus ut legitur exhibitione cor-
 poralis praesentiae. sed non cum illis fuit con-
 sortio infirmitatis humanae. Vos autem
 sedete in ciuitate quoad usque. Induami-
 ni iustitiam ex alto. De qua iustitia

idē spūs s̄cō. & mariae dīc̄ angelus. & uir̄
altis simi obumbravit tibi; Et ipse dīc̄
alibi. Nam & ego noui uirtutem de me exis
se; In ciuitate quippe consideramus. In
tramentum nr̄arum nos claustra cons
tringimus. ne loquendo exterius euagomur
Vt cum diuina uirtute p̄fecte Induim̄.
Tunc quasi a nob̄ mel̄ ip̄s̄ foras & iam alios
instruentes exeamus; Edux̄ aut̄ eos foras
In b̄thaniā. & eleuatis manibus suis bene
dixit eis; & factum est dum benedicer̄ illis
recessit ab eis & ferebatur in caelum. P̄ter
missis omnibus quae p̄ xl̄ dies a giab̄ illo
cū discipulis potuerunt. Primo die resur
rectionis eius. conuincit tacite nouissimā
diem quo ascendit in caelū. Pulchr̄ & auct̄
ascensurus in caelū discipulos quibus bene
dicat foras in b̄thaniā ab hierusalem edu
cit. Primo quidem nomen ciuitatis quae
domus ob oediontae dī. q̄ quippe in oboe
dientiam p̄ uersorum descendit. p̄ oboe
dientia nimirū conuersorū ascendit. De
inde & iam p̄pter situm eius domus uillae siue
ciuitatis quae in latere montis oliuax
posita esset narratur. Quia uidelicet oboe
dientis ect̄ domus apostolico digna hos
pitio non alibi quam in p̄s̄ summi montis.
id est xp̄i late fidei spei dilectionis q̄ suae
fundamentalocauit; Erat b̄thania uix
ta hierosolimā. quae istadus. xv. Et ipsi

adorantes regressi sunt in hierusalem. Cū
gaudio magno. & erant semp̄ in templo
laudantes & benedicentes. Ascendit in
caelum dñō discipuli adorantes in locubi
steterunt nouissime pedes eius; Confesti
hierosolima redeunt. Quia ibi missione
patris quam audire p̄ os dñi expectare p̄
ceptum gaudia magna. Referunt quia
dñi a dñi suum post triumphum resurrec
tionis & iam caelos penetrasse laetantur.
Quia uero beatus euangelista lucas inter quat
tuor caeliana animalia p̄ uicū cuius uictima
tione quibus sacerdotū eligebantur initiari
sunt uis̄i. designatus accipitur eo q̄ ipse
sacerdotium xp̄i c̄teris amplius exponen
dum suscepit. Pulcherrime quae euan
gelium suum a ministerio templi p̄ sacerdo
tium zachariae coepit. Hoc in templi deuo
tione compleuit. Cum aptor in b̄thaniis
tros uidelicet & noui sacerdoti futuros nō
in uictimarū sanguine. sed in laude dī
& benedictione conclusit.

FINIUNT GLOSAE EX EUANGELIO SCDM

LUCAM SCARPSATAE PENE

AD UERBUM EDITAE.

DE MATHEO EUAN GELISTA.

Matheus enim dixit. lib. generati
onis ihu xpi. Paulus uero dicit.
Paulus seruus xpi ihu. Ideo
matheus dicit. ihu xpi. q. scrip
sit ad hebreos. nom. hebreu
primitus dicitur. Paulus uero dicit xpi ihu. q. ad gre
cos scripsit nom. grecu primitus posuit. t. quia
laxior sensus nominis xpi qua ihs. quia xpi am dicitur.
xpo ihs. am. ab ihu. Ideo ihs xpi duo nomina simul iun
guntur. ut indicant diuinitate & humanitate. Ihs em
nomen diuinitatis. Xpi humanitatis. Ihs in hebreo. Soter in
grecis. saluator. In latino. Messias in hebreo. Xpi in gre
co. unctus. in latino. Ihs & xpi. p. notas debent semper scribi.
que admodum dicitur & dicitur. ut dicitur. que non conueniunt
uiscera. Nec conueniunt nomina eius lateris. Xpi aut
generatio sic erat & dicitur. Quod in dicitur xpi in ordo genealo
gie ductus usq. ad ioseph. Cum uero de ioseph xpi fuit natus.
Ideo qui non fuit confusio uel ut mulieris genealogia
uirorum texeretur. & quia de uatribus iude maria
& ioseph. ut in lege uisus quisque accipiat uxore de tribu
sua. & ideo censum cesaris simul in bethleem reddiderunt.
Cur non dicitur hic ihs. sed xpi tantum. Id reliquit angelus di
cente. uocabis nomen eius ihs. Eius & desponsata & dicitur.
Eius ex sponsa natus xpi. Ideo prima. ut genealogia ioseph
origo maria monstraretur. secunda. ne lapidaretur a iudeis
ut adultera. Tertia. ut in aegri profugione consolationem
uiri habuisset. Quarta. ut pastus diabolicus esset. Dum non
de uirgine. sed de uxore putat natum xpm. Cur despon
sata. & non sponsa. & nolle & e contrario dicitur. l. diffamare

Quod in uerbo natus est. l. q. dicitur crescere. Quidam sponsam
& sponsatam. & desponsatam. l. sponsa. quando sponsatur.
Sponsata. quando in manu traditur. Desponsata. quando
corporaliter coniungitur. Eius maria dicitur coniugio ioseph cum non
sit. & cur ex maria xpi natus est. & non ex alia. & cur ex
femina natus est & non in forma angeli uenit. & cur non pater
non spiritus sanctus uenit. & cur non filius spiritus sancti dicitur xpi. Cuius
angelus q. dicitur natus est mea de spiritu sancto est. Et cur dicitur natus.
& non conceptus. cum non est natus adhuc. Ideo coniugio dicitur
maria q. sponsa est. ISIDORUS. Dicitur p. moysen si quis in uo
nerit uirgine desponsata in campo. & uis faciens dormiu
cum ea nomenatur. Quia humiliata uxor proximi sui. Et ideo
ex maria & non ex alia natus est xpi. q. maria hic in mundo
opulit suam uirginitatem dolo. In qua aetate coepit ma
ria. In XII. anno ut dicitur. scilicet maria mat. dicitur. XII. annoru
erat quando ab angelo dicitur gabrihele salutatur. Mortua
uero in annoru. XLVII. Ideo non pater non spiritus sanctus uenit. Ne
duo filii essent. filius diuinitatis. & filius secundum carnem.
Augustinus. ut qui in diuinitate filius orat. Idem est &
filius hominis. Ne duo filii crederentur. Ideo non angelus
quia non potuit redimere hominem. nisi qui creauit eum. Ideo
non filius spiritus sancti est xpi. cum de spiritu sancto natus. Ne credo
rentur duo patres. Ideo de spiritu sancto natus. ut trinitas
cooperaretur in redemptione hominis. l. pater misit filium
suum in similitudinem carnis peccati. Ideo dicitur in carnem.
Non conceptum. cum non est adhuc natus. Cum non peccatum
non est conceptus. Ideo in carnem dicitur t. natus est coram an
gelo cui futurum quasi preteritum fuit presertim. Ecce uir
ginitas dicitur habebit & parietur filium. & uocabunt nomen
eius emmanuel. Queritur quomodo hebrei & quomodo

Lxx. & quomodo macheus. cancau istu testimonium.
Sicut in hebreo. Ecce uirgo concipiet & pariet filium & uo-
cabit nomen eius. emt. Hieronimus dicit. Inquit uocabit
utique ipsa uirgo quae concipiet. Septuaginta uero
sic dicunt. Ecce uirgo inquit accipiet & pariet filium
& uocabit nomen eius. emt. Macheus uero. Ecce uirgo
inquit habebit & pariet filium. & uocabunt nomen eius emt. Au-
dis quod hebrei non dicunt inquit. qd. Lxx. & macheus di-
cunt. Et hebrei concipiet. & Lxx. accipiet. & mach. ha-
bebit. Uocabit sic dicunt hebrei. uocabunt dicit macheus.
Quid nobis melior sequere debet tribus. Aut quod hebraei.
Aut quod Lxx. Aut quod macheus dicit. Utique quod hebrei
dicunt. Tamen concipiet. & accipiet. unum sensum
habent & de futuro. habebit uero quasi dixisset ha-
buit. quod si accepturus erit. & de pretérito uoluit
macheus. quam factum erat. Uocabit dicunt he-
braei quasi absente maria. quae adhuc non fuit
nata quando propheta dixit. Uocabit dicunt. Lxx
uerbum angeli presentis ad mariam secuntur. Uoca-
bunt dicit macheus. quasi dixisset uocauerit. quam patrem
& matrem in illo tempore uocauerit eum tunc. Uirgoque
in hebreo tria nomina habet. halmā. & betula. & nāra
sed in hoc loco dicunt hebrei betula. l. uenocula. sed
non in hoc loco debet. sed halmā. quod significat adolescen-
tulam abeconsam. sciam. adulescentem aetate. & absensa
diligentia parentum. & se uirginitate animo & corpo-
re. Betula uero. l. adulescentula ad aetatem tantum
parat. Nāra. autem puella. l. infantula quando
suam umbra p̄ defendit. Et comag ab oriente & r̄tq.
utique ubi erat puer. Iosephus & hieronimus. Mon-

tuo alexandro qui fuit rex & sacerdos in hierusalem.
& nomen uxoris eius. alexandria. quae regnauit postea
usque dum crederent duo filii eius. hircan & aristobu-
lus. & postea tradidit pontificatum hircano & regnum
aristobulo. quem superauit octavianus cesar. Capta
que hierusalem. Ingressus sanctorum. Aristobulum romanis trans-
misit & pontificatum sui eius hircano tradidit. Tunc pri-
migenis iudeorum dominus facta est tributaria. Postea uero
herodes filius antipatri interfecit hircano regnum iudeae
senatus consulto accepit primus alienigena. & in iudea
regnauit. Hucusque iosephus. lxx. hieronimus. Hero-
des filius antipatri filius herodis. ille antipater eorum
templi ascalonis fuit. lxx. africanus dicit. Antipater
patrem esse herodis ascalonitae. Ciuitas philistinorum
qui & ipse fuit filius herodis. Eius templi appollinis uelut
hic antipater ab iudaeis latronibus captus puer admo-
dum permansit cum pedonibus. pro quod patrem eius regis famuli
amissus & inopia filium redimere se uoluit. Ille puer
latronum uita & moribus instructus. Postmodum hir-
cano cuiusdam iudeorum pontifici amicus efficitur.
Ex quo nascitur herodes hic. qui tempore fuit. hic
primus alienigena ostus regnum iudeae gentis obta-
nit. Hic complacet quod dicitur iacob. Non desiciet prin-
cipis de iuda. neque dux & r̄t. usque. ex pectore gentium.
Id est expectatio qui pro gentium cum desicere apud iude-
os principatus. ab origine quoque ipsius iudeae gentis
regnatur erant usque. ad istum hircanum pontificem.
In quo ultimū principatus iudeorum fuit deuolutus.
Hic herodes primus ex externa gentis presentium & ma-
nifestum. & augusto imperante ad ignominia

iudaeorū gentis. hic herodes non ut ueste sacra pontifi-
 cis clausit sub signaculo suo. Nec pontificibus usum
 eius permisit. & sic postea filius eius archelaus. & sic
 postea domam secundum morem eorum tenuerunt. Hierophila
 clambelis complectitur usque christum duce puerus septimana-
 rum. & post hoc carissima iudaeorū dimittitur. Hic herodes
 omnes libros in quibus conscriptio gentis iudaeorū
 & externorū habebatur iussit incendi. Nestimans se
 nobilem uideri posse sic nouitius est. ex aduena israeliti-
 cae gentis. nullus seriptione fascibus purgeretur. Interfu-
 erunt alium studiosi iudaeorū qui herinas dicunt. I. do-
 minica quaedam propinquitate generis christi. qui fuerunt na-
 thari. ex uico quod haba iudaeorū. qui per omnem regionem
 circueunt et ordinem supra dicti generis parte me-
 morant. partem ex dictis libris quos domi habuerunt. parte
 autem ab auiis dicentibus. Et tenebant litteras. secundum or-
 dinem genealogiae tradiderunt quibus omnibus preserua-
 tis euidenter ueritas euangeliorū declaratur. Iosephus
 & eusebius. De uindicta dei super herodem qui occidit
 infantes. Herodem amarior indiemorbus urguebat
 lencaigne extrinsecus. Intus uero incendium audierat.
 Inexplicabilis cibos & potus nec satiari potuit. In testa-
 na intus ulceribus obsepca. Dolor colli. pedes tumidos.
 & a plantis pedis tumor & humor putridus. Tenuis pubes.
 & uerenda scate uermibus & lepra intoto corpo-
 re. Denique transit iordanem ab aquis calidis quae
 apud colerone sunt utebatur. Et loquendo per medicina
 & nihil sanitati conferentes. sed immo oculi eius sedi-
 bus solutus. Portatus inde caecus hiericho disperans
 de salute militibus. L. dragmas auri dedit. ut

omnes ducerent nobiles iudaeorū gaudentes de sua morte
 sperans. Arcer sic in unum locum. quidam hy podromos
 occidissent. Et arcer sic a sorore sua salomea cum uiro
 suo alexandro dixit. statim ut homo mortuus fuisset
 interficere hos omnes. Ut omnis iudex. & omnes domus.
 & inuiti defleant obitum meum. Deinde malo ac-
 cepto clauis poposcit. solebat enim per se & purgatum
 pomum incisum edere. Inde non uidentis qui phibet &
 decultrio se ipsum interfecit. Prius iussit unum filium
 occidi. postquam alteros duos occidit. De herode filio
 herodis qui occidit iohannem baptista in castro
 arabiae per omnia macherunt eo quod accusauit eum de he-
 rodiade uxore fratris sui philippi. quae habuit uolentem
 illo fratre philippo uiuente. Inde bellum ingens erit
 inter arathan patrem uxoris eius regem arabiae.
 Et herodem. Ibi perdidit herodes quaecumque meliores
 habuit. Et propter necem iohannis in exilium in ui-
 enna ciuitate galliae expulsus est. De herode
 filio archelai. qui occidit iacobum fratrem iohannis.
 quem multo diuina sequitur. Ut iosephus dicit. Cum
 herodes caesarem quae prius perigos stratonis uoca-
 batur aduenit. Et tunc expectacula cum; sederet
 in honorem caesaris uotiuo saluas uis. & inducus
 ueste tertia auro & argento procedens die sexto.
 ad theatrum. & radiis in sinu suo suscepisset.
 & splendorem contra metallum uestis fecisset. omnes
 populus eum super humum natum. & credentes amicos
 dixerunt. Sed rex hoc audiens contra nefas pre-
 pressit neque exhorruit. & uicit angelum stantem
 super caput suum. ille in collo genitum ministrum.

mostis suae de omnibus. In ille ego dicitur ut dicitur
ecce compellor. Confestim exiit a quam dicitur de super
falsis in me uoces arguit in dolore uentris cruciatus por
tatusque est in palacium & quinto die obiit; Quinqua
gesimo quarto anno aetatis eius. & anno regni eius sep
timo. Item eius obitus dicitur. Herodes qui occidit
pueros & hircanum qui olim sacerdos iudaorum
fuerat de captiuitate pasthica regressus & filius eius.
quaesacerdotio patri successerat interfecit. Soro
rem quoque eius & uxorem suam cum duobus filiis suis
& matrem sororis suae salomeae interfecit. & in
ter praeter legum occidit. Item herodis loco archelaus
ab augusto constituitur. Et tetrarchae sunt quatuor
fratres eius herodes & lissias. & philippus; Ar
chelaus uero regni sui. VIII. anno. & in ueniens in urbe
galliae ligatus ducitur & ibi obiit; Item hieronymus.
Antipater genuit herodem. excipriada uxore arabica
gente. quem hircanus mittens ligatum. l. herodem
ad caesarem augustum. Ille autem inueniens gratum
apud imperatorem. In doreus dicitur. hircanus uero
pontifex dedit ei sororem suam uxorem. & galilea
in beneficium. Ecce magi ab oriente & r. t. hieronimus
non ponit in heb. in grego. magus in latino.
t umbra mortuorum. tu uocet demonum de his philoso
phantur. Item ista magi in hebreo uocantur. apellius.
arem. damascus. l. humilis. fidelis. misericors. In
ter praeterant; In greco uero malgalath. galgalath.
saxacm. In nuntius deuotus. gratia interpretantur.
Habent alia nomina quae sic dicuntur. melchio. eoz
senior. qui aurum obtulit regi. secundus qui tur ob

tulit dō. Testius patris sarra. qui in uenit optulit homini.
Himagidegenore balaam & successores doctri uocantur
fuerunt. & ab oriente uocantur. l. ab oriente per antrae;
Ut iuuenius. lubat prae extendere gressus gentis conscia
solis surgente. Specialiter de terra euilath. ubi abundat
aurum & lapis onichinus; Ubi est quinquatus est reuclis
orum. Uenerunt pedibus. Quadi uenerunt. dienati uocantur
xpi. Uenerunt in herouale; Multa uocantur ad herouale;
Primum stella auxiliu distituta regiam ciuitate appe
tunt. secundum. mor. imperit in uenire in ciuitate in
terrogare. Tertium uocantur iudaen ignorantem xpm pgentu.
magis longe uenientibus culpam uentur. Quatuor uo
catorum interrogati. ubi xps nasceretur. In excusabile
essent. de aduentu eius credendo. Quantum. ut quia xps
pax dicitur de herouale. quae uisio pacis interpretatur nasceretur.
Sextum ut impleretur sermo isaiae. qdlesione exhibet
& uerbum dicitur de herouale. Uidimus # stella eius in orien
te. l. duobus causis; In stella xpi natiuitatem agnoscentur.
Prima qui apph. dicitur balaam obseruabant dicentes. Ori
etur stella ex iacob. Secunda. qd astrilogi fuerunt. ex si
deribus enim ostendit & occasus regum. In ket. ian. In telle
gunt. Hinc in anno natiuitatis xpi angelus caelestis
ammonuit magos. ut diligenter stellam agnoscerent
& eam sequerentur. Ex aegyptu uocauit filium meum. & r. t.
Quaeritur in quomense intra uenit in aegyptum. &
quomom tempore fuit in aegyptu. In quinquaciuitate
& quis recepit eum in aegyptu. Sic soluitur. in manu
ario exiit de bethleem. & in manastio intra uenit in aegyptu.
& in ciuitate heliopolim. In domobassili. & uno anno
fuit ibi. Sed & ita alii dicunt qd in ciuitatem

solumen. Primitus intravit. & inter ansumplum
 frondosiducis. qd capitolium uocant. Omnia delata
 corruerunt interna. Ut pph& adix. Ecce dnr uenit & sup
 nubem leuem. & omnia manufacta aegyptiorum mouebun
 tur a facie eius. Nudicunt qd postea in heliopolim
 habitauit ut isaias dicit. In diebus illis erunt quinq. ciuita
 tes in terra aegypti. loquentes lingua canan. & ciui
 tas solis uocabitur una; heliopolim & ciuitas solis in
 p̄tatur. Uox in rama audita est. usq; nos; Quod dicitur
 de uictum est scdm̄ historia. & scdm̄ sensum. hoc
 est testimonium. Et cur herodes non in primo anno occidit
 pueros. Et quantis numeris infantes. & quomodo fuit
 aetas eorum. sic soluitur. Uox in rama & r̄t. Scdm̄
 historiam in uertice montis galaad. quando laban. p̄se
 cutus est iacob fugientem. cū duabus filiabus. & idolo cū
 rachel furatur substramine camelis positus. Rachel autē
 plorat filios. quia tunc habuit beniamin uicero. & sima
 luit partum. ne partem eius laban auderet & abstrahere ido
 la. Et noluit consolari. Obstetricis ne appareret qd cela
 uit. Quia non. In non peperit uis fuit. Nisi scdm̄ histo
 riam. qui tribus beniamin p̄nedoleta est a dco isrl̄ p̄p̄
 stuprum in uxore leuitis. Phis utiq; uiuorum manenti
 um quasi non sunt. Idem uita qd ad uiuunt mortuos flori;
 Uox in rama. In excelso. hoc est in aures dñi. qd tres cla
 mores dñi quasi condunt. Primus clamor sanguis inno
 centis. Utriusq; fratris tui clamat ad me & r̄tq. fecit
 clamor pauperū. ut qui obdurat aurem suā ad clamorē
 pauperis. Ipse clamabit. & nō exaudiet. Tertius clamor
 peccati. Ut clamor sodomorum uenit ad me de terra.
 Hieron. Uox in rama & r̄tq. De rachel n̄ est

beniamin. In cuius tribu p̄est bethleem. Cur Rachel
 filios iude plorat. Ideo quia sepulta est uxor beth
 leem. In eufrata. & in nō corpusculi hospicioma
 nra accipit. Equia iuda & beniamin duae tribus
 iunctae erant. Item bethleem domus panis in p̄
 tatur. Rachel plorans filios suos. & noluit cōso
 lari. Id est Rachel ouis dñi in p̄tatur. & clamorū
 domus panis & ouis dñi. & beniamin scdm̄ historia
 plorat filios suos & non uult consolari. qd illos infan
 tes nouit ecclesia post mortē aeternam uiuatur.
 Uox in rama. hoc non putamus nom̄ locis quae
 uxor agabaam. sed rama excelsa in r̄tatur. ut sit
 sensus. Uox in excelsa audita est. Id est longelateq;
 dispa; Cur herodes non in primo anno occidit pue
 ros. Ideo qd magos expectauit se uertore ad caput
 alterius anni. Id est post k̄t̄ ianuariar. Et ideo qd
 ipsū non renunciauor de puero. & p̄ hoc in alio anno
 occidit pueros. quando magi non reuerter ad illū.
 Item quantis numeris infantes. Nudicunt qd c. xl. iij.
 hoc enim numero mystico innumerabile. electorū
 p̄ signi finitus numerus p̄ in finitocognoscitur. Isid.
 Ambitus ciuitatis. c. xl. iij. cubitorū & nonnulli
 aestimant hunc numerū infantū eē. qui ab herode
 occisunt. Qui enim ignarus & imperitus est. putat
 istum numerum infantū eē de uxoribus iuda herod
 dem ne castre. quando omnū tribuū nomina hic fecunt.
 & tam in bethleem iuda tantū occisit infantū. Ideo
 uerius. n̄. fuer infantū. qd quattuor in legione
 in. ii. porcorū innocenti scdm̄ marcū. Itaque herodes
 det. in. ii. pueros innocenti. Qui congregauit

tantos pueros simul in unum locum. In unadie. Cum nate
gatur ut herodes p̄dixisset illor congregari. Et
uenit homines de omnibus regionibus quae circa beth
leem. ut adorarent in bethleem. ad t̄m̄. ut mōserat
in illa terra. In die cum portantes suos infantes. illor
ues occidit herodes. Et in medicum alij pillacū a her
odes expectauit unum annū. ut t̄m̄. uenisset ubi
toti infantes adessent; Quia aetate fuerit infans. l.
abimatu & infra sex m̄m̄ tempus & t̄m̄. ^{& infra} Abimatu. q̄
cum est. & interpretatur ad duobus annis. q̄ duo conū
p̄positio est. bibi matu. Annus. In die abimatu ad
obus annis. & infra. l. usque infante unius noctis.
Herodes q̄ cogitabat p̄ occultarē & sex p̄s hominū
tate. p̄ filius regalis melius matritus. melius cer
cussat. Ideo filios duum annorum t̄ nec lectus esset
ut occultatus fuisset. Ideo occidit filios unius noc
tis. s̄c̄m̄ tempus. l. post tempus. In t̄m̄. t̄ circa
tempus natiuitatis x̄pi. Cur in iordane bap
tizatus & non in alio flumine. l. q̄ ille fluuus in medio
mundi sit. & ab ipso om̄ia flumina terra currunt.
ut p̄ ipsum in quo x̄pi bap̄tizatus om̄ia flumina cō
secrata fuissent. t̄. quia ille ex duobus fontibus
oritur. Ior. & dan. Coniuncti unum t̄ ad d̄m̄
legis coniuncti a x̄po bap̄tizato in eo; Cur ioh̄
bap̄tizatus ante x̄pm̄ cum peccatis p̄eū non fuit munda
tum; Ideo ante x̄pm̄ rem nouam faceret. & causa
mordis eius fuisset; Cur non apparuit ignis in bap
tizatio sicut aqua. cū ioh̄ dicit. Qui post me uenit. Ipse
bap̄tizatus uos sp̄s s̄c̄o & igni. Sp̄s s̄c̄o & aqua u
sunt in bap̄tizatio. ignis uero non apparuit. Ideo

q̄ s̄c̄o ignis consumens t̄ peccatū & illuminat corda
s̄c̄o & urit uicia & calefacit mentē. Ut in bap̄tizatio
ap̄torū complētū t̄ quando uenit sp̄s s̄c̄o in igne super
illos. q̄ alibi non legitur in euangelijs bap̄tizatio eorū.
Item hieronimus. De magdalena uico de quomaria
magdalena fuit. usque septimo fonte. Ubi dicitur duo d̄c̄i
ap̄tor bap̄tizatus. & ibi paruit quinque milia ex quinque
pambus & duobus piscibus. septem sunt uel d̄m̄ igni
bap̄tizatus. l. igne purgatorio in die iudicii. Item om̄i
genis d̄c̄i. Ipse bap̄tizatus uos sp̄s s̄c̄o & igni. hoc est
bap̄tizatus ap̄ti sp̄s s̄c̄o & igni. Post resurrectionē t̄m̄.
Item t̄m̄ stabit in igne flumine. l. extra flammeam
propheam. Ut quicumq̄ p̄ exitum uitae t̄m̄ ad pa
radisum transire cupit. & purgatione indiget hoc
cum lauamēto bap̄tizatus in igne. Iohannes in fluuio
iordanis confitentes peccata bap̄tizatus; Cur
d̄m̄ bap̄tizatus ab iohanne qui peccatū r̄m̄ fecit. p̄
multis causis uenit x̄pi ad iohannem ut bap̄tizata
retur ab eo in aqua. ut iohannes ab illo in sp̄s. &
ut consecraretur bap̄tizatio iohannis. In bap̄tizatio
x̄pi. & non de dignarentur domini bap̄tizati. am
a seruis suis. & ut unus quisque bap̄tizatio suum
repeteret. ut x̄pi repetit a iohanne. In qua aetate
x̄pi bap̄tizatus est. In xxx. anno. l. ea & nos iustis
peccatores in aetate xxx. annorū resurgimus
ad iudiciū. In qua cumq̄ aetate uitae mortuus sit ho
mo. siue infans. siue senex. siue in utero matris siue
uiuus & mortuus sit. In xxx. resurgit. Et om̄i
cipiant corpora sua siue iusti siue iniusti. ut in car
ne descendat in infernum. In iusti. Iustus d̄m̄ ut in

carne recipiant suscipiant regnū. quistou dicitur di
 erit. & illa caro quae hic peccauit & non penituit. Ip
 sa cum anima in inferno cruciatur. Similit̄ & illa caro
 quae hic pro xpm cruciatur. Ipsa caro cum anima
 in caelo laetatur; Rachah hebrae uox
 est. greco uero. cenor. l. inanis. tuacuuus sermo.
 quem nos possumus dicere iniuriā sine cerebro. Au
 gustinus. Rachah hebraea uox interiectionis est. & am
 num irascens ostendit. Nec plenū uerbū iracundi
 ae exprimit. ut murmuratio. Assis. grece. quadrans.
 latine. Quadrans dicitur. quarta pars nummi. l. quar
 ta pars denarii q̄d hic conuenit. Tres assis. minimus
 quarta pars denarii. medius octo denarii. maior
 xii. uncias. Item secūm lucam. Nonne quinque
 passerer dipondio ueniunt. Dipondio. l. nom̄ in sure.
 xx. denarios. sic concordant. math. & lucas. ut assis.
 secūm math. l. octo denarii. Nudi dicunt. simius
 assis de argento passer comparatur. si ues d̄ medi
 us assis. de aere. si maior de pane ueniunt. l. inuen
 ditionem. Cur non d̄ ueniunt a uerbo ueneo. l. q̄
 uenio fuit apud ueteres. p̄ ueneo. Ideo remansit
 de uerbo uenio. ueniunt. non ueneunt. Osanna
 simile huic q̄d legitur in psalmo. cxxvii. O d̄ne
 saluum me fac. o d̄ne bene sperare. benedictus
 qui uenit in nomine d̄ni. O d̄ne saluum me fac. In
 hebreo dicitur. Anna. ā d̄nai. Osanna. Sym
 machus clarus d̄c. Obsecro d̄ne saluum me fac.
 Ne moergeto putat q̄d hoc nom̄ ex hebreo & gre
 co cōpositū sit. Sed totum hebreum est. q̄d signi
 ficat. aduentus salus mundi. Unde sequitur

benedictus qui uenit. l. n. d̄c. Item osanna. salus in
 excelsis. p̄spicuo ostenditur q̄d est aduentus xpi. Non
 tantum salus iudaeorū. sed totius mundi sit. ut et̄.
 Cui omne genua flectunt. & r̄tq. Alii osanna. sal
 uifica; Item lucas. De hoc nomine tacuit. quando nō
 potuit addarum inter p̄tare. Melius est enim ta
 cere. quam legentibus insolubilem questionem face
 re. Iſid. Osanna non potest transferre in aliam
 uel linguam inter p̄tationem. Os. enim. saluifica. anima.
 motū animi significat sub affectu d̄p̄cantis. Integre
 tam dicitur. Osanna. quod nos corrupta media
 uocali lit̄era dicimus. Osanna; Hieronimus;
 Sicut nos in latino biteriectiones habemus. alia sic.
 & alia sic. Ut est quando silentium uolumus. Impera
 re stricas dentibus sp̄m̄ co hastamus in sonandum
 cogimus; In hebreo inter p̄prietates linguarū suarū
 habent interiectiones. ut uolunt d̄m̄ d̄p̄cari. po
 nunt petentes uerbum affectu & dicunt. Anna d̄o
 nai. l. obsecro d̄ne. Deinde math. qui in hebreo
 lingua scripsit. Itā posuit. Osanna. rama. l. osanna.
 in excelsis. Q̄d tū nascendo salus in caelo usq̄. & iā
 ad excelsa uenerit. l. non solū salus in terra. sed et̄
 in caelo. Dilatant filacteria sua & magnificant sim
 brias. l. moysi ad d̄x̄tr̄omū legis intulit hoc mandatū.
 ligabuda in manu tua. & er̄ ante oculos tuos. est sen
 sus iste. p̄cepta mea sint in manu tua. opere complet̄.
 sint ante oculos tuos die ā nocte. Pharisei uero ut
 uiderentur ab hominibus. complere. legi. scribebant.
 X. uerba legis in membranis & ligabant in frontib;
 suis quasi coronā capiti facientes; filacteria

hebreum est. pira cuncta. Latine. Non intel-
legentes quod haec in corde non in corpore de formis de-
bent portare. sicut arcae libros habent. sed no-
ticia di non habent. Iussit quod moyses inquit tuor
angulis palliorum. lacin et inas fimbrias facere.
Addinos cendum israhel em populū. Ut quomodo
in corpore circumfissio signum iudaicae gentis da-
ret. Ita & uestis habet & aliqua differentia. Inde
magistri supstitiosi uolentes lucra. Ex mulier-
culis faciebant fimbrias grandes. & spinas acutas
lineis ligabant. & inter se ambulantes pungerent.
Quasi hac ammonitione retraherentur ad officia
diuina. & ut inde laudarentur ab hominibus. Is-
tius modus erat fimbriae parua & breuis ex lege p-
cepta. Quam tunc tigit mulier ex pallio xpi. quae
fluxum sanguinis habuit. & sanata est. Et posuit
sup caput eius causam ipsius scriptam. Hic est
xpi rex iudaeorum. Id est nullam aliam causam
mortis eius inuenit. nisi quod rex iudaeorum esset.
Et illi forsitan in ludentes & inridentes hoc fecerunt.
Item solent in causam damnatorum in patibulo cru-
cis scribere. Hic est titulus in tribus linguis scriptus.
Primo in hebreo. caeteri aca conscientia. i. simu-
lacione corrupta. Pinnulam quam reliquit troade
i. pallium cum fimbriis longis. is. lem. ihs mes-
sias. malchus. iudaeorum. In greco. is. tin. sotus.
xpi. basileos. ex homo logesion. In latino. hic
est saluator. undus rex confessorum. M. iudicium
pilatum hanc causam scripsisse. ut omnes agnoscerent
causam passionis dmi. Hebrei propter legem & prophetas

eis datam. Greci propter sapientiam eorum. Latini propter
imperatorem cleromans. Una autem sabbati. secundum
lucam. Valde mane secundum marcum. Uespere sab-
bati secundum matheum. Cum adhuc tenebrae essent
secundum iohannem. mulieres ad monumentum uenisse
dixerunt. Deinde matheus. Unum angelum. marcus
unum iuuenem. Lucas. duos uiros. Iohannes duos
angelos. Quomodo hoc soluendum. nisi quod tuor
euangelistae diuersis partibus dixisse temporibus.
ut & personas alias mulierum. & alias comicias uisiones.
Deinde alias cum unguento prima sabbati ueniunt.
Alias sine unguento. uespere sabbati. istarum
nomina exprimuntur. Deinde primum illud cre-
dendum est uespere sabbati quod lucet et in prima
sabbati resurrexisset dnm. Nemo in die sabbati.
Nam siluerit sabbatum. secundum mandatum. Sed post
sabbatum dies. Nocte utique resurrexerunt. Denique
quae mane uenerunt licet ualde dominam tempore
resurrexisset cognouerunt. Sic igitur temperandum
est. ut neque mane dominica quae est prima post sab-
batum. Neque in sabbato resurrectio facta credatur.
Nam quomodo triduum compleretur. Non ergo ues-
perascente die. sed noctis uespere resurrexerunt.
Ambrosius. Uespere uesperascente utique
nocte. i. in fine noctis dominicae. quae sabbatu
erat. Antea aduentum dmi. dies antecedebat noc-
tem ad signandum nouum testamentum. Post tene-
bras peccati adae. & infidelitatis & ignorantiae.
1510. Dies autem a principio operum dmi. alumi-
ne exordium habebat. ad signandum hominis

Lapsus. Nuncautem a nobis. ut nox clarescat & indiem. Plures mariae. & plures magdalene leguntur. Cumque clausonarum differentia ut locorum qualitate prohibentur. Quidam enim dicunt. LXXII. qd maria matrem dñi. & mariam magdalena in prima uice uespere sabbati uenissent. & cum adhuc tenebrae; Item maria magdalena. & maria iacobi. & salome. secundum marcum ostendam sole. Et ualde diluculo altera uice uenerunt ad monumentum. Quatuor autem fuisse marias. In euangelio legimus. Unam matrem dñi. Alteram mater terentiam eius. Quae appellata est maria cleope. Tertiam maria mater iacobi & ioseph. Quartam maria magdalene. Licet alii matrem iacobi & ioseph mater terentiam fuisse contendunt. Nonnulli uero se liberent quaestione. In marco uolunt esse unam demariam. sed non additum cognomen magdalene. Licet quidam duas marias magdalenas de eodem uico magdalo fuisse contendunt. **EIVSDEM AD NOTATIONES DE EUANGELIIS.**

Quatuor euangeliste dñm nrm xpm sub. iiii. animalium uel abus figuratiue expriment. Matheus em eundem tempore natu & passu adnuncians in similitudine hominis copata. Marcus a felicitate exorsus leonis figura induit. & spm regni inuictu potentia q. p. clamat. Lucas quoque p. uiculi m. st. cu ualeu xpm p. nob. p. dicat immolandu. Iohannes uero p. figura ali que eundem xpm post resurrectione carnis reuolasse in d. s. p. rus p. sona gestat. cetera que habet postea cum dicitur de i. que reducendi ab inferis homines ad celestia regna; Apostoli quoque omnes totius ecclesie postant. et pu que

& idem indimittens peccatis simulem ac eiperunt potesta te habent quide forma patri archari q. puerbu predica tione in toto orbe terrarum populu di spirituale genuer; Discipuli significunt in lustratione totius orbis per euangeliu trinitatis. xxiiii. em horis mundus omnis pagitur; qui nunc p. scripturae p. p. eandem trinitate. iiii. xx. ii. deducit; Idcirco autem nunc tunc bini propter predicandu di amoe & p. om. t. m. i. t. e. r. u. i. gemini testamenti. Ioseph et pu xpi gestant spe ciam; Maria autem acete figura gestat & speciem que coeuit dissoluta xpo uirgo ostenditur; Iohannes forma habuit legis que xpm adnunciat & remissione peccatoru plaua erigatis p. dicauit; Magi figurauer gentiu populos luce fidei cognituros indicantes sacram. eor. Numeru p. curae esse dñi p. mirra homine passum p. aur u. regem omniu scealos. Herodes qui infantibus necem intulit diabolice forma expres sit gentium que cupientes nom xpi occingere demundo inuicem mar. terru seuer; Muc quine euangeliocuram significat eos qui fide xpi confitentur; Ceteri significant eos qui non intellexerunt fide qua crediderunt. Surdi signi fiant eos qui non obediunt p. ceptis di. Claudi qui implere p. cepta salutaria ne gl. e. gunt; homo prudens qui edificauit domu sua sup p. etra; sig. doctore fidele qui in xpo doctrine sue acuita stabili mentu constituit; Ille uo qui a edificauit domu sua sup arena. hereticoe dog. mata. desig. qui sic a edificati sunt utriuna faciunt magna. Lepsus que dñs descendens de monte primu curauit humanu indicoe gen. delicta contra gra maculosa hor. edomita da de celoru altitudine quasi de monte descendit &; Vano demonu cultu. de ter. sic. et. q. munitate fidei reparauit. Centu rios fide gentiu significat; Puer autem eius & filia euangeli

mulieris quos dicit non uenientes ad eos saluat eos de gentes
ostendunt quas dicit non cor porali presentia uisita uis sal
p fide uer bis saluauit. Ipsa quoque mulier amanea acce
gentium gerte bac figuram qua tamquam uirum querens in
eis de mensa dominorum amant facit uer doctrinis apostolor
& prophetarum. Sacrus p dicitur faber uis sig sinagoze actu
et naturalium desideriorum accensu cuius filia p uilla
credentium quae data: petro regenda. Scriba repudi
at qui prope dnm sequebatur signis eos qui fide non
ppe dnm sed ppe luoru seli appetunt. Demondicus
que dos in regione gerasenoru a legione curauit sig
gentilem populam multorum cultibus demonoru obnoxiu
pastores porcoru fugientes: quicquid que gerasenorum
inuentum significat principes impioru quibus epi fide
fugunt uirtutes tam co stupentes mirantur a p dicitur
Lazarus cuius accens intellectus anima ppter uana desolata
in cor poro suo quedu fuerit gratia xpi p peccatoru
remissione sanata. confestim pristino robore pcepto
resurgit & lectu carnis suae in que de ules iacebat. uallo
mouit uacuam pportat ut se intra scientie sua secreta con
firmitate & nequaquam in occerioribus uicibus uoluntatibus dis
soluata discurrat. Archisina goze filia ad qua curanda
dms dicitur ppter & pristina qua ad eam uenit & Terziaru
se et go mulier que flos uia sanguinis laborat figuram
babuit a ecclie uenientes ex gentibus quedu post
predicatione & post passionem ac post ascensionem
exprocedit quas er gaudis ecclie & ante accipere
salutem qua sinagoza pmeruit. Docet uerba iuxta
uia fidentis significat ueros qui populosi dicitur.
Ignacium p fide xpo ad p p p uenit quod uer ego sum a

Demonium habes cecus & mutus qui scribit a saluaco
curatus indicat eos qui ad idolatram gentium a fide de
mea conuertunt quibus tam expulso a cor de demono
culcu: du pristina lucem pceperunt fidei postea ad
laudandū dnm ex lingua resolutione ut confiteatur
cu que ante negauer. homo manu arida habens
anima misericordiar oporibus in fructuosam euidet
demonum eua admonet semp per rigandū elemosin
pauperibus. homo de quo mundus ppe uenit rursu
cum occupat sign homine penitente. Cui p se rucan
ne gligentia maerius mentem occupat. carnis uoluptas
adiunctis seca. Uir ipse uis uirtuou. In acundia aua
ritia inuidia atq; in glorie inanis gloria aospit
pae famulas pferens de thesauris sua noua & uetera p
pferens de impenetrabili scientia sua gemma cetera
Ubi in quo felicitas terrena pmititur. Nouu p qui
regna speratur caelorum; homo qui seminat in a
gros uos granu sinapis: xps qui seminauit fide in mon
do in quo uolueres eeli spirituales anime requiescunt
Mulier que fermentu abscondit in facibus p
scientia spiritali doctrine fermentata in trinitate
amore; homo quide abscondit uesauru magis
repperit ille e qui in isto mundo uidentibus omni
xpm uita que adquiret. Uterque milia uirorum
panibus & duobus piscibus pascunt ecclie sustinet
populi qui p x sensus corporis a limbo legis spirita
lis a xpo reficiuntur & dupli uesitamentis qsi q
mellis piscibus sacu ratur; sui aut uiroru q malis
ui panibus aliuntur eade ecclie gentiu est
quem in partibus mundi diffundit ac p ubi

sepe formis gnae recreat. Ille quippe nancimique nuno
 sapia videbat mundu signis. Igms aut in inflan moue aqua
 uoluptate demostret in quibus semp. ut repus eocidiano lapsu
 p capitat. moyses & helias qui appar uer eū dia in morte
 la. pph & i meel legunt quoru uocibus passio & resurr edio
 & gloria dñi declarāt. homo habens o. habens oues & relidit
 illis oue pdica quere aeterna. humeris reuclit figurā
 xpi opres se quibrelidit. x. c. lliur. angelorū in gelis oue
 que p mterat ma dā ue bonus pastor questā in gentibus
 repperit. atque cruce sse humeris paradiso repositauit.
 Malior que p mterat repperit dragma aede. que am mē diaboli
 la querit. dñi dñi dñi in uenere p penitentia. Angelorū o ho
 mine sse lētia. Beatorū o malitorū sse. homines quidā
 sunt obmota ptransgressione. x. pceptoru. sed sicut p
 ceptoru. postdencibus ad no peccata relaxantur. launquis
 que nostrū dicit tere debet. exm p lo dñi. Nedū minima
 debita in nobis peccantibus. nō concedimā ma iora nostra ex pō.
 uere eū usuris poenarū cogantur. Dues qui cum celo
 impunito per sonā indicat iudacorū quid legis potēti
 aia gloriae quā p ppe terrena colant o habent regnum
 caeloz. In facilius gentiū populis. criminibus cor tuosias
 & p mter peccatorū graua cum gre deo. quasi p forā m acis
 p angustis p mter ad aliores. Lacer familias qui operarios
 ad uinea conduxo. & denarum et eocē p mter. xps qui
 uocat omē ad uicu fidei p mter. cense p mter. p fiteo be acicu
 dñi. Operariū qui ora prima conducti. hūmō quā aru
 nentis. infancie. ead tū fidei conse cutis. qui autē hora iii.
 li. quā adulescentia ad fidei accesser. qui uero hora vi.
 conducti sunt. hūmō qui uenientes a hāte credider.

quibz hora nona accesserunt illi sunt quoniam uenientes
 infancie uerē delectantes xpi gratiā pceper. qui uero ultima
 hora sunt. qui uerē decepti & in gea emio. uerē sic ee pce
 uocati ad ep m uener. qui tam prioribus part mer ee
 de. & eterna beatitudinis accipiunt nullis conseruans. qd
 iustitā. q. prima hora nati uitae operatis impendens
 misericordiā quia una uice hora labora uer. Duos illos
 missi ad operandū uinea. Duoru populoz cōpū de
 monstrat. Primus enī missus uocē gentiū populis
 p nate intellegentium ad operis diuina culcitra. Qui
 tam spernans concumax acriter & sese uerū ne gant.
 Ad ueniente autē dño priorum. dñi macta sequentia emda
 ue obedientia. Secundus hūmō. uerē decepti. uerē decepti
 one respondit omā que eū q. dicitur nō dñi fieri emas.
 Sed id eo damnatur q. nō solū in p fessione legis p eam
 sed in psum dñi uinea particidit manus. uerē decepti
 no quui neā plantau. di portā figurā qui conditū
 hierusalemque. ad uisio uerē decepti. uerē decepti
 uidelicet. & templū hūmō. uerē decepti. hūmō. uerē decepti
 munitione ualla hūmō. Coloniae quibus uinea locat.
 est. hūmō. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti.
 tempore si ueluum missi. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti.
 legunt quoru sanguis est p mter. uerē decepti. uerē decepti.
 et. quere uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti.
 sus que eadē uinea. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti.
 tunc iudei ciuicem eū. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti.
 dñi uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti.
 qui uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti.
 hūmō. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti.
 hūmō. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti.
 hūmō. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti.
 hūmō. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti. uerē decepti.

uocant inuicem apostolis acque ph. & quindeos
plegem ac que euangeliū puocauerit solummodo
nisi uoluptas etibus modocur nisi & legis onere pmissi
solum onerati adueniens dñi contempserit & aduocauit
& eterna gentes introisse manserunt: & occidit qui
misit per cecidit & perdidit homicid. & illos &
ciuitate illorum incendit. Dispariter: qui suscitauit
uaspasione caesare romano qui populo gladio
ostendit & ciuitate hieru. salo fundit & suscitauit
e. uelut ita ut uelocius belligrare non possit.
Hominē non habentē uelut nubiale inae cubiloqui
loquente rege obmutuit que uelut per uisus ablatu
mucere inuenebras exerto resille: qui fide eū
ceteris requiescit sed si aduentus fuerit in die iudicii
uestem karis operibus habere polluta confestim
iubeat. Cur ab angelis tolli a emerzi in zhenne ignis
Ker m. Dño debitor est ex quibus unus debebat fenera
coronario. d. Alter l. significat populū iudeorū &
gentium ex quibus ille quol. denarios debuit iudeorum
tempa habuit ille uero qui gentium ceptis sic figurā
quibus inuē mundi debitor semp. gestens in zhenne peo
cari ppenitentiam non soluit. Adueniente itaque xpo
candō credidit acque uberiorē misericordie fructu
accepit. Sicut scriptū: Unde que plus illi concessu
a xpo amplius diligit xpm sic scriptū est. cuius se
micit plus diligit. Uo. fr. qui unā muliere ha
buerunt & sine filis mori uisunt, homines facillime
qui in a. karas in uera cotamunā suā sine fructu
iusticiae consumpserunt. Duo in lecto illi significat
qui in nota acur binotio quodā uic euacari uident.

Ducille molentes inuola quinegens et pora lū rerū
erū fertur. Duo magro qui in ministerio ecclesie tā quā
magro dominico dperantur. Ex quibus seculi. Ex quibus
adueniente nocte seculi aduer. sicce. l. quidam pmanē
infide & adfumentur aduicā quidā decidunt & relin
quuntur ad poenā. Uo. uirgines sapientes omēs a m. iae
scē inelle guntur que quo p. v. sensus ^{corpo} nullā ad
maturā cordis corruptionē. idcirco quinarum non conpu
cant. Uo. uirgines fatue que non habent inuassissas alen
ille animos fatue que uerba bene quidē uic gentes corpi
sed non seruane inra. scienciam boni operis testimoniu
dū in faoy gloriari apud homines & non in corde apud
dñi. Ideo qui inuassiss peccatorū suoy mentes splendorē
non gerunt adueniente dño regni eius gau dioradu
duntur. Homo per se p. si eis cons quierā dida bona
sua seruassiss est: qui post resurrectionē suā ad celos
regrediens tradidit euangeliā graciā euangeliū
negriatoribus fenerandā sed p. missis uis in quā
que talenē sibi daret quinq. libros legis ad ceptu. quos
doctrina t. opere. x. preceptorū ampliat. Alter
enī in duabus talentis duo testamēta p. meruit
taq. morali ac mistico sensu p. dispensanda ad du
plicauit. Tertius sub figura unius talenti graciā
domū accepit in cor. renis uoluptatibus obdu
ra uo. ideo que ietūs & in infernū q. nullū in
de operatū & fructū. Alii in gram. seruo. Uo. sin
sus car. dis. & corporis accipit in secundo inelle gr
ciā & op. si. In uno nationē inelle serunt. In ueris
filius in duo que dñi in ortuū acra portat ser.

suscitavit sig cu qui pulam q lib & mortifer um
 et in actum dudo uerbo dñi a morte peccat aresurgit &
 ppenitentia in xpo incipit sed dicitur que uidua maritum co
 munionē acce, homo quidescendebat ab huc rufale in huc
 cho & incidit in latrones hysc adam figurat in genere suo
 Qui dñi descendit de paradiso celesti in mundū incidit in
 angelos tene brarū Samaritanus descendens qui uul nera
 cus xps & custos noster quide celo descendit genus humanū
 auul neribus peccatoe curauit stabularius apostolis t suate
 dentes ois infirmitate nra in pdicatione euangelia recreant

Marta que pcepit xpm in domo sua & ministrabat ei sig eccliam
 in hac uita xpm in cor de suo occupantē & opere iustitiae Labo
 rante Maria soror ei quae de bat secus pedes dñi & au hie
 huc uerbu ei demonstrat eundē accliam in futuro seculo
 ab omni opere cessante & in sola contemplatione sapientiae spi
 requiescente, homo qui me clu nocte postula bat ab amico suo
 crespanes similitudine exprime cuiusque in medi tribulac
 one postulantes dñm ut de cōscientia criminais. Dicitur uis ubo
 res fructus uget acula sig homines luxuria saluti &
 habundantē in peccatis que inmoderato flu amplius peccare de sulo
 rante arguit insidens. Sculce in nocte auferet ace am
 racua que pparasti cuius or. ill. in domo una l. pater. mater.

filius. filia. natus. Quibus duo ineres & tres in
 duo diuidunt sig of humanū genus fide & rati
 one in uice sepancū p rōm in dīscissione p dīstinais q duo sig
 p rōm in numero criminais q rōa demonstrat diuisus & eni
 filius aduersus patre suū l. populus & gentibus ueniens ad
 uer sus diabolu cū quo fuerat ante sctiacus diuisa & & fi
 lia aduersus matrē suā l. plebs p iudeis credens aduersus

impia in sinagoza. Diuisa: & natus aduersus socrassia ac
 clestia sicut & gentibus aduersus matrē suā sponsa in sinago
 za de qua in sinagoza secundu carne xps fuerat perent
 Quomōi se paratur sibi in uice renunciantes aliter in na
 alio celeste gloria appetentes Galilei. x. & cum sup quos
 cecidit in filo. & occidit eos in certū plebs iudae orum
 insinuant. x. & cum. em apud grecos. & tota & rōa lūce
 ris & pronuntē quibus figuris nom ihu sēri bitur in que
 illi credere nolentes pariter arōmans cū sicut bepstra
 rōsunt. Homo quia r bore fieri in uice sua plantauit. xps

qui in sinagoza populo in dario condidit quā cū dñs quasi
 in uice iussissit & absidit sic illi ac colonis. l. apostolis sicut
 humilitate. Adhibetur & iter eius. l. confessio peccatoe sic que
 in nouissimō credendo cā mutabit in melius dabit que fructus
 iustitiae copiosus. Mater que. x. octo annis infirmitatis
 habet. Quidno erecta est acclia. et pas. que in finem
 porū salute fidei. consuetudine est. Ni. em. dicitur in mundis
 complatur. Cuiusca in centibus ha bē. et rōa p rōa a discrecione.

Una antologē alterā in tege rōa sub gna. Societate gōtōm
 x. & cum efficiunt quā numero tempus hōmīa saluati & ff
 sapne contemplationis saluati in sinuat quando a sōra ne
 unculis quibus sicut ualant erecti domū saluati & spe
 sapne contemplationis accepimus. Hōmō dīcōs que
 dñs curauit demonstrat eos quos fluxu carnaliū uelup
 tatiū scuberant ad graua bō. Homo habens duos
 populos quorū maior figurā tenuit iudaei populi
 qui permansit in bō cultu. Nec tam or gentium in qui
 conditore deserto seruus factus est idolorum
 que p egestate fidei reuertent em clementē suscepit

duos fluxus in melle
 gendū

De pace dicitur cor non stant eius subuoluere et repulsiu
nolet unicam: tribuit etiam anulu fidei. Et stola in mor
calitatis induit ea. qua quam iudeos fraxit. Auaritas queat
Inuidia p[er] illuc cam eius gaudium conuulsi. Angeli symphonia.
Dispensator prodigus que d[omi]ni aulicatu se mouere p[er]p[er]at. fraude
facit d[omi]no suo relaxauit. debitoribus suis par[er]entibus. unde
in p[er]te r[ati]o uiuet. h[ec] comparatio ad exemplum n[on] p[ro]p[ri]a.
Nam sicut ad d[omi]no suo laudari meruit q[uod] fraud[em] ei facit in
f[er]re sibi de alienis. Suspirat dicit. quanto magis p[ro]pla
tore possimus si p[ro]p[ri]is uis misericordia indigentibus
faciamus. a quibus receperit in abna eula. h[er]na possimus
Dicit quind eba tur purpura sig[na] iudeos supbia florum
ce quonda imperii claritate et honoris excellentia. La ta
rus uterofus demanstrat gentile populu confessionibus
peccatoru humiliatum. Et fraxit diuites illius qui ap[er]t[ur] infros
cor queat iudei. in cille gunt quib[us] u. libris legis posit[is].
L[et]issimanda ne. hereticos sign[is] quia recta color u
diuit[er] scate habent scismatum. Quia deo ad sacerdotem
cund[er] ut d[omi]n[us] r[ati]o omnia r[ati]o. erroru unicatis p[er]cipiat
sacram e[st]. Iudei iniquus qui d[omi]n[us] uentura assiductam
de p[er]ante uiduam. secundu[m] similitudine quademon[is]
erat quanta sp[irit]u habere debet. quidam in c[er]t[is] u[er]is p[er]p[er]
eubas. ap[er]t[ur] aures. iuste iudicis ualuerit. frequ[en]s instan
cia uidue de p[er]ante. h[er]p[er]ant uidua significare p[er]cessit autem
p[er] uerentia susp[er]one u[er]one de inimicis suscipi aboli
hereticis. Pharisaeorum. receptores iudeos. populus qui
ac iustificacionibus legis. scilicet merita sua. Publican[us] uo
gentilis. quid eni ge. ad op[er]e e[st] f[er]re peccata sua quod n[on]
supbia uo recessit. Al. et humiliat e[st] siculo ad p[ro]p[ri]a
in cruce ualuit. C[er]us sedens secus uiam populus d[omi]n[us] iustit

gentilem qui p[er] xpi gratiam fidei meruit claritate. Zachari
gentilis est populus gratia meritis pusillus qui tam a c[er]n[is] act[us] b[us]
subleuat p[er] ligno dominice crucis xpi misterii cont[em]plac
Homo nobilis qui in longinqua habet regione accipere sibi regna
solempniter significat quousque ad finem terre puenit. C[er]p[er]
sibi regu[em] ratione n[on] significatur quousque ad finem terre puenit
accipere regnu[m] in populo gentis. C[er]nes qui noluerit d[omi]n[us] regna
re iudei in cille gunt qui sp[irit]u regem p[er] uerunt. Seruus
qui nam unam accipiens. et ad quisiuit. sig[na] doctores
qui accepta gratiam euangeli[um] et uer[um] bonu[m] p[ro]dicant. bene
diuisi sunt. Et docendo multos in fide ad quesiuit. idcirco ad
ueniente d[omi]no ep[iscop]o laudantur. que lucra r[ati]s. Quia uer[um] doc
una. u. ad quisiuit illos demonstrat qui mandata d[omi]ni ser
uantes consecantur. scientiam legis. in. u. libris in orbi
scripta. ea q[ue] edocendo ad usum salutis necessariu[m] sentent
Quia uer[um] una ipsa in sudario conseruauit ostendit eu
que redidit sibi gratia. d[omi]n[us] de licet. ociosae que r[ati]o
Unde et recte amicitia elata. gratia qui p[er] negligentia
p[re]dicare contempsit ut ei augetur. quind laborauit.
Uidua quem thesauro cordis p[er]fructu dilectionis d[omi]ni
et p[er]miserunt. Sponsus. xpi. cuius nuptie u[er]te celebrant
in eius comunione aqua in unum mutat. gerdentis p[er] uer[um]
gratia transeunt ad passionis corona. Archi. et d[omi]n[us] u[er]is
intellegit d[omi]n[us] meliore et scitacione populu p[er] sum
in eu angelus gregari p[er] illu p[ro]p[ri]o ab egypto u[er]u. f[er]re
cui uini ostendit sublatu e[st] gratia sp[irit]u s[an]c[t]i. audens p[ro]p[ri]o p[ro]p[ri]o
in gentibus tradita. Mulier samaritana in fide intellegit
in u[er]o. Al. libris legis. quia u. libris scitacione s[an]c[t]e carnis
subiecta qua misericor d[omi]n[us] d[omi]n[us] p[er] uer[um] haurit aqua.
aui laua cristali et p[er]p[er]e gratia et p[er]p[er]e u[er]is in

ad legem d

Mulier adultera que fere dno iudeis lapidante seta que
 ptius fructu dno iudeis fuerat fornicata qua uoluit in azza. Zelans
 in cor fere xpi saluat pmissione delecti nec sine ab^{on}tra
 perit quomouenua e donare peccantib; Simon petrus uidens
 gentis & populus suare demore mundat. Mulier que un
 guento capudni unx acota que fructu sui operis fidei que
 odore ad laude di & xpi gloria refert. Angelus ille ad cuius
 descendu mouebat aqua. N postea bus emera xpi est me
 us aduentu cur bat iudeoru populus u lani q legis donat
 us. Descendente eni angelo commouebat a qua & sanabat
 infirmus. Descendente de celis xpo comouit passioni ide
 populus & sanatus mundus. Cecus anacuitate que dno
 unocul fuit pisma filoe misit lauante sigf genus humanu
 anacuitate. I. Aprimo homine erro tenebris uiciatu cuius
 oculos dno desputoluto & lina quicet bu orofactum & lauau
 uolofiq; scina uisite ut hupetate mopa acciperet luce fidei hie
 dore meū qui uisibile in mundo aperuit. Lazarus que dno
 fecerem domo nuncio suscitauit sigf mundu quo gressi
 peccati consuetudo corrugetat quicam quarto die morte
 suscitatur. Prima die scem mortis & dracta de idan p pagonia
 talis. Altera die mortis contemp e euange licet predicatio
 us in qua die dno suum pas recipiens misericor dno suscitatur
 dignus. Tercius primus sacer dotu cuius dextera auricula
 uariquatur stabiliat uis populus & a morte deluatur
 straus effectus. hie dno cora auro amittit dom ad nistris
 intellectus uo tery transi uo. Cuius sintus quicredunt
 audire uo fidei hie obedi eno qn cur. qdumunda
 us sui. Prorogus sacer dotu quiscidit uestim cum suum
 impissio edm uidet. hebreu populu nudat uo.

sacerdotio & ouicatu regno sossu. Bar tabas quideis d
 me cu sigf anti xpm que illi et rancos suscipere meruer ut
 p xpo. Herodes & pilatus quon essent discordes in passio
 ne dno amicitia fiderunt. Inducant primu diuisos fuisse
 uero qd populos circa cisionis & gentium quonam p passio
 dno. fide concordauer. Simon errenes auge stantim
 once posuit populus gentilitatis in celo qd qu per xpi
 nus in lege obediens officiu euangelii erenit ipse xpi
 u. Aor & fides barolus factus. Ducl. erenit populus cepti
 munt iudicatu ac gentiu quoz unus in eredo lus plasphe m. qm
 in uer p eptate. Alter fidelis iudeus ore que plasphe m. ues
 illi milites qui illi partes mundi que diuiserunt sibi elo
 quum xpi sicut. Et labor ego sup elo quata sicut qui
 in one spali amutra. Mulier que p ptholos dno resur
 rexit ad inuicem. lq; & p pthos intellegatur que
 gloriu resur rectionis xpi anequa reuelat quati p
 cor sotes predicat uerunt. Alii discipuli cu quibus dno
 post resur rexit. e con uuas pte deseribitur septima
 iudicant resur rexit omf facere requiem in qua omf
 sei per xpm abet nate beatitudinis resurrectione
 facit abuntur. Amen. *De xpi ore*
 & ipse auul sus e ab eis quatu iactus e lapidis &
 positus gemb; orabat dicens. Dato apostolis pcepto
 orandi & ipse auul sus ab eis solus orat pomnib;
 qui solus erat passurus. pomnib; significans tantu
 oracione sua quantu & passione ania distare.
 & positus gemb; orat ut humilitate mris ha
 bitu ex nis ostendat. Auul sus e aut ab eis quati
 tu quantu iactus e lapidis. Tanqua hoc eos

tipice ammonuerit ut in eum dirigerent lapidē
Idest usq; ad ipsū pducerent intencione legis
que scripta erat in lapide usq; ad illū eum
potē puenire ille lapis quō finis ē legis xpi
ad iusticiā omni credenti. Pater suus trans-
fer calicē istū a me. Verū tam non mea uolun-
tas sed tua fiat. Transferri a se calicē postu-
lat. Non quidē timore paciendi sed miseri-
cordia prioris populi ne ab illo bibat calicē
ppinātū. unde designanter non dixit.
Transfer a me calicē sed calicē istū; hoc
ē populi iudeorū. qui excusacionē ignoran-
cie habere non potest. Sine occiderit ha-
bens legē & prophetas quī me cotidie uari ci-
nantur. & tam reuertens in semet ipsū
qđ & hominis psona trepidanter renue-
rat & dī filii potestate confirmat; Verū
tam non mea uoluntas sed tua fiat. Non in-
quit hoc fiat qđ umani affectu loquor
sed propter qđ ad terrā tuā uoluntate des-
cendi. Si ergo inquit fieri potest ut sine
interitu iudeorū. credat genciū multitu-
do passionē recūsō; Si autē illi & cecādi
sunt ut omīs gentes uideant; Non mea pater
uoluntas sed tua fiat. Apparuit autē ange-
lus illo de celo confortatū eū. Alibi legitur
quia angeli accesserunt & ministrabant
ei.

